

z. 8° 141

Wschodzenak.

Wrotyna

ja Sserbow

na lëto

1895.

Z nakładom Maćicy Serbskeje.

W kommissiji M. Smolerja.

• Człuchę Smolerjęz kniżicziščezęnje w maczicznym domje w Budyšinje.

W tutym 1895. lécze po Sbrhystufu, kotrej ma 365 dnjow, liczi so lét:

wot stworjenja śweta 5844, = wustajenja julianskeje protyki 1940, = czerpjenja a horjestacza Sbrhystufoweho 1862, = spoczatka křescijanstwa w Sserbach 875,	wot sałoženja Budyskiskeho tachantstwa 675, = spoczatka reformazije 378, = naroda krala Alberta 67, = sałoženja Maczizy Sserbskeje 48.
--	---

Zyrtwinste létne snamjenja.

W porjedženej Sreghorjowej protyzy:	W starej julianskeje protyzy:
15 flota liczba	15
28 wobwód flónza	28
8 romske daniske czišło	8
F. pišnik njedželsti	A.
IV. epakt	XV.
14. haprl. jutromniczka	2. haprl.
1. dez. 1. njedzela adventa	3. dez.

Sacznice flónza a měšaczka.

W lécze 1895 so flónza tróizy a měšaczk dwóizy sacznitej, pola naš pak budze jenož dwoje měšaczkowe sacznice widžecz.

Prěnje měšaczkowe sacznice, dospołne, smje so 11. mērza, sapocznje so 2 h. 45 m. Dojp. saczn. traje wot rano 3 h. 51 m. hač do 5 h. 27 m., kónz sacznice je rano 6 h. 25 m. Widžecz budze w južnowječornej Aziji, pšes Europu, Afriku, atlantiski ozean, Ameriku a w narańskej połozizy wulkeho ozeana.

Prěnje sacznice flónza, podželne, 26. mērza, so dopołdnja 9 h. 39 m. sapocznje a hač pop. do 0 h. 40 m. traje; je widžecz w Norwegiskej, na britiskich kupach, na połnočno-wječornych nakónzach Franzojskeje a Španiskeje, w najšewjernichich džělach atlantiskeho ozeana, na połnočnorantiskich brjohach połnočneje Ameriki a na j nej mjesowazyh polarnych krajinach.

Druhe flónzowe sacznice, podželne, 20. augusta wot pop. 1 h. 4 m. hač do 3 h. 15 m. traje a je widžecz w narańskej Ruskej, w połnočnowječornej Aziji a j nej mjesowazyhmi polarnymi krajiny.

Druhe měšaczkowe sacznice, dospołne, 4. sept., je widžecz w wječornej połozizy Europy a Afriki, w atlantiskim ozeanje, w Amerizy a w wulskim ozeanje. S zyla so sapocznje rano 6 h. 7 m. hač 7 h. 48 m., kónz ma sacznice j zyla dopołdnja 8 h. 54 m. — Bola naš so měšaczk hižo 1/4 h. po sapoczatym sacznice khowa.

Třeće flónzowe sacznice, podželne, 18. sept. wot wječor 7 h. 59 m. hač do nozy 11 h. 29 m. traje a je widžecz w raniškej Australiji, na Neuseeladze, w južnowječ. džele wulkeho ozeana a w južnym lodowym morju.

W lécze 1895 Saturn knježi.

Léta, w kotrychž Saturn knježi, su šymne a wložne, pschetož hač runjez je j khowilemi bucho, so tola j wjetřcha deshezuje,

schtož lěto šymne a hrube czini — Naléczo je zhle buče a hač do meje jara šymne, hač runjez so haprlca j woprěda czopla wopotaže, tola bórřy sašo šyma saštupi, kř hač do meje traje, w kotrejž su dny rjane, nozy pak šymne. Trawy a kwětki posdže pschindu. — Léczo je šymne j trajnym desheczowym wjedrom a teho dla njeplodne; tola pak je šymowy měšaz hač pšes połozizy czoply a rjany, hewak pak nimale stajnje wložny j wjele wětrami a šiwkami. — Narańma je tež jara šymna a wložna. Saše mjeršnjecž počnje a tola hišceze wulke nje-wjedro nastanje. Šdž je potozja oktobra nimo, so wulka šyma sapocznje; november je wložny a czoply. — Šyma je j woprěda wložna j desheczom a j wulkimi šiwkami. Wokolo 21. dezembra semja je šněhom samjernje a mjerjenje hač do haprlce nje-popuščezi.

Šchtri létne czajny.

Sapoczatk nalécza:	20. mērza popołdnju 10 hodž.
= lécza:	21. junija popołdnju 6 hodž.
= narańmy:	23. septembra dopołdnja 8 hodž.
= šymy:	22. dezembra rano 3 hodž.

Šchtri kwatembry.

W porjedženej Sreghorjowej protyzy:	W starej julianskeje protyzy:	
6. mērza	{ Reminiscece šwj. Trojizy křizja Luzije }	22. februara
5. junija		24. meje
18. septembra		20. septembra
18. dezembra		20. dezembra.

12 njebjeskich snamjenjow.

 boran, byt, dwójnikaj, raf,	 law, knježna, waža, šchorpion,	 tšelnik, kosporožk, wódnny muž, rybje.
--	---	---

Zutry:

1895: 14. haprlce.	1898: 10. haprlce.
1896: 5. haprlce.	1899: 2. haprlce.
1897: 18. haprlce.	1900: 15. haprlce.

Abbreviatury abo pschifróščenja flowow.

☉ flónzo, ☽ měšaczk, ☿ połny měšaczk, ♁ pošlenni bertlik, ♀ mlody měšaczk, ♃ přeni bertlik, ♄ šhadž, ♅ šhadjenje, ♆ khow. khowanje, dop. dopołdnja, pop. popołdnju, h. hodžina, m. minuta.

1895. Januar,

wulki rójt,
ma 31 dnjow.

Dny.	Porjedgeana protyka.		⊙		Njesjele namjen.	☾	
	Evangelfka.	Katholika.	šhadž. h. m.	šhow. h. m.		šhadž. h. m.	šhow. h. m.
1. tydžen. III. Łuf 12, 4—9. Łuf 2, 21.							
1 wutora	Nowe lěto	Nowe lěto	8 17	+ 10	☾	dop.	pop.
2 řjeda	Kaschpra	Małarija	8 17	4 11	☾	11 11	11 0
3 šchtwórtk	Małcharja	Genowefy	8 17	+ 12	☾	11 12	dop.
4 pjatt	Bałzarja ☾	Tita	8 17	4 14	☾	11 32	0 12
5 šobota	Simeona	Telesfora	8 16	4 15	☾	11 44	1 27
2. tydžen. III. Łuf 2, 23—32. Mat. 2, 1—12.							
6 njeđzela	3 kralow	Swj. 3kral.	8 16	4 16	☾	12 0	2 45
7 pónđzela	Juliana	Reinholda	8 16	4 18	☾	pop.	4 9
8 wutora	Erharda	Severina	8 15	4 19	☾	0 52	5 35
9 řjeda	Čzešejiměra	Juliana	8 15	4 20	☾	1 39	6 58
10 šchtwórtk	Zacharija	Agathona	8 14	4 22	☾	2 42	8 5
11 pjatt	Mlohyje ☺	Hygina	8 13	4 23	☾	4 21	8 53
12 šobota	Reinholda	Arkada	8 13	4 25	☾	5 57	9 25
3. tydžen. III. Mat. 3, 13—17. Łuf 2, 1—12.							
13 njeđzela	1. n. po 3 fr.	1. n. po 3 fr.	8 13	4 26	☾	7 23	9 47
14 pónđzela	Feliga	Hilarija	8 12	4 27	☾	9 4	10 4
15 wutora	Maura	Maura	8 11	4 28	☾	10 30	10 17
16 řjeda	Erđmuty	Marcella	8 10	4 30	☾	11 53	10 30
17 šchtwórtk	Antona ☾	Antonija	8 10	4 32	☾	dop.	10 41
18 pjatt	Priski	Stoł s. Pětra	8 9	4 33	☾	1 15	10 54
19 šobota	Sary	Kanuta	8 8	4 35	☾	2 36	11 12
4. tydžen. III. Jan. 1, 35—43. Jan. 2, 1—11.							
20 njeđzela	2. n. p. 3 fr.	2. n. p. 3 fr.	8 6	4 37	☾	3 56	11 34
21 pónđzela	Hañže	Hañže	8 5	4 38	☾	5 13	pop.
22 wutora	Wincenzija	Wincencija	8 4	4 40	☾	6 20	0 45
23 řjeda	Kharity	Emerenciany	8 3	4 42	☾	7 14	1 41
24 šchtwórtk	Timoteja	Timoteja	8 2	4 44	☾	7 54	2 48
25 pjatt	Paw. wob. ☺	Paw. wob.	8 0	4 45	☾	8 22	4 0
26 šobota	Polikarpa	Polikarpa	7 59	4 46	☾	8 43	5 14
5. tydžen. III. Jan. 1, 45—51. Mat. 8, 1—13.							
27 njeđzela	3. nj. p. 3 fr.	3. n. po 3 fr.	7 58	4 48	☾	8 57	6 27
28 pónđzela	Karl wulki	Karl wulki	7 57	4 50	☾	9 10	7 38
29 wutora	Theobalda	Franca Gal.	7 56	4 52	☾	9 20	8 49
30 řjeda	Abelgundy	Martina	7 54	4 54	☾	9 29	9 59
31 šchtwórtk	Birgilija	Pětra Mol.	7 53	4 56	☾	9 38	11 12

Sermanki a škótne wiki
přtať sady na stronomaj 17 a 18.

Měšaczkowe pšcheměnenje a wjedro.

☾ Přěni běrtlik 4. jan. dop. 8 h. 52 m. na mutne wjedro a řněh potařuje.

☺ Pořny měšaczt 11. jan. rano 7 h. 50 m. je řymny a wchorořty.

☾ Pořledni běrtlik 17. jan. nořy 11 h. 55 m. ř milřřim wjedrom řařtupi.

☺ Mřody měšaczt 25. januara nořy 10 h. 26 m. mřersnjenje a řněh pšchinjeře.

Štolětna protyka.

Wot 1. hačž do 4. řamřóčžene a řhětro řyma; wot 6. hačž do 8. řněh; 9. pomřóčžene wjedro; 10. a 11. řněh; wot 13. hačž do 19. řřěnja řyma; 20 a 21. jara řyma; 22. a 23. wětr a řněh; wot 26. do 28. jařne njeřjo a jara řyma; 29. a 30. řněh a wulki wětr.

Wot 2. hačž do 10. řapřkowanje přow. — Wot 10. hačž do 31. pšřęži dawł.

Raspomnjenja.

1895. Februar,

malý rózŕ,
ma 28 dnjow.

Dny.	Porjedžena protyka		☉		☽ Mjeŕŕe ŕamjen.	☾	
	Evangeliska	Katholiska	ŕhadž. h. m.	ŕhom. h. m.		ŕhadž. h. m.	ŕhom. h. m.
1 pjatk	Brigity	Ignaca	7 51	4 57	☾	dop.	dop.
2 ŕobota	Mar. wucziŕŕ.	Sw. Marije	7 50	4 59	☾	10 3	0 28

6. tydžeń. III. Łuf. 4, 16—30. Mat. 8, 23—27.

3 njeđžela	4. p. 3ŕ.	4. n. p. 3ŕ.	7 48	5 1	☾	10 21	1 47
4 pónđžela	Beroniki	Ĝandr. Korŕ.	7 46	5 3	☾	10 46	3 10
5 wutora	Agaty	Agaty	7 44	5 5	☾	11 25	4 32
6 ŕjeda	Dorotheje	Doroteje	7 43	5 7	☾	pop.	5 45
7 ŕhtwórtl	Richarda	Romual. mbr.	7 41	5 9	☾	1 41	6 41
8 pjatk	Salomona	Jana ŕ Mata	7 39	5 11	☾	3 14	7 21
9 ŕobota	Apolonije ☺	Apolonije	7 38	5 12	☾	5 2	7 47

7. tydžeń. III. Mat. 5, 1—12. Mat. 20, 1—16.

10 njeđžela	Septuages.	Septuages.	7 36	5 13	☾	6 27	8 7
11 pónđžela	Eufrosymy	Deŕiderije	7 35	5 15	☾	8 0	8 22
12 wutora	Eulalije	Eulalije	7 33	5 17	☾	9 28	8 35
13 ŕjeda	Benigna	Benigna	7 31	5 19	☾	10 53	8 48
14 ŕhtwórtl	Valentina	Valentina	7 29	5 21	☾	dop.	9 0
15 pjatk	Fauŕtina	Fauŕtina	7 27	5 23	☾	0 19	9 17
16 ŕobota	Juliany ☾	Juliany	7 25	5 25	☾	1 42	9 36

8. tydžeń. III. 4, 5—15 Łuf. 8, 4—15.

17 njeđžela	Serageŕim.	Serageŕim.	7 23	5 27	☾	3 2	10 4
18 pónđžela	Konfordije	Simeona	7 21	5 29	☾	4 14	10 42
19 wutora	Susanny	Gabina	7 19	5 30	☾	5 13	11 33
20 ŕjeda	Leberedhta	Eleuterija	7 18	5 32	☾	5 56	pop.
21 ŕhtwórtl	Eleonora	Eleonory	7 15	5 33	☾	6 27	1 48
22 pjatk	Kwat. P. ŕt.	Such. d. P. ŕt.	7 13	5 35	☾	6 49	3 2
23 ŕobota	Serena	Serena	7 11	5 37	☾	7 6	4 18

9. tydžeń. III. Jan. 4, 19—30. Łuf. 18, 31—43.

24 njeđžela	Ĝtom.	Quinquag.	7 9	5 39	☾	7 18	5 30
25 pónđžela	Wiktoryna	Wiktoryna	7 7	5 41	☾	7 28	6 39
26 wutora	Wóŕtnižh	Wóŕtnich	7 5	5 43	☾	7 38	7 50
27 ŕjeda	Wopj. ŕjeda	Wopj. ŕjeda	7 2	5 44	☾	7 48	9 1
28 ŕhtwórtl	Mafarija	Romana	7 0	5 46	☾	7 58	10 10

Ĝermanki a ŕkótnu wiki
pytaj ŕady na ŕtronomaj 17 a 18.

Měŕacžkowe pŕŕeměnjnje a wjedro.

☾ Prěni bėrtlik 3. febr. rano 1 Ĝ.
16 m. mjerŕnjnje wobthowa.

☽ Polny měŕacž 9. febr. wječzór
6 Ĝ. 23 m. tacže pŕŕinjeŕe.

☾ Poŕledni bėrtlik 16. febr. po-
połdnju 2 Ĝ. 9 m. je pŕŕeměnjaty.

☽ Włody měŕacž 25. febr. pop.
5 Ĝ. 44 m. milu wjedro lubi.

Stolětna protyka.

Wot 1. Ĝač do 10. ŕyma; 6.
ŕnėh; 11. kuŕ miliško; 13. a 14.
wulit wětr je ŕnėhom a ŕymu; 15.
mutne wjedro a kuŕ ŕnėha; wot 17.
Ĝač do 19. deŕčėž; wot 20. Ĝač na
lónž rjenje.

1. mał. rózŕa: 1. termija grunt-
ŕteho dawta.

ŕaspomnjenja.

1895. Mèrc,

nalètnik,

ma 31 dnjow.

Dny.	Porjedžena protyfa		☉		Mjesečne namjen.	☾	
	Evangeliska	Katholiska	šhadž. h. m.	šow. h. m.		šhadž. h. m.	šow. h. m.
1 pjatf	Albina	Albina	6 58	5 48	☾	dop.	11 33
2 sobota	Amalije	Simplicija	6 56	5 50	☾	8 26	dop.
10. tydžen. III			Mat 16, 21—26.		Mat 4, 1—11.		
3 njedžela	Inwokavit	1. n. posta	6 54	5 52	☾	8 48	0 54
4 pòndžela	Adriana ☽	Kasimèra	6 51	5 55	☾	9 20	2 15
5 wutora	Bjedricha	Bjedricha	6 49	5 55	☾	10 7	3 30
6 šrijeda	Kwatember	Suche dnj	6 48	5 57	☾	11 15	4 32
7 šchtwòrtf	Felizity	Domascha f. A.	6 45	5 58	☾	pop.	5 16
8 pjatf	Whilemona	Jana m. B., w.	6 43	6 0	☾	2 13	5 47
9 sobota	Prudenzija	Franziski	6 41	6 2	☾	3 48	6 9
11. tydžen. III.			Luf. 9, 51—56.		Mat 17, 1 9.		
10 njedžela	Reminiše.	2. n. posta	6 39	6 4	☾	5 22	6 26
11 pòndžela	Kofiny ☺	Cyryla	6 36	6 5	☾	6 52	6 39
12 wutora	Jurja	Jurja wnk.	6 34	6 7	☾	8 23	6 52
13 šrijeda	Wolutna šr	Euphrasije	6 32	6 9	☾	9 50	7 6
14 šchtwòrtf	Abigaila	Matilby	6 29	6 10	☾	11 17	7 20
15 pjatf	Kristopha	Dongina	6 27	6 12	☾	dop.	7 39
16 sobota	Ciriata	Heriberta	6 26	6 14	☾	0 42	8 3
12. tydžen. III.			Jan. 11, 1—16.		Luf. 11, 14—28.		
17 njedžela	Ofuli	3. n. posta	6 23	6 15	☾	1 59	8 38
18 pòndžela	Cyryla ☽	Gabriela	6 21	6 17	☾	3 5	9 25
19 wutora	Josepha	Josefa	6 19	6 19	☾	3 55	10 25
20 šrijeda	Sobu pòst	Sobu pòst	6 16	6 20	☾	4 30	11 35
21 šchtwòrtf	Benedikta	Benedikta	6 14	6 22	☾	4 56	pop.
22 pjatf	Kasimèra	Oktaviana	6 12	6 24	☾	5 12	2 2
23 sobota	Theodora	Herty	6 9	6 25	☾	5 27	3 15
13. tydžen. III			Jan. 11, 32—36.		Jan. 6, 1—15.		
24 njedžela	Lätare	4. n. posta	6 7	6 27	☾	5 38	4 27
25 pòndžela	Marije pšch.	Marije pšch.	6 4	6 29	☾	5 47	5 28
26 wutora	Emanuela ☉	Ludgera	6 2	6 31	☾	5 56	6 50
27 šrijeda	Ruperta	Ruperta, b.	6 0	6 32	☾	6 7	8 4
28 šchtwòrtf	Angeliki	Guntrama	5 58	6 33	☾	6 19	9 22
29 pjatf	Eustasija	Eustasija	5 56	6 35	☾	6 34	10 42
30 sobota	Guida	Quirina	5 54	6 37	☾	6 53	dop.
14. tydžen. III.			Jan. 11, 47—57.		Jan. 8, 46—59.		
31 njedžela	Judifa	5. n. posta	5 52	6 39	☾	7 22	0 4

Sermanki a škòtne wiki
pntaj sady na štronomaj 17 a 18

Měšaczkowe pšcheměnjenze a wjedro.

☾ Brèni bértlik 4. mërza popožd.
1 h. 40 m je njewobstajny a wětrowity.

☺ Polny mēšacžk 11. mërza rano
4 h. 38 m., šo dešćejeje pšchityla.

☾ Pòsledni bértlik 18. mërza rano
6 h. 32 m. jasne dny a šymne nozy
pšchinješe

☉ Młody mēšacžk 26. mërza dop.
11 h 25 m., ma dešćejeje a wètr.

Štòlètna protyfa.

Wot 1. hač do 4. wètr a šnèh;
wot 5. hač do 9. škònczne wjedro;
13. a 14. rjenje, ale rano lód; po-
tom hač do kònzja pšcheměnj. wjedro.

31. mërza: prènja termija kraj-
neje renty.

Naspomnjenja.

1895. Hapreleja,

jutrownik,
ma 30 dnjow.

Dny.	Porjedżena protyka.		☉		Wjeleje mjanjen.	☾	
	Evangelsta.	Katoliška.	šhadž. h. m.	šhow h. m.		šhadž. h. m.	šhow. h. m.
1 pónđzela	Theodory	Huga	5 49	6 40	☿	dop.	dop.
2 wutora	Theodosije ☽	Franza i P.	5 47	6 42	☿	9 2	2 25
3 ųrjeda	Ašhefczjiana	Richarda	5 45	6 44	☿	10 19	3 14
4 šchtwórtk	Ambrosija	ųsidora	5 42	6 45	☿	11 47	3 48
5 pjatk	Maxima	Vincenca F.	5 40	6 47	☿	pop.	4 12
6 ųobota	Tereneja	Cölestiny	5 37	6 49	☿	2 49	4 31
15. tydżeń. III. Marč. 11, 1—10. Mat. 21, 1—9.							
7 njedźzela	Palmar.	6. nj. pošta	5 35	6 51	☿	4 19	4 45
8 pónđzela	Liborija	Alberta	5 33	6 53	☿	5 47	4 58
9 wutora	Bogisław. ☺	Marije K.	5 32	6 55	☿	7 16	5 8
10 ųrjeda	Czechiela	Czechiela	5 29	6 56	☿	8 44	5 23
11 šchtwórtk	Selen. šchtw.	Zeleny šcht.	5 27	6 58	☿	10 12	5 41
12 pjatk	Czihi pjatk	Wulki pjatk	5 25	6 59	☿	11 36	6 2
13 ųobota	Justina	Herenegildy	5 22	7 0	☿	dop.	6 33
16. tydżeń. III. Mat 28, 1—10. Marč. 16, 1—7.							
14 njedźzela	1. ųwj. jutr.	1. ų. dž. jutr.	5 20	7 2	☿	0 50	7 15
15 pónđzela	2. ųwj. jutr.	2. ų. dž. jutr.	5 19	7 4	☿	1 48	8 12
16 wutora	Karistija	Droga	5 14	7 5	☿	2 29	9 19
17 ųrjeda	Rudolfa ☽	Aniceta	5 16	7 7	☿	2 57	10 33
18 šchtwórtk	Balerija	Eleutera	5 11	7 9	☿	3 18	11 47
19 pjatk	Hermogena	Wenera	5 9	7 10	☿	3 33	pop.
20 ųobota	Sulpizija	Wiktora	5 7	7 12	☿	3 45	2 12
17. tydżeń. III. Jan. 20, 19—23. Jan. 20, 19—31.							
21 njedźzela	Duasim. G.	1. n. p. jutr.	5 6	7 14	☿	3 56	3 24
22 pónđzela	Sotera	Sotera a Raja	5 4	7 15	☿	4 5	4 35
23 wutora	Jurja	Jurja	5 2	7 17	☿	4 15	5 49
24 ųrjeda	Alberta	Abalberta	4 59	7 18	☿	4 27	7 6
25 šchtwórtk	Marka scż. ☽	Marka scż.	4 57	7 20	☿	4 41	8 20
26 pjatk	Kleta	Kleta	4 55	7 22	☿	4 59	9 48
27 ųobota	Anastafija	Anastafija	4 53	7 23	☿	5 24	11 8
18. tydżeń. III. Jan. 21, 15—17. Jan 10, 11—16.							
28 njedźzela	Miř. Dom.	2. n. p. jutr.	4 51	7 25	☿	6 3	dop.
29 pónđzela	Sibyle	Pětra M.	4 49	7 27	☿	6 57	0 19
30 wutora	Eutropija	Katariny z G.	4 47	7 28	☿	8 9	1 12

Sermanki a škótne wiki
pytaj sadny na stronomaj 17 a 18.

Měšaczkowe pscheměnjenje a wjedro.

☾ Brěni bėrtlik, 2. haprl. nozhy
10 h. 28 m., rjane nalětne wjedro
wupłodži.

☺ Polny měšacžt 9. haprl. dopol-
dnja 2 h. 43 m je pscheměnjazhy.

☾ Pořledni bėrtlik 17. haprl rano
0 h. 22 m. na czopte wjedro potařuje.

☼ Miodny měšacžt 25. haprl. rano
2 h. 11 m., rjane dny lubi.

Stolětna protyka.

Wot 4. hačž do 7. jara šyma;
wot 9. hačž do 19. mručžno a deščez;
23 hruba šyma, potom czopto a
rjenje.

1. hapreleje: 1. termija wopalen-
steje tařh. — 30. hapreleje: 1. termija
dořhodneho dawta.

Raspomnjenja.

1895. Meja,

róžownik,

ma 31 dnjow.

Dny.	Porjedžena protyka.		☉		Měsjeće inamjen.	☾	
	Evangeliska.	Katholska.	šhadž. h. m.	řhow. h. m.		šhadž. h. m.	řhow. h. m.
1 řrjeda	Philipa a Ğaf.	Ğilip a Ğaf.	4 46	7 29	☾	dop.	dop.
2 řhtwórtř	Sigmunda ☽	Uthanastija	4 44	7 31	☾	11 3	2 17
3 pjatk	Řřhija nam.	† namafan.	4 42	7 32	☾	pop.	2 36
4 řobota	Floriana	Monii	4 40	7 34	☾	1 57	2 51
19. řhdžen. III. Jan. 21, 18—23. Jan 16, 16—22.							
5 njedžela	Jubilate	3. n. p. jutr.	4 38	7 36	☾	3 24	3 3
6 póndžela	Dietricha	Jana i Ğfort.	4 36	7 37	☾	4 49	3 16
7 wutora	Bohuměra	Staniskawa	4 35	7 39	☾	6 16	3 29
8 řrjeda	Staniřkawa	Michala zjew.	4 33	7 41	☾	7 43	3 44
9 řhtwórtř	Benigny ☺	Řrjeh. z Ğac.	4 31	7 43	☾	9 9	4 4
10 pjatk	Ğordiana	Antonija	4 29	7 44	☾	10 28	4 30
11 řobota	Mamerta	Mamerta	4 28	7 46	☾	11 34	5 8
20. řhdžen. III. Mat 28, 18—20. Jan. 16, 5—14.							
12 njedžela	Cantate	4. n. p. jutr.	4 26	7 48	☾	dop.	5 49
13 póndžela	Servazija	Servaca	4 24	7 49	☾	0 23	7 3
14 wutora	Řřheřcijana	Bonifaca	4 23	7 50	☾	0 58	8 15
15 řrjeda	Sofije	Sofije	4 22	7 51	☾	1 21	9 31
16 řhtwórtř	Sary ☾	Jan Ğepom.	4 20	7 52	☾	1 39	10 44
17 pjatk	Jodofa	Ubalda	4 19	7 54	☾	1 52	11 57
18 řobota	Ericha	Benancija	4 17	7 56	☾	2 2	pop.
21. řhdžen. III. Mat. 6, 9—13. Jan. 16, 23—30.							
19 njedžela	Rogate	5. n. p. jutr.	4 16	7 57	☾	2 12	2 18
20 póndžela	Ğheresije	Bernarda	4 15	7 59	☾	2 23	3 30
21 wutora	Ğrudensa	Feliga	4 13	8 0	☾	2 33	4 45
22 řrjeda	Ğeleny	Julije	4 12	8 1	☾	2 46	6 5
23 řhtwórtř	Božeřpicje	Božeřpicje	4 10	8 3	☾	3 3	7 27
24 pjatk	Ğřřhery ☽	Ğeřřiderija	4 9	8 5	☾	3 26	8 51
25 řobota	Ğórbana	Ğórbana	4 8	8 6	☾	3 59	10 6
22. řhdžen. III. Ğap. řř. 1, 15—26. Jan. 15, 26—16, 4.							
26 njedžela	Ğraudi	6. n. p. jutr.	4 7	8 7	☾	4 49	11 7
27 póndžela	Ğduarda	Ğedny	4 6	8 8	☾	5 57	11 50
28 wutora	Wylema	Wylema	4 5	8 9	☾	7 20	dop.
29 řrjeda	Manilia	Maxima	4 4	8 10	☾	8 49	0 21
30 řhtwórtř	Wiganda	Feliga	4 3	8 11	☾	10 18	0 42
31 pjatk	Ğetronile ☽	Ğetronile	4 2	8 13	☾	11 45	0 59

Ğermanki a řkótnu wiki
pytaj řadny na řtronomaj 17 a 18.

Řěřacijkowe přřeměnenje a wjedro.

☽ Ğrěni řertřik 2. meje rano 4 h.
44 m. řo ř řřłódnemu wjedru řřila.

☺ Ğolny měřacřř 9. meje rano
0 h. 59 m. ma cřopu wjedro.

☾ Ğořředni řertřik 16. meje wjećřor
6 h. 44 m. je wotměnjaty.

☽ Ğtody měřacřř 24. meje pop.
1 h. 46 m. hrube wjedro přřipowjedži.

☽ Ğrěni řertřik 31. meje dopořb.
9 h. 48 m. je řařny a řřłódnny.

Řtoločna protyka.

1. a 2. řjenje; 3. rano řnjereřř;
4. hrimanje a řřiwř; 5. hrořnje a
řřłódnno; wot 7. řacřř do 20. w no-
řach řřłódnno; wot 21. řacřř do 24.
cřopřo; 27. hrořnje; wot 28. řacřř do
30. řeřřeř; 31. mřoř a wětr.

Řapomnjenja.

1895. Juni,

šmažnit, ma 30 dnjow.

Dny.	Porjedžena protyka.		☉			☾		
	Evangeliska.	Katholiska.	šhadž. h. m.	šhow. h. m.	njebeje inamjen.	šhadž. h. m.	šhow. h. m.	
1 šobota	Nikodema	Theobalda	4 18	14	☿	1 9	1 12	
23. tydžen III. Zap. št. 2, 1—13. Jan. 14, 23—31.								
2 njeđzela	1. š. šwjatt.	1. š. šwjatt.	4 18	15	♄	2 33	1 23	
3 pónđzela	2. š. šwjatt.	2. š. šwjatt.	4 08	16	♄	3 57	1 36	
4 wutora	Karpasija	Klotildy	3 59	17	♄	5 22	1 49	
5 šrjeda	Kwatember	Suche dnj	3 58	18	♄	6 47	2 7	
6 šhtwórtk	Beningua	Korberta	3 57	19	♄	8 8	2 31	
7 pjatt	Lutrezije ☺	Kobera †	3 57	20	♄	9 19	3 3	
8 šobota	Medarda	Medarda †	3 56	21	♄	10 15	3 48	
24. tydžen III. Zap. št. 2, 28, 29. Mat. 28, 18—20								
9 njeđzela	Šwj. troj.	Šwj. š. troj.	3 56	22	♄	10 55	4 48	
10 pónđzela	Dnotrija	Maraty	3 56	22	♄	11 22	5 57	
11 wutora	Barnabaša	Barnabaša	3 55	23	♄	11 42	7 13	
12 šrjeda	Bafilidy	Bafilidy	3 55	24	♄	11 57	8 27	
13 šhtwórtk	Tobiaša	Bože cželo	3 54	25	♄	dop.	9 40	
14 pjatt	Elisea	Bafilij w h.	3 54	25	♄	0 9	10 52	
15 šobota	Wita ☾	Wita	3 54	26	♄	0 19	pop.	
25. tydžen III. Zap. št. 2, 42—47. Lut. 14, 16—24.								
16 njeđzela	1. n. p. š. tr.	2. n. p. šwj.	3 54	26	♄	0 29	1 12	
17 pónđzela	Laury	Adolfa	3 54	27	♄	0 39	2 25	
18 wutora	Arnolfa	Mark. a Marc.	3 54	27	♄	0 51	3 41	
19 šrjeda	Gervasija	Gervos. a B.	3 54	28	♄	1 5	5 2	
20 šhtwórtk	Silverija	Silverija	3 54	28	♄	1 25	6 25	
21 pjatt	Albana	Mloysija	3 54	28	♄	1 54	7 45	
22 šobota	Achata ☽	Paulinusa	3 54	29	♄	2 36	8 54	
26. tydžen III. Zap. št. 3, 1—10. Lut. 15, 1—10.								
23 njeđzela	2. n. p. š. tr.	3. n. p. šwj.	3 54	29	♄	3 38	9 46	
24 pónđzela	Jana tšhež.	Jana tšhež.	3 55	29	♄	4 58	10 21	
25 wutora	Glogija	Prošpera	3 55	29	♄	6 28	10 46	
26 šrjeda	Jeremiaša	Jana a Paw.	3 55	29	♄	8 1	11 4	
27 šhtwórtk	7 španzow	Wladislawa f.	3 56	29	♄	9 30	11 19	
28 pjatt	Leona	Leo II. B.	3 56	29	♄	10 57	11 31	
29 šobota	Šetra Paw. ☽	Šetra Paw.	3 57	29	♄	pop.	11 44	
27. tydžen III. Zap. št. 4, 8—22. Lut. 5, 1—11								
30 njeđzela	3. n. p. š. tr.	4. n. p. šwj.	3 57	29	♄	1 46	11 57	

Sermanki a škótnu wiki
phtaj jady na štronomaj 17 a 18.

**Měšaczkowe pšheměnenje
a wjedro.**

☺ Pošny měšaczk 7. jun. pšči-
poldnju 12 h. 0 m. š čzoptymy dnjemi
šastupi

☾ Pošledni bértlik 15. jun. pop.
0 h. 28. m. njewjedra tam a jow
i deščezom pščinješe.

☼ Młody měšaczk 22. jun. w nozy
10 h. 51 m. ma špobobne wjedro.

☾ Prěni bértlik 29. jun. popošt.
3 h 1 m. njewjedra nacžini.

Štoletna protyka.

Wot 2. hač do 4. jyma a hrosnje;
5. a 6. jymny deščez; wot 7. hač
do 9. čzopty deščez je šlónčeznym
wjedrom šo wotměnjejo; wot 10.
hač do 24. wišheke wjedro; 26.
deščez; 28. rjenje; 30. šamróbžene
njenje.

30. junija: 2. termija frajneje
renty.

Šaspomnjenja.

1895. Julij,

prażnik,
ma 31 dnjow.

Dny.	Porjedżena protyka		☉		☽	☾	
	Evangelika.	Katholika.	skhadż. h. m.	skow. h. m.		skhadż. h. m.	skow. h. m.
1 pónđzela	Theodora	Theobalda	3 58	8 28	☽	pop.	dop.
2 wutora	Marje dom.	Marje dom.	3 59	8 28	☽	4 33	0 13
3 brjeda	Kornelija	Hycintu	3 59	8 28	☽	5 54	0 33
4 sčtwórtk	Floriana	Udalrika	4 0	8 27	☽	7 8	1 2
5 pjatk	Charloty	Numeriana	4 1	8 26	☽	8 9	1 42
6 sobota	Desajiaša	Dominići	4 2	8 26	☽	8 54	2 26
28. tydzeń. III. Zap. št 4, 23—31. Mat. 5, 20, 24.							
7 njedźzela	4. p. ř. t. ☺	5. n. p. řwj.	4 3	8 25	☽	9 25	3 43
8 pónđzela	Kilijana	Kilijana	4 4	8 25	☽	9 46	4 58
9 wutora	Cyrila	Cyrila	4 5	8 24	☽	10 3	6 12
10 brjeda	Bohumila	7 bratrow	4 6	8 23	☽	10 16	7 26
11 sčtwórtk	Wija	Wija I., bż.	4 7	8 22	☽	10 27	8 37
12 pjatk	Hendricha	Jan. Gualbrt.	4 8	8 22	☽	10 36	9 48
13 sobota	Marhaty	Marhaty	4 9	8 21	☽	10 46	10 58
29. tydzeń. III. Zap. št. 5, 31—42. Mark. 8, 1—9.							
14 njedźzela	5. n. p. ř. tr.	6. n. p. řwj.	4 10	8 20	☽	10 56	pop.
15 pónđzela	Zap. dźel. ☾	Zap. dźel.	4 11	8 19	☽	11 9	1 22
16 wutora	Kasaela	Marije z Berg.	4 12	8 18	☽	11 26	2 39
17 brjeda	Alexija	Alexija, w.	4 13	8 18	☽	11 50	4 0
18 sčtwórtk	Eugena	Friederiki	4 14	8 17	☽	dop.	5 20
19 pjatk	Kufiny	Wincenc B., w.	4 16	8 16	☽	0 24	6 35
20 sobota	Eliasa	Řhil. Neri	4 17	8 14	☽	1 16	7 34
30. tydzeń. III. Zap. št. 6, 1—7. Mat. 7, 15—21.							
21 njedźzela	6. n. p. ř. tr.	7. n. p. řwj.	4 18	8 13	☽	2 28	8 18
22 pónđzela	Marje M. ☽	Mar. Madl.	4 20	8 12	☽	3 57	8 47
23 wutora	Apolinary	Apolinar. b.	4 21	8 10	☽	5 32	9 8
24 brjeda	Ahrystiny	Ahrystiny	4 23	8 9	☽	7 6	9 24
25 sčtwórtk	Jakuba	Jakuba, jap.	4 24	8 7	☽	8 37	9 38
26 pjatk	Hany	Hany, m.	4 25	8 6	☽	11 5	9 50
27 sobota	Marische	Pantaleona	4 27	8 5	☽	10 31	10 4
31. tydzeń. III. Zap. št. 6, 8—15. Lut. 16, 1—9.							
28 njedźzela	7. p. ř. tr. ☽	8. n. p. řwj.	4 28	8 3	☽	pop.	10 18
29 pónđzela	Beatryz	Marische	4 30	8 1	☽	2 22	10 38
30 wutora	Ruty	Abdona	4 31	8 0	☽	3 44	11 4
31 brjeda	Florentiny	Ignaca Loy.	4 33	7 59	☽	5 1	11 40

Sermanki a skótne wiki
wytaj sady na stronamaj 17 a 18.

Měšaczkowe pscheměnjenje a wjedro.

☺ Połny měšaczk 7. julija rano
0 h. 29 m. je tchlódnny a tkmurnny.

☾ Pořledni bértlik 15. julija rano
4 h. 31 m. lubi jařne a czopie dny

☼ Młody měšaczk 22. julija rano
6 h. 32 m. na wětrojste wjedro a
deszcz potařuje.

☾ Prěni bértlik 28. jul. wjezdor
9 h. 26 m. je czoply a pořmurjeny.

Stołetna protyka.

1. julija pořmurjony; 2. hrořnje;
3. deszcz; wot 4. hać do 8. czopio
a rjenje; 10. jul. w rozy hrimanje;
11. trajny deszcz; wot 22. hać do
28. wulka horzota; potom hać do
kónca deszcz.

21. julija spoczatk pšwećid
dnjow.

Naspomnjenja.

1895. August

znienz,
ma 31 dnjow.

Dny.	Porjedbena protyka.		☉		☽	☾	
	Evangeliska.	Katholiska.	šhadž. h. m.	řhov. h. m.		šhadž. h. m.	řhov. h. m.
1 šhtwórtk	Pětra w rječ.	Pětra w rj.	4 34	7 57	☾	pop.	dop.
2 pjatk	Gustava	Bortiumkula	4 35	7 56	☾	6 54	0 29
3 šobota	Augusta	Schežep. nam.	4 37	7 55	☾	7 28	1 32
32. tydžen. III. Zap. št. 8, 26—39. Lut. 19, 41—47.							
4 njedžela	8. n. p. ř. tr.	9. n. p. řwj.	4 38	7 52	☾	7 53	2 44
5 póněžela	Dswalda ☺	Marij. řněh	4 40	7 51	☾	8 10	3 59
6 wutora	Řhryřt. pščeřr.	Řicheřr. Řhr.	4 41	7 49	☾	8 24	5 13
7 řrjeda	Donata	Cajetana	4 43	7 47	☾	8 34	6 26
8 šhtwórtk	Severa	Cyriaka	4 45	7 45	☾	8 44	7 36
9 pjatk	Romana	Romana	4 46	7 43	☾	8 54	8 46
10 šobota	Lawrjenza	Lawrjenca	4 48	7 41	☾	9 4	9 56
33. tydžen. III. Zap št. 9, 1—9. Lut. 18, 9—14.							
11 njedžela	9. n. p. ř. tr.	10. n. p. řwj.	4 50	7 39	☾	9 15	11 7
12 póněžela	Řlary	Řlary	4 51	7 37	☾	9 30	pop.
13 wutora	Murory ☺	Hippolyta	4 53	7 36	☾	9 50	1 39
14 řrjeda	Eufebija	Eufebija	4 54	7 34	☾	10 19	2 59
15 šhtwórtk	Marje ř nj. řtp.	Mar. do nj.	4 55	7 32	☾	11 0	4 15
16 pjatk	Řaaka	Řocha, w.	4 57	7 30	☾	dop.	5 21
17 šobota	Řerony	Řiberta	4 59	7 28	☾	0 1	6 11
34. tydžen. III. Zap. št. 9, 10—22. Marř. 7, 31—37.							
18 njedžela	10. n. p. ř. tr.	11. n. p. řwj.	4 0	7 26	☾	1 22	6 46
19 póněžela	Řealba	Řealba	5 2	7 24	☾	2 54	7 9
20 wutora	Řernharda ☺	Řernharda	5 4	7 22	☾	4 30	7 28
21 řrjeda	Anařtařija	Anařtařija	5 5	7 20	☾	6 4	7 43
22 šhtwórtk	Alřonia	Řimoteja	5 7	7 17	☾	7 36	7 56
23 pjatk	Zachāja	Řil. Ben. w.	5 9	7 15	☾	9 6	8 10
24 šobota	Řartromja	Řartromja	5 10	7 13	☾	10 35	8 25
35. tydžen. III. Zap. št. 10, 25—33. Lut. 10, 23—37.							
25 njedžela	11. n. p. ř. tr.	12. n. p. řwj.	5 11	7 12	☾	pop.	8 42
26 póněžela	Řamuela	Řepħyrina	5 13	7 10	☾	1 29	9 6
27 wutora	Řebħarda ☽	Řuřa	5 14	7 8	☾	2 50	9 39
28 řrjeda	Auguřtina	Auguřtina, řž.	5 16	7 5	☾	4 0	10 24
29 šhtwórtk	Jana řmj.	Jana řřč. řčž.	5 18	7 3	☾	4 54	11 33
30 pjatk	Řenjaminu	Řoza Řim., řn.	5 19	7 1	☾	5 32	dop.
31 šobota	Řořun	Řajm. Ř. w.	5 21	6 59	☾	5 58	0 33

Řermanki a řkótnu wiki
přtař jady na řtronomaj 17 a 18.

Měřacžkowe přřeměnenje a wjedro.

☉ Potny měřacžk 5. auguřta po-
pořbnju 2 h. 51 m. je přřeměnenjazy.

☽ Pořledni řěřtřřř 13. auguřta
wječžor 6 h. 19 m., wupřodžř wulku
a trajnu ģoržotu.

☉ Mřodny měřacžk, 20. aug. po-
pořbnju 1 h 56 m., njewjedra ř w-
řtřwřenjom přřinjeře.

☽ Přěni řěřtřřř, 27. auguřta rano
6 h. 8 m., ma trořu řřane wjedro.

Řtořětna protyka.

Wot 2. ģacž do 5. pořřmurjene
wjedro ř malo deřčezom; wot 6.
ģacž do 8. řřěro řjenje; wot 9. ģacž
do 10. wřřčědnj deřčez; 15. mřóčžno;
16. řjenje; 18. řřłne njewjedro a
řłřw; potom ģacž do řónžu włóžno.

1. auguřta: 2. termija ģrunt-
řřeřo dawka. — 23. auguřta řónž
přřwřčřř dnjom.

Řpřomnjenja.

1895. September,

pożnienz,
ma 30 dnjow.

Dny.	Porjedżena protyka		☉		Mjebješte mjanjen.	☾	
	Ewangeliska	Katholska	skhadż. h. m.	thow. h. m.		skhadż. h. m.	thow. h. m.
36. tydżeń. III. Zap. št. 12, 1—11. Lut 17, 11—19.							
1 njedźela	12. n. p. ś. tr.	13. n. p. śwj.	5	23 6 56		6 18	dop.
2 pónđzela	Abfaloma	Schczepana	5	24 6 54		6 32	3 1
3 wutora	Manſueta	Manſueta	5	26 6 52		6 44	4 14
4 śrjeda	Mójsaſa ☺	Koſalije	5	28 6 50		6 53	5 26
5 ſchtwórtek	Nathanaela	Wiktorigina	5	29 6 47		7 3	6 35
6 pjatek	Magna	Magna	5	30 6 45		7 12	7 45
7 śobota	Keginy	Keginy	5	32 6 43		7 24	8 56
37. tydżeń. III. Zap. št. 14, 11—22. Mat. 6, 24—33.							
8 njedźela	13. n. p. ś. tr.	14. Mar. n.	5	33 6 41		7 27	10 9
9 pónđzela	Sidonije	Gorgonija	5	35 6 39		7 55	11 25
10 wutora	Pulcherije	Wiktawſcha	5	37 6 37		8 18	pop.
11 śrjeda	Abrahama	Proba	5	38 6 34		8 55	1 59
12 ſchtwórtek	Bohumila ☾	Gwida, w.	5	40 6 32		9 45	3 8
13 pjatek	Amata	Materna	5	42 6 30		10 55	4 3
14 śobota	Kſchiza pow.	† powyſch.	5	43 6 27		dop.	4 43
38. tydżeń. III. Zap. št. 15, 6—12. Lut. 7, 11—16.							
15 njedźela	14. n. p. ś. tr.	15. n. p. śwj.	5	45 6 25		0 20	5 10
16 pónđzela	Euphemije	Kornel. a Cyp.	5	46 6 23		1 52	5 31
17 wutora	Lamberta	Lamberta	5	47 6 21		3 26	5 47
18 śrjeda	Kwatem. ☉	Such. d. Guſt.	5	49 6 19		4 59	6 1
19 ſchtwórtek	Renata	Januarija	5	51 6 17		6 31	6 14
20 pjatek	Kalixta	Guſtachija	5	53 6 15		8 2	6 29
21 śobota	Mateja	Mateja	5	54 6 11		9 33	6 45
39. tydżeń. III. Zap. št. 16, 9—15. Lut. 14, 1—11.							
22 njedźela	15. n. p. ś. tr.	16. n. p. śwj.	5	56 6 9		11 4	7 7
23 pónđzela	Thella	Thelle	5	57 6 7		pop.	7 37
24 wutora	Jana podj.	Jana podj.	5	59 6 4		1 47	8 18
25 śrjeda	Kleofaſa ☽	Kleofaſa	6	1 6 2		2 49	9 13
26 ſchtwórtek	Cypriana	Cypriany	6	3 6 0		3 33	10 21
27 pjatek	Koſm. a Dam.	Koſm. a Dam.	6	4 5 57		4 3	11 35
28 śobota	Wjazſława	Wjacława	6	6 5 55		4 24	dop.
40. tydżeń. III. Zap. št. 16, 22—34. Mat. 22, 34—46.							
29 njedźela	16. n. p. ś. tr.	17. n. p. śwj.	6	8 5 53		4 40	0 50
30 pónđzela	Sironyma	Sironyma	6	9 5 51		4 52	2 4

Sermanki a škótnie wiki
pntaj jady na ſtronomaj 17 a 18

Měſaczkowe pſchēmēnjenje a wjedro.

☉ Polny mėſaczk 4. ſeptemb. rano
6 h. 55 m. je poſhmurjeny a deſzczo-
waty.

☾ Poſledni bėrtlik 12. ſept. rano
5 h. 54 m. na njerowſtajnje wjedro
poſaſuje.

☉ Młody mėſaczk 18. ſeptembra
wječor 9 h. 50 m. pſchłōdne wjedro
lubi.

☾ Prėni bėrtlik 25. ſept. wječor
7 h. 23 m. deſzcz a wėtr pſchłōdne

Stolėtna protyka.

Wot 2. hacž do 7. wėtr a po-
mjerinjenje; 6. cžopły deſzcz a hri-
manje; 8. wutrajny deſzcz; wot 9.
hacž do 11. mofre wjedro; 13. a 14.
mrōs; 15. jaſnje a cžopło; 16. ja-
mrōcžene a mjerinjenje; 18. furjawa;
potom hacž do kōnca wėtry.

30. ſeptembra; 3. termija fraj-
neje renty. — 2. termija doſhod-
neho dawka.

Naſpomunjenja.

1895. Oktober,

winowz,

ma 31 dnjow.

Dny.	Porjedžena protyka.		☉		Mjesice suamjen.	☾	
	Evangeljska.	Katholiska.	šhadž. h. m.	šhow. h. m.		šhadž. h. m.	šhow. h. m.
1 wutora	Remigija	Remigija	6 10	5 49	☾	5 3	3 15
2 brjeda	Kabele	Leodegara	6 11	5 46	☾	5 13	4 25
3 šchtwórtk	Magimina ☺	Kanida	6 13	5 44	☾	5 22	5 35
4 pjat	Franza	Franca	6 15	5 42	☾	5 32	6 45
5 šobota	Blazida	Blacida	6 17	5 39	☾	5 46	7 58
41. tydžen. III. Zap. št. 17, 16—31 Mat. 9, 1—8.							
6 njedžela	17.n.p.š.tr.	18.n.p.šwj.	6 19	5 37	☾	6 2	9 13
7 pónžela	Esthery	Marka	6 21	5 35	☾	6 24	10 32
8 wutora	Ephraima	Brigitty	6 22	5 32	☾	6 55	11 48
9 brjeda	Dionysija	Dionysa	6 24	5 30	☾	7 40	pop.
10 šchtwórtk	Athanasija	Franca M. w.	6 26	5 28	☾	8 42	1 57
11 pjat	Gereona ☾	Burharda	6 27	5 26	☾	9 59	2 41
12 šobota	Magimiliana	Magimiliana	6 28	5 24	☾	10 26	3 12
42. tydžen. III. Zap. št. 19, 23—40. Mat. 22, 1—14.							
13 njedžela	18.n.p.š.tr.	19.n.p.šwj.	6 30	5 22	☾	dop.	3 35
14 pónžela	Burharda	Kaligta	6 32	5 20	☾	0 56	3 51
15 wutora	Hedwigi	Therein	6 34	5 18	☾	2 26	4 6
16 brjeda	Haroka	Haroka, a.	6 35	5 15	☾	3 55	4 19
17 šchtwórtk	Innocenza	Jadwigi	6 37	5 13	☾	5 26	4 33
18 pjat	Lufasch, šcz. ☾	Lufascha šcz.	6 39	5 11	☾	6 57	4 48
19 šobota	Ferdinanda	Petra Mkant.	6 41	5 9	☾	8 29	5 7
43. tydžen. III. Zap. št. 20, 17—38. Jan. 4, 46—57.							
20 njedžela	19.n.p.š.tr.	20.n.p.šwj.	6 43	5 7	☾	10 0	5 34
21 pónžela	Wórschle	Wórschle	6 44	5 5	☾	11 25	6 11
22 wutora	Kordule	Kordule	6 46	5 3	☾	pop.	7 2
23 brjeda	Severina	Jan. z Capistr.	6 47	5 1	☾	1 27	8 7
24 šchtwórtk	Salomy	Mafaela, arcj.	6 49	4 59	☾	2 3	9 20
25 pjat	Krispina ☾	Krispina, m.	6 51	4 57	☾	2 28	10 36
26 šobota	Amanda	Evarista	6 53	4 55	☾	2 46	11 49
44. tydžen. III. Zap. št. 21, 8—14. Mat 18, 23—35.							
27 njedžela	20.n.p.š.tr.	21.n.p.šwj.	6 54	4 53	☾	3 0	dop.
28 pónžela	Simon a Juda	Sim., Juda	6 56	4 51	☾	3 11	1 2
29 wutora	Narcissa	Narcissa	6 58	4 49	☾	3 21	2 12
30 brjeda	Klaudija	Serapiona	7 0	4 47	☾	3 31	3 22
31 šchtwórtk	Reform. š.	Wolfganga	7 2	4 45	☾	3 41	4 32

Sermanki a škótné wiki
pwtaj sadn na stronowaj 17 a 18.

Měšaczkome pschewěnenje a wjedro.

☺ Bolny měšaczk 3. okt. w nožy
11 h. 47 m. je wložny a mhlowoty.

☾ Pošledni bértilk 11. oktobra po-
poldnjn 3 h. 34 m. někotre rjane dny
pichinješe.

☼ Wtoby měšaczk 18. okt. wje-
čor 7 h. 10 m. na motre a hrošne
wjedro potajuje.

☾ Brěni bértilk 25. okt. popoldnjn
0 h. 4 m. ma dale hrube wjedro.

Stolětna protyka.

Wot 1. hačž do 9. deščez a wulki
wětr. 10. a 11. jašnje; wot 12.
hačž do 23. ptowe a deščezowate;
wot 24. hačž do 26. deščez a mħla;
wot 29. hačž do fónza mjerinjenje
a mħla.

1. oktobra: 2. termija wopaten-
steje kašy.

Waspomnjenja.

1895. November,

nashumit,
ma 30 dnjow.

Dny.	Porjedžena protyka.		☉		☽	☾		
	Evangeliska.	Katholiska.	šhadž. h. m.	šhow. h. m.		šhadž. h. m.	šhow. h. m.	
1 pјatt	Benigna	Wich. swјat.	7	44	43	☾	3 53	5 44
2 šobota	Časara ☺	Šhud. dusche	7	64	41	☾	4 9	7 0
45. tydžen. III. Sap. št. 17, 16—31. Mat. 9, 1—8.								
3 njedžela	21. n. p. š. tr.	22. n. p. swј.	7	74	39	☾	4 30	8 17
4 pōndžela	Karola	Karl Borrom	7	84	38	☾	4 57	9 36
5 wutora	Blendiny	Emmericha	7	104	37	☾	5 39	10 49
6 šrijeda	Leonharda	Leonharda	7	124	35	☾	6 36	11 52
7 šhtwōrtk	Erdmanna	Engelberta	7	144	33	☾	7 49	pop.
8 pјatt	Bohuměra	4 šich. martr.	7	164	31	☾	9 12	1 14
9 šobota	Theodora ☽	Theodora	7	184	30	☾	10 39	1 39
46. tydžen. III. Sap. št. 24, 24—27. Mat. 9, 18—26.								
10 njedžela	22. n. p. š. tr.	23. n. p. swј.	7	194	28	☾	dop.	1 57
11 pōndžela	Marczina bish.	Měrczin, b.	7	214	27	☾	0 7	2 11
12 wutora	Modesta	Stanislawa	7	234	25	☾	1 32	2 25
13 šrijeda	Artadija	Zukunda	7	254	23	☾	2 59	2 37
14 šhtwōrtk	Levina	Leopolda	7	274	22	☾	4 27	2 52
15 pјatt	Leopolda	Šandr. Wbelt	7	284	21	☾	5 56	3 9
16 šobota	Ottomara ☽	Měrczin, bž.	7	294	20	☾	7 26	3 32
47. tydžen. III. Sap. št. 26, 24—32. Mat. 13, 31—35.								
17 njedžela	23. n. p. š. tr.	24. n. p. swј.	7	314	19	☾	8 55	4 4
18 pōndžela	Hefychija	Otta, Eugena.	7	334	17	☾	10 13	4 49
19 wutora	Šilže	Šilže	7	354	16	☾	11 15	5 49
20 šrijeda	Šof. šrijeda	Feliza z Val.	7	364	14	☾	11 59	7 0
21 šhtwōrtk	Marje wopor	Marije wopr.	7	384	13	☾	pop.	8 16
22 pјatt	Alfonsa	Čacilije	7	404	12	☾	0 50	9 33
23 šobota	Klemenza	Klemenza	7	414	11	☾	1 5	10 46
48. tydžen. III. Sap. št. 28, 16—31. Mat. 24, 15—35.								
24 njedžela	Šs. femr. ☽	25. n. p. swј.	7	434	10	☾	1 16	11 57
25 pōndžela	Katariny	Šhathryn	7	454	9	☾	1 28	dop.
26 wutora	Konrada	Konrada	7	464	8	☾	1 38	1 6
27 šrijeda	Günthera	Virgilija	7	484	7	☾	1 48	2 16
28 šhtwōrtk	Kufa	Šofthenesa	7	504	7	☾	2 0	3 27
29 pјatt	Eberharda	Saturna	7	514	6	☾	2 14	4 40
30 šobota	Šandrija	Šandrija	7	524	5	☾	2 32	5 58

Sermanki a škótnu wiki
pytaj šady na štronomaj 17 a 18.

Měšaczkowe pšcheměnjenje a wjedro.

☺ Pošny měšacž 2. nov. popoldnu 4 h. 18 m. jara pšcheměnjenje wjedro pščinješe.

☾ Pošledni bėrtlik 9. nov. rano 0 h. 7 m. njehorne wjedro wobšhowa.

☼ Młody měšacž 16. nov. wječor 6 h. 11 m. na šněh a wětr potašuje.

☾ Prěni bėrtlik, 24. nov. dopoldnja 8 h. 19 m. še šněhom a mjerinjenjom šastupi.

Štołětna protyka.

1. šurjawa; 2. a 3. jašnje a šyma; 4. a 5. deščež; wot 6. hačž do 8. rjenje; wot 9. hačž do 12. deščež; wot 13. hačž do kōnca šo mjerinjenje i deščežom wotměnja.

Naspomnjenja.

1895. December,

hodownik,

ma 31 dnjow.

Sermanki a skótne wiki
putaj sady na stronomaj 17 a 18.

Měšaczkowe pšcheměnjenje a wjedro.

☺ Potny měšaczk 2. dez. rano
7 h. 33 m. ma mróczne wjedro a
šněh.

☾ Pošledni bértlik 9. dez. dopo-
dnja 8 h. 9 m. hrošne wjedro a mštu
pščinješe.

☼ Młody měšaczk 16 dez. rano
7 h. 30 m. ma hrošne wjedro a šněh.

☾ Prěni bértlik 24. dezemb. rano
6 h. 21 m. i šnětrej šmu jastupi.

☺ Potny měšaczk 31. dez. wječzor
9 h. 30 m. šmu wobthowa.

Stolětna protyka.

5. deščez a šněh, potom jašne
wjedro hač do 8.; 9. czojto a
šmurno; 11. rjenje; 12. mutno;
13. deščez; wot 20. hač do 29.
šnětra šma, druhdy šněh; 30. jašnje
a šma; 31. mšta a šma.

31. dezembra: 4. termija kraj-
neje renty.

Naspomnjenja.

Dny.	Porjedgeana protyka.		☉		Měšeczk šnamjen.	☾	
	Evangelška.	Katholška.	šhadž. h. m.	šow. h. m.		šhadž. h. m.	šow. h. m.
49. tydžen. IV. Psalm 100. Lut. 21, 25—33.							
1 njedžela	1. n. advent.	1. n. advent.	7 53 4	5	☾	2 57	7 17
2 pónđžela	Aurelije ☺	Bibiany	7 55 4	4	☾	3 34	8 25
3 wutora	Frz. Kavera	Frz. Kavera	7 56 4	3	☾	4 28	9 43
4 šrjeda	Borbory	Borbory	7 57 4	3	☾	5 37	10 37
5 šchtwórtk	Amoša	Sabby	7 59 4	2	☾	7 0	11 15
6 pjatk	Mikławšcha	Mikławšcha	8 0 4	1	☾	8 27	11 43
7 šobota	Agathona	Ambrosija	8 2 4	1	☾	9 54	pop.
50. tydžen. IV. Šef. 40, 1—5. Mat. 11, 2—10.							
8 njedžela	2. n. advent.	2. n. advent.	8 3 4	1	☾	11 20	0 19
9 pónđžela	Agrippiny ☾	Leofadije	8 4 4	0	☾	dop.	0 32
10 wutora	Judithy	Melchiady	8 5 4	0	☾	0 44	0 45
11 šrjeda	Damaša	Damaša	8 6 4	0	☾	2 8	0 58
12 šchtwórtk	Epimacha	Epimacha	8 7 4	0	☾	3 35	1 13
13 pjatk	Luzije	Lucije	8 8 4	0	☾	5 2	1 33
14 šobota	Nikafija	Nikafija	8 9 4	0	☾	6 29	2 0
51. tydžen. IV. Šef. 42, 1—4. Jan. 1, 19—28.							
15 njedžela	3. n. advent.	3. n. advent.	8 10 4	0	☾	7 51	2 39
16 pónđžela	Ananiaša ☼	Eusebija	8 11 4	0	☾	9 0	3 32
17 wutora	Lazara	Lazara	8 12 4	0	☾	9 51	4 39
18 šrjeda	Kwatember	Such. d. Teof.	8 13 4	1	☾	10 27	5 55
19 šchtwórtk	Reinharda	Nemesija	8 13 4	1	☾	10 51	7 13
20 pjatk	Ammona	Ammona	8 14 4	1	☾	11 10	8 29
21 šobota	Domašcha	Domašcha R.	8 15 4	2	☾	11 23	9 41
52. tydžen. IV. Šef. 12, 2—6; Lut. 3, 1—6.							
22 njedžela	4. n. advent.	4. n. advent.	8 15 4	2	☾	11 34	10 51
23 pónđžela	Dagoberta	Wiktorige	8 16 4	3	☾	11 44	12 0
24 wutora	Šad., Ševy ☽	Šadam., Ševy	8 16 4	3	☾	11 54	dop.
25 šrjeda	Boži džen	1. š. hodow	8 16 4	4	☾	pop.	1 9
26 šchtwórtk	2. š. hodow	Šeščěpana	8 17 4	5	☾	0 17	2 21
27 pjatk	Jana sežen.	Jana sež.	8 17 4	5	☾	0 34	3 36
28 šobota	Njewin. džecz.	Njewin. džecz.	8 17 4	6	☾	0 56	4 54
53. tydžen. IV. Ši. 103, 1—18. Lut. 2, 33—40.							
29 njedžela	N. p. hodž.	N. po hodž.	8 17 4	7	☾	1 27	6 12
30 pónđžela	Dawita	Dawita	8 17 4	8	☾	2 14	7 25
31 wutora	Sylwestra ☺	Sylwestra	8 17 4	9	☾	3 18	8 26

Woblicženje danje.

Kapital = tal.	3 procent.		3 1/2 procent.		4 procent.		4 1/2 procent.		5 procent.		Kapital = tal.
	Sčnje marč	Wěšćanje np.	Sčnje marč	Wěšćanje np.	Sčnje marč	Wěšćanje np.	Sčnje marč	Wěšćanje np.	Sčnje marč	Wěšćanje np.	
mł. 1	3	3/10	3 5/8	3/10	4	4/10	4 5/8	4/10	5	5/10	mł. 1
5	15	1	17 5/8	1 5/8	20	1 7/8	22 5/8	1 9/8	25	2 1/8	5
10	30	2 3/8	35	3	40	3 3/4	45	3 5/8	50	4 2/8	10
15	45	3 5/8	52 5/8	4 5/8	60	5	67 5/8	5 7/8	75	6 3/8	15
20	60	5 5/8	70	6	80	6 7/8	90	7 5/8	—	8 4/8	20
25	75	6 3/8	87 5/8	7 5/8	—	8 4/8	—	9 5/8	1	10 5/8	25
30	90	7 5/8	5	9	1	10	1	11 3/8	1	12 5/8	30
35	1	8 5/8	22 5/8	10 2/8	1	11 7/8	1	13 2/8	1	14 6/8	35
40	1	10	40	11 1/8	1	13 4/8	1	15	2	16 7/8	40
45	1	11 3/8	57 5/8	13 2/8	1	15	2	16 9/8	2	18 8/8	45
50	1	12 5/8	75	14 6/8	1	16 7/8	2	18 8/8	2	20 9/8	50
60	1	15	10	17 5/8	2	20	2	22 5/8	3	25	60
70	2	17 5/8	20	20 5/8	2	23 4/8	3	26 5/8	3	30	70
80	2	20	45	23 4/8	2	26 7/8	3	30	4	33 4/8	80
90	2	22 5/8	80	26 3/8	3	30	4	33 8/8	4	37 5/8	90
100	3	25	15	29 3/8	3	33 4/8	4	37 5/8	5	43 7/8	100
200	6	50	7	58 4/8	8	66 8/8	9	75	10	83 4/8	200
300	9	75	10	87 5/8	12	—	13	12 5/8	15	—	300
400	12	—	14	16 7/8	16	1	18	1 50	20	1	400
500	15	1	17	1 45 7/8	20	1	22	1 87 5/8	25	2	500
1000	30	2	35	2 91 7/8	40	3	45	3 75	50	4	1000
5000	150	12	175	14 58 1/8	200	16	225	18 75	250	20	5000
10000	300	25	350	29 16 7/8	400	33	450	37 50	500	41	10000

Woblicženje, isto punt placzi, hdyž je zentnar 1, 2, 3 atd. marlow.

Punt přehyžo telko n.p. placzi, kaž zentnar marlow.

Ž na wopaf:

Zentnar přehyžo telko marlow placzi, kaž punt n.p.

Raschlyetie plachiny metra, hdyj stary fatfi lohcj 1 np. hacj 3 marti placi.

Šdyj stary fatfi lohcj pla- ci:		dva placi meter:		Šdyj stary fatfi lohcj pla- ci:		dva placi meter:		Šdyj stary fatfi lohcj pla- ci:		dva placi meter:		Šdyj stary fatfi lohcj pla- ci:		dva placi meter:	
mart	np.	mart	np.	mart	np.	mart	np.	mart	np.	mart	np.	mart	np.	mart	np.
—	1	—	18	—	17	—	30	—	33	—	58 ₃	—	49	—	86 ₉
—	2	—	3 ₅	—	18	—	31 ₈	—	34	—	60	—	50	—	88 ₃
—	3	—	5 ₉	—	19	—	33 ₃	—	35	—	61 ₈	—	51	—	90
—	4	—	7 ₁	—	20	—	35 ₃	—	36	—	63 ₆	—	52	—	91 ₈
—	5	—	8 ₈	—	21	—	37 ₁	—	37	—	65 ₃	—	53	—	93 ₆
—	6	—	10 ₆	—	22	—	38 ₈	—	38	—	67 ₁	—	54	—	95 ₃
—	7	—	12 ₄	—	23	—	40 ₆	—	39	—	68 ₉	—	55	—	97 ₁
—	8	—	14 ₁	—	24	—	42 ₄	—	40	—	70 ₆	—	56	—	98 ₉
—	9	—	15 ₉	—	25	—	44 ₁	—	41	—	72 ₄	—	57	—	0 ₆
—	10	—	17 ₇	—	26	—	45 ₉	—	42	—	74 ₂	—	58	—	2 ₄
—	11	—	19 ₄	—	27	—	47 ₇	—	43	—	77 ₉	—	59	—	5 ₉
—	12	—	21 ₂	—	28	—	49 ₄	—	44	—	79 ₅	—	60	—	14 ₈
—	13	—	23	—	29	—	51 ₂	—	45	—	81 ₂	—	65	—	23 ₆
—	14	—	24 ₇	—	30	—	53	—	46	—	83	—	70	—	32 ₄
—	15	—	26 ₃	—	31	—	54 ₇	—	47	—	83	—	75	—	32 ₄
—	16	—	28 ₂	—	32	—	56 ₅	—	48	—	84 ₇	—	80	—	41 ₉

Raschlyetie plachiny nometo lita, hdyj stary lit 1 np. hacj 1 mart placi.

Šdyj stary lit placi:		dva placi no- my lit:		Šdyj stary lit placi:		dva placi no- my lit:		Šdyj stary lit placi:		dva placi no- my lit:		Šdyj stary lit placi:		dva placi no- my lit:	
mart	np.	mart	np.	mart	np.	mart	np.	mart	np.	mart	np.	mart	np.	mart	np.
—	1	—	0 ₆	—	11	—	6 ₆	—	21	—	12 ₆	—	35	—	21
—	2	—	1 ₂	—	12	—	7 ₂	—	22	—	13 ₂	—	40	—	24
—	3	—	1 ₈	—	13	—	7 ₈	—	23	—	13 ₈	—	45	—	27
—	4	—	2 ₄	—	14	—	8 ₄	—	24	—	14 ₄	—	50	—	30
—	5	—	3	—	15	—	9	—	25	—	15	—	55	—	33
—	6	—	3 ₆	—	16	—	9 ₆	—	26	—	15 ₆	—	60	—	36
—	7	—	4 ₂	—	17	—	10 ₂	—	27	—	16 ₂	—	65	—	39
—	8	—	4 ₈	—	18	—	10 ₈	—	28	—	16 ₈	—	70	—	42
—	9	—	5 ₄	—	19	—	11 ₄	—	29	—	17 ₄	—	75	—	45
—	10	—	6	—	20	—	12	—	30	—	18	—	80	—	48

Hermanki a škótne wiki.

(Dop. = doložnja; pop. = popoždju; f. = fonjaze wiki; fw. = fwinjaze wiki; w. = wolnowe wiki; l. = lenowe wiki; *inamjesčko* * reča škótne wiki, *inamjesčko* † pal hermanki a škótne wiki; *hdžez* ničžo pódla njejeji, tam je jenož hermanki.)

NB. Dofelž ho hermanki druhdy pschepoložuju, hu smysli móžne.

Dulki rózka.

2. Lipst (hacj do 15.). Nješwacjidło * l.
4. Kuland.
16. Dobrilug fw., Gródf fw.
21. Bistopizy*.
28. Drazdžany (nowe město) f., Kinspórt*, Luban.

Mały rózka.

1. Kuland*.
4. Grabin f. a *, Jarow.
6. Nješwacjidło * l., Radeberg*.
11. Schorjelz†.
13. Gródf fw.
15. Dobrilug fw.
19. Kulow*, Damna*, Gahyn†*.
21. Stara Darbna*.
22. Kalawa fw.
23. Wudyšchin*, Kalawa* f.
25. Wostrow*, Kinspórt*, Kalawa, Brody†.
26. Wojerezy†.
27. Drazdžany (st. m.) hymjen. Parzow, Wulki Hajn* f. deffi.
28. Wulki Hajn, Gubin* f.

Měrz.

1. Kuhland*.
2. Drjowt*, Miščno* f.
4. Bistopizy*, Luboras†
5. Bart p. W.*, Warschcz†, Gródf†.
6. Nješwacjidło * l., Luban*.
8. Wětošchow fw.
9. Drrtrand*, Wětošchow* f.
11. Bjarnaczizy†, Nowosalz, Stolpin, Rósbort†, Wětošchow, Stolpin. Žahant†.
12. Łas†, Jarow* f., Dobrilug*, Dobrilug, Bjerwald, Rósbort†.
14. Solpin*, Radeburg†.
15. Lubin fw.
16. Żitawa, Lubin, Rukow* f.
18. Drazdžany f., Żitawa†, Galschtrow†, Rukow, Lubin, Sstantkow.
19. Rychwald†.
20. Wóspórt*, Bjerwald†, Kuland.
21. Gródf fw.
22. Witow, dż. p. f., Sły Komorow* f.
23. Sły Komorow, Trébule† f. l.

Měrc.

25. Bistopizy*, Drazdžany, Grabin* f., Pizn†, Rychbach.
26. Grabin, Rychbach†, Dubz*.
28. Mužakow† f.
29. Stara Darbna fw., Lubnjon fw.
30. Wudyšchin*, Lubnjon*.
31. Miščno.

Saprleja.

1. Lubij* f., Polczniža*, Rósfow* f., Lubnjon, Rukow* f..
2. Wojerezy*, Gahyn† f.
3. Nješwacjidło*, Rósfow
4. Schorjelz*, Bešow*, Gubin*, Warschcz*.
5. Bešow, Kalawa f. Kuland*.
6. Wudyšchin, Kalawa* f., Drrtrand f.*.
8. Kulow†? Kalawa, Luboras†, Drrtrand.
9. Kulow*.
10. Stolpin*, Dobrilug fw.
16. Sčerchow†, Džezet†, Parzow*.
20. Stara Darbna.
22. Wóspórt*, Kinsbórt*, Lipst, Rhočzebust†.
23. Jarow* f.
24. Radeberg*, Gródf fw.
25. Radeberg (1/2).
27. Wudyšchin*, Drjowt*.
29. Galschtrow*, Drjowt, Mikoras†, Brody†.
30. Krafow†, Damna*.

Měja.

1. Bart† p. W., Nješwacjidło*, Drjowt*.
2. Kuland*, St. Komorow fw. Wětošchow f.
4. St. Komorow* f., Wětošchow* f.,
6. Bistopizy*, Račezy, Žahant†. St. Komorow, Wětošchow.
7. Jarow w., Rukow*.
8. Polczniža*, Bjerwald†.
9. Rhočzebust (wófk.), Dobrilug*.
13. Bistopizy, Luboras†. Kuland*.
14. Wojerezy†.
15. Kuland, Nowe Město p. St.
16. Bešow, Gubint† f.
17. Bešow, Kalawa fw.
18. Kalawa* f.
20. Kamjenz†, Lubij† f. Parzow.

Měja.

21. Drjowt*, Rukow w.
22. Rukow* f.
24. Rukow, Lubin fw. Pšchibus†.
25. Wudyšchin*, Wojerezy, Lubin* f., Trébule† f.,
27. Bistopizy*, Lubin, Wóspórt, Sstantkow† f.
28. Kinsbórt, Gahyn† f., Warschcz* f., Gródf†.
29. Radeburg.
30. Rhočzebust* f.,
31. St. Komorow w.

Junij.

4. Wolbramezy†, Rukow†, Żybalin†.
5. Nješwacjidło*.
6. Kalawa w., Górow*, Rukow*.
7. Rhočzebust w., Kuland*.
9. Miščno (2 1/2 d.).
10. Pizn† f., Grabin* f.
11. Grabin, Lubin w., Mužakow† f.
12. Dobrilug fw., Grabin w. Parzow, Rósbort* (2), Gródf w.
13. Rhočzebust* f. Kalawa w.
14. St. Darbna, Lubnjon fw.
16. Lubnjon*.
17. Galschtrow*, Guczina†, Schorjelz†, Wulki Hajn* f., Rósfow* f., Lubnjon.
18. Wulki Hajn, Rychwald*, Damna*, Rósfow.
19. Radeberg*, Bjerwald, Damna, Gródf fw., Rósfow.
20. Kalawa* wolm. f., Gubin* f., Drrtrand* f.
21. Drrtrand, Schorjelz (horczj).
22. Lubin*.
24. Drazdžany, Drjowt*, Jarow* f., Wjelecjin.
25. Bart p. W.* Wojerezy* Drjowt Jarow† f.
27. Rhočzebust* f.
28. St. Komorow fw., Wětošchow fw.
29. St. Komorow* f., Trébule† f., Wětošchow* f.

Julij.

1. Drazdžany (nowe město) f., Luboras†, Rychbach, Rósbort, Sły Komorow.
2. Guffa, Rychbach†, Dubz.
3. Nješwacjidło*.
4. Rhočzebust* f.

Julij.

5. Kalawa fw., Kuland*.
6. Kalawa* f.
8. Bistopicy*, Kalawa, Lutow* f.
9. Warschcz*, Džezet†, Gahyn*.
11. Rhočzebust* f.
13. Rukow* f., Lubin*.
15. Lubij* f., Polczniža*, Rukow.
16. Polczniža.
17. Dobrilug fw., Gródf fw.
24. Krafow p. R* Pšchibus*.
25. Jarow* f.
26. Wětošchow fw.
27. Wětošchow* f.
29. Wóspórt*.

August.

1. Witow* f.
3. Kuland*.
3. Wudyšchin, Žahant Witow*.
6. Damna*, Rukow†.
7. Nješwacjidło*.
8. Gubin* f.
9. Sły Komorow fw.
10. Lubin* f., Sły Komorow* f.
12. Kinsbórt* Sstantkow† f.
13. Bari p. W.*, Dobrilug*, Łas†.
14. Dobrilug, Górow†.
15. Bešow*.
16. Bešow†, Wětošchow fw.
18. Wětošchow* f.
19. Polczniža*, Schorjelz†, Grabin* f., Kuland, Wětošchow.
20. Grabin, Gahyn† f.
21. Radeberg*.
23. Schorjelz horn, Lubnjon fw.
24. Galschtrow†, Lubnjon*. Drrtrand* f., Gródf†.
25. Miščno.
26. Wóspórt†, Lubnjon, Drrtrand, Luban, Brody†.
27. Wojerezy*.
28. Bjerwald.
30. Rukow w.
31. Warschcz*, Rukow* f., Trébule* f.

September.

1. Rukow.
2. Wulki Hajn* f.
3. Wulki Hajn* f., Rósfow* f.
4. Nješwacjidło*, Damna*, Rósfow.
5. Damna.

September.

6. Kuland*, Pischibus.
7. Kinspórt*, Żitawa.
9. Khoczebusz† t., Kóstkow* t., Żitawa†, Żarow† t.
10. Dżejet, Kóstkow.
11. Stolpin*, Radeburg*, Parzow*.
12. Radeburg, Wolbramezy.
13. Lubin fw
14. Miščno* t., Drjom†, Lubin* t.
16. Kamjenz†, Woſtrowz, Rychbach, Lubin, Drjom†, Mišno- raš,
17. Mużafow† t., Rychbach†,
18. Radeberg*, Dobrilug fw., Gródt fw.
20. Kalawa fw.
21. Bart† p. W., Kalawa t. Drtrand* t., Trébule* t. l.
23. Biſtopiżh, Gaſchtrow*, Lip† (hacj do 17. okt.), Kalawa, Saſanknow† t., Luſow fw.
24. Wojeretz†.
25. Polczniża*, Kósbork (?).
26. Polczniża, Khoczebusz* t. Gubint† t.
28. Budniſchin*, Wjeleczin, Wojeretz.

September.

30. Suczina*, Raſezy, Parzow.
- Oktober.**
1. Dubz, Gaſhn.
 2. Njeſhwaczidlo* t.
 3. Krakow†, Khoczebusz* t.
 4. Gródt* t., Kuland*.
 5. Żarow wofm.,
 7. Lubij† t., Scherachow†, Ku- low†, Grabin* t., Luboraſ†.
 8. Grabin† w.
 10. Khoczebusz*.
 12. Lubin*.
 14. Biſtopiżh*, Kinspórt*, Kóſt- kow* t., Żahan†, St. Komorow fw. Żybalint†.
 15. Kinspórt, Komorow* t., Barichcz†, Kóstkow* t. fw., St. Komorow* t.,
 16. Żybalin, Kóstkow.
 17. Khoczebusz* t.
 20. Njeſhwaczidlo, deſt., l. fw.,
 21. Drażdżany, Gaſchtrow*, Woſpórt*.
 22. Damna*, Stara Darbna*.
 23. Radeberg*, Dobrilug fw.
 24. Radeberg, Beſkow*, Khocze- busz* t., Drtrand* t.
 25. Stara Darbna, Beſkow,

Oktober.

- Drtrand, Wétroſchow fw.
26. Budniſchin*, Drjom†, Wétro- ſchow* t.
28. Bjarnaczizy†, Piznt†, Wétro- ſchow.
29. Wulki Hajn* t. d., Rychwald.
31. Khoczebusz* t.

November.

1. Lubnijow fw., Kuland*, Gródt†.
2. Budniſchin, Kuſow*, Lub- nijow*.
4. Drażdżany t., Lubnijow, Kuland
5. Bart p. Woſpórta, Łaš, Luſow.
6. Njeſhwaczidlo* ten.
7. Khoczebusz* t. Gubint† t.
9. Trébule† t. l.
11. Polczniża*, Rychbach.
12. Rychbach†.
13. Bjerwald†.
15. Lubin fw., Sty Komorow fw.
16. Żitawa, Sty Komorow* t., Lubin* t.
18. Żitawa† t., Grabin, Lubin, Sty Komorow, Kósbork.

November.

22. Kalawa fw.
23. Kalawa* t.
25. Woſpórt†, Miſoraſ†, Par- zow.
26. Kulow*, Piſchibus†.
27. Dobrilug, Radeburg.
29. Kalawa fw.
30. Kalawa* t.

Dezember.

2. Dżeje†
3. Damna*, Gaſhn†.
4. Njeſhwaczidlo* t.
6. Kuland*.
7. Luſow fw.
9. Nowoſaž, Drjom†.
11. Kumburg, Gródt fw., Kóſ- bork† (2).
13. Dobrilug fw., St. Darbna.
14. Wojeretz†, Trébule h. l., Lubnijow.
16. Biſtopiżh*, Kalawa, Lubo- raſ†.
17. Lubij ſa domj., Barſchcz, Gródt.
18. Drażdżany bożodź ſa domj., Kuland.
19. Mużafow bożodź.
23. Kulow†.

Wuczah je ſakſkeho ſakonja, dołhodny dawł nastupazecho.

klaſſa:	lětny dołhód:	dawł:
1a.	psches 400—500 mf.	1 mf.
1.	" 500—600 "	2 "
2.	" 600—700 "	3 "
3.	" 700—800 "	4 "
4.	" 800—950 "	6 "
5.	" 950—1100 "	8 "
6.	" 1100—1250 "	10 "
7.	" 1250—1400 "	13 "
8.	" 1400—1600 "	16 "
9.	" 1600—1900 "	21 "
10.	" 1900—2200 "	29 "

klaſſa:	lětny dołhód:	dawł:
11.	psches 2200—2500 mf.	37 mf.
12.	" 2500—2800 "	45 "
13.	" 2800—3100 "	54 "
14.	" 3100—3400 "	63 "
15.	" 3400—3700 "	72 "
16.	" 3700—4000 "	82 "
17.	" 4000—4300 "	96 "
18.	" 4300—4800 "	112 "
19.	" 4800—5300 "	128 "
20.	" 5300—5800 "	144 "
21.	" 5800—6300 "	161 "

Węcnej holiczzy.

Staršča šotra:

„Wuń, luba šotra, s czašom dželacz
A trjebaj spěščne porščytki,
Štaczl s czašom prózuje šo spěwacz,
Duž potom lubži swješeli.“

Włódsča šotra:

„Tg so mnu prózu bjerješč šebi,
Bjes tebje niczo njemóhła,
Chžu pschego džakowna bycz tebi
A lubowacz cze bjes kónza.“

Šandželowy hłóš s njebies nad wobemaj:

„Šso lubo mějtej, lubej džěščy,
Kaž nětko, tež dny pschodne,
Tak froščje šbože wamaj wěščje
Ša waju žyte žwjenje.“

Bomhaj Bóh!

Přehedenak je sašo wo křto staršči. Nunjež nětko hižo pšes 40 lět po kraju křodži a fěrbske domy wopytuje, šo tola festarit njeje. Wjele bóle jemu mozy rostu, hdyž w lubym fěrbskim kraju s lubymi Šerbami wobkřadzuje a k nim derje mēnjene křowa rěči. Duž tež lětka s wješelom sa fěwój pučgowariki kři pšhima, šo by Šerbow kraj s nowa pškehodžik. — Šwēt je, to je Přehedenak nashonik, we wšhelakich wězach tola jara do přědka pšhishol a wšhelake wězy, kři pola nashich wótzow w wulkej čzesčzi stejachu a hjes kotrychž woni bycz njemóžachu, šu šo do stareho železa czřike a ani posledni wolazy wo nje wjazy njerodži.

Sa nashich wótzow čzaš běchu dróhi pšchezo polne wosow. Š dalokich krajow jědžachu k nam a nashči šo do dalokich krajow podawachu. Šchtyri, šchěcz a wjazy koni bē do hobrěšeho wosa šapšehnjenyč, a hušto by pólkři žid šo hišchěje na wóstu pšhipowěnyč, šo by sa tuni pjenješ hjes prózy trochu do přědka pšhishol. Kralowšči pōst po drósy honjěše a proščna mróczel by jón pšchewodžala. To wšhitko je nimo a najrjějške dróhi šu prošone, křiba šo nēkajki rēšnik šwoje šupjene čzelo na lóhkim wosyčzku domoj wjese abo hur s pola domoj trošdru po drósy pojědže. Za dróha pak, po kotrejž šo wšcho wjese, je železniza a čzahi nimo naš jeno tak mitaju. A podobnje je s druhimi wězami.

Nashči wótzoyo běchu šwuczeni wšcho s lutym drjewom tepicž. Šhachle běchu hižo na to twarjene. Duž burjo tež na to hladachu, šo by křodzy šam něšdho lēka mēl abo s najmjejšcha kēcziny. A šchtož woboje njemējšche, dyrbješche w šymje do hole po drjewo jědžicž. Šdyž šo lēš šhubjowacž a drjewo pobrachowacž počzinašche, je nekotryžkuliz staročziwy šo prašchal, s wotkal drjewo wosmjemy sa šo a sa mēšchczanow, šo njebychmy w šymje wšchitzy hromadže smjeršnyli? Tež šwoju jstwu šebi s kuczłom jašnu czinjachu a halle pojdžišcho na šwēczi a na bity woliš pšhiudžechu. A to wšcho je nětko hinač. Šdyž šo šelene lēšy na šemi šhubjuja, dha je Bóh człowjekam wotkrył nēhdušche lēšy, brunižowe podkopi pod šemju, a człowjek šebi tute šczor-njene a šestupane drjewo do šwojich křachłow mjetše a ma czoplišchu jstwu, dyžli předy, a s teho šameho wuhla šo pšuny dželaja, kři šo šala a we wulkich domach a mēstach šwětka doščz nadawaju. Šdyž budže wuhlo wšchē, potom budže šebi człowjek šnano s elektriskimi mozami, kři s padazeje wody kři, šwoje jstwy tepicž, kaž šebi nětko hižo s tutej mozu šwoje jstwy pošwētluje.

A tak móžesh hladacž na czož dželšch, do rataššeho, twarššeho abo žaneho druhého pomólanja, wšchudže je lute pšchemējenje.

Tola pak šebi nětko nědho nješmē myšlicž, šo w nowiškim čzašu wšcho na hłowje šteji a šo, šchtož je pola nashich wótzow sa dobre pláčžiko, ničjo wjazy njeje a šchtož je pola nich nječžejne bylo, šo je to nětko něšdho křwalobne. To šebi ludžo hušto doščz myšla a s tajšimi myšlemi wrótnē žiwjenje wjedu a wótzow dobre wachnje šahanjeja a škóncznie do naj-wjějšchego njesboža pšhiudu. Nē, nowišche wunama-kanja šu jenož něšdho šwontowne, kaž liščze na šchtomje, a wone do žiwjenja s nicžim hšuboko nješchimaju. We wulkim a žylym je tola wšcho na starym wostalo. Čhzešch jstwu czopku abo šwētku mēcz, dyrbišch tola pjenješy wudacž a škóncznie je pōdłanške, hačž toleč dach sa drjewo abo wuhlo abo něšdho druhe. Darwo to s nicžim njebudže. Čhzešch-li něšdho s polow žnjecž a domoj křowacž, mašch šwēru dželacž, a je na posledku wšcho jene sa twoju móšchē, hačž mašch mašchiny sa šyczenie abo jenož dželawe mozy, pláčžicž mašch woboje a runje tehdy, hdyž je najnušnišche a žita lēža, dyrbišch šyczne mašchiny domach wostajicž a je trjebacž nje-móžesh. A tak je se wšchēm druhim. W wulkim a žylym je wšcho pšchi starym wostalo a to šchtož je pola nashich wótzow wužitne bylo, je tež sa naš hišchěje dženška wužitne a šchtož je jim šchłodu cziniło, je tež hišchěje dženška sa naš šchłodne. A my jara derje czinimy, hdyž tež to čzesčzimy, šchtož šu woni w čzesčzi mēli. Šchto dha je to? Wo tym čžemy nětko dale rěczecž.

To je s přēnja nashča fěrbska macžerna rěcz.

Wšhelazy mlodži Šerbjo šebi myšla: „Šchto je nashča fěrbska rěcz dale? W šchuli šo nēmski wuczš, korporal a general nēmski komandirujetaj, wšchón šwēt je nēmski, dha s nashčej fěrbskej rěczu wjele wjazy šapoczecž njeje. Wofšebna tež njeje a jenož hišchěje wjēšni ju rěcza. Duž wostajmy ju a rěczmy hromadže nēmski, šo naš ničdho wjazy sa hšupnych Šerbow njemēč.“ Tola tajšele rěče šu jara šłudne. Něžda rěcz je wot Boha a ma šwoje šakonje a šwój rěczny twar a w tym šwoje wulke bohastwo. A wofšebje fěrbska rěcz je pšchede wšchēmi druhimi rjana rěcz. Šdyž Franzowša pšes nōš rěczš a Žendželczan bambori, kaž by wušmuž w hšubje mēč, dha šu fěrbske křowa polne a jara rjenje křinczja a šo wofšebje sa špēw derje hodža. Přehedenakej pšchēd křótkim šławna špēwarška wobkřuci, šo šo jej italske a šłowjanske, to je fěrbske křowa našlēpie špēwaju, dolečž maju najpošnišči šynč. Pšchi tym šebi tež ničdho myšlicž nješmē, šo w fěrbskej rěczš wjele křihow njeje. Ššym hižo wšhelakich Nēmzow nadeschol, kři mi prajachu: hač fěrbska rěcz je tola jenož wjēšna burška rěcz a my nimacže žanych křihow w fěrbskej rěczš, kři bychu něšdho křmane byle. Temu šym potom pomjedal, šo šu šo fěrbske křihe hižo w lēčze 1594, hđžž šo přēni fěrbski katechismuš wuda, czřichczale, a šo je potom jena křiha po drugej

wyšča: biblija, wšchelafe wulke modlerške knihi atd., hač ſu potom Šerbio Pšulowy ſłownik, Seilerjowe ſpěwy atd. dostali. Bene jeničke ſerbiške knihowne towarištwu je w poſlednich 30 lětach na wšch 300 000 ſerbiškich rjanych knihi czifšćazalo a rosičěrilo. Hdy bychmy wot wšchěch wudatych knihi jenož jedyn exemplar hromadže měli, dha by jstwa nimale polna byla. W ſerbiškej rěczy je ſo wjele pišako. A ſe ſerbiškej rěczy hodži ſo tež něšto hódne ſapocjeć. Se ſamej němškej rěczy daloko njeprichindžeš. Sadn Rheina franzowšy rěczy, k połodnju wot Sakskeje ſu Čzeška a k połnozy mašch jašo Danškich a Zendželškich. Š němškej rěczy dyrbišch domach wostacž. Wdžěšch pak k temu hišćeže ſerbišku, je czi wotewrieny zyty ſłowjanſki kraj, kiž wot „baltiškoho hač do iſtrijskeho a czorneho morja a hišćeže dale došaha“. To tola wjele pomha, hdyž móže pšchekupž ſo ſ zuyymi ſrěczjeć. Tajka rěč je jemu wjazy dyžli wjele tyšaz toleſ winojta. Duž, luby czitarjo, hdyž čže ſčto twoju rjanu ſerbišku rěč dele ſtajecž a ju ſa njemušchnu dzerjecž, dha dyſ jeho na hubu a dopomni ſo teho, ſčtož je Pšchodženak prajił a pšchekwědež jeho, kaſke bohactwo ma kóždy Šerb w ſwojej ſerbiškej rěczy. Šo kóždy Šerb němšku rěč loško nawuknje a ju ſ wještcha wjele lěpje rěczy hač rodženy Němž, to tu dale wukładowacž njetrjebam, dofelž je to ſnata wěž. To by po tajkim to jene byle, ſčtož ſo w naſchm nowym čzaſu jačšihnyč nješmē: ſerbiška rjana rěč.

A to druhe je: ſerbiška ſnata pobožnošč. Nětko drje wšcho ſ kolijow jedže, na czož tež pohladajch, a pšchede wšchēm pobožnošče ſo něchtóžkuliz haubuje. Zyrkwje ſo pšchezo bóle próšdnja. Hdžěžkuliz zyrkej porjedžeja, tam reka: ſ hornymi lubjemi priecž a twarmy jenož na kóždym bohu jenu. Tež ſo pšchecziwo temu nicžo prajicž njeda, pšchetož ani jena lubja njeje njedželu polna. Hdyž tał dale poidže, budža lubje do zyła wyšče a ſkónčnje budža zyrkwje wopušćezene. Kaž pak po zyrkwje próšdnja ſ kemscherjemi, w tej ſamej mērje ſo próšdni žiwjenje ſ dobrymi ſtatkami. Małe džeczi hižo ſwojim ſtaršchim pšches hubu ſajědu ſ hrubnymi ſłowami, mlodži pšči žigarach, khartach a piwje ſo wo ſtrowy roſom a lošcht k džeku nješeja, a dorošćenjych je došč a na došč, totkiž ſo w lutych njepocžinšach motaju, kaž mučha, kiž je do pawcziny ſaleczila. Šo ſo ſ tajkim žiwjenjom wo dom a dwór a wšcho ſwože pšchinješu, na tym ſo ničtó džiwcacž njetrjebat. A tola ſo tajzy, kiž hubjene žiwjenje wjedu, najbóle na tym džiwaju, ſo ſo jim nětko lubjenje dže a ſo nihdže nicžo njeje a wšchē ſchllē a khamory ſu próšdne. Duž potom ſwój wuczeł pytaju pola ſozialdemokratow. Hdyž ſu ſo ſami njeſbožownych ſejnili pšches ſwoje hrěščne žiwjenje, čhzedža tež druhich do teho ſameho njeſboža ſtorczicž a wšchōn porjad ſpowalecz, wšchu wyšćnošč ſpoteptacž a ſo ſami ſa

knjeſow ſejnicž. Lubu czitarjo. Naſchi wótzojo hinawše žiwjenje wjedžechu. Wyšćšche wšcheho drugeho pobožnošč ſtajachu. Š wještcha hižo naſajtra narodžene džeczo wuczeł dachu, hdyž nětko wšchelazy Němžowarjo w Šerbach měžazy dołho ſo dlia; w domje by džeczo khartow njewidžalo a hrubeho ſakrowanja nještlyšchalo, ſa to pak by tojščto kherlušchowych ſčtucžkow a bibliſkich ſčpruchow nawukto. Hdyž by hólž ſe ſchule byl, dha jako wotrocž telko mšdy njeměješche, kaž nětko jako kruwar; tež njebē to přenje, žigara do huby ale ſšpy do ruki, njebē to přenje, nohu na rejowanſku lubju ale nohu na rolu. Njedželu bēchu Bože domy polne a wo nješkmanyh wěžach, kaž ſo nětko na wšach ſtanu, by tehbý porěda ſčto ſčto ſaktyšchak. Žiwjenje bēšche mērne. A ničtó ſebi njech njemyšli, ſo bēchu naſchi ſerbišy wótzojo njeſbožowni. Wjele bóle ſo ſa ſbožownych džeržachu a to tež bēchu. Tcho dla wrocžmy ſo k tutej pobožnošči. Hdyž nětko ludžo ſebi ſwoje pola hromadže kladžeja a ſwoje kułi powodžuja a drāniruja, dha je to wěšće žara wužitna wěž ſa hoſpodařſtowo, ale ſa zyłe žiwjenje je najnušnišcha wěž pobožnošč. Ta nušuje ſtaršchich, ſwoje džeczi prawje wotczahnyč, a džeczi, po ſtaršchaju wucžbach ſo ſadžerjecž. Ta dawu wyšćnošči to prawe namatačž a wuczi pobdanow wyšćnošči nušnu czešč wopolaſacž atd. Ščtož naſchu ſerbišku Łuzicu tał rjanu cžini, to njeſšu jejne módre hory k połodnju ani te cžorne lěšy a lubošne ješory k połnozy, to njeſšu jejne lubošne plódne hórki a jejne ſlěborne rěczki — ale to je wot wótzow namrēta pobožnošč, kiž ſo pšchezo hišćeže w tych nadobnych ſerbiškich domach namata, kiž njeſšu po ſłupikožnym waſchnju wotrodženzow ſ luboščju k ſerbiškej rěczy lubošč k Bohu do kuta czišli. Lubu czitarjo, hladaj, ſo by tež twój dom pšchjita ſerbiška pobožnošč.

A to tšecže, ſčtož pobrachowacž nješmē, je ſlutniwošč. Nětko wšchudže ſkorža, ſo nihdže nicžo nje-došaha. Žito mało pčazi, dawki ſu wulke, a ſchěbnaki hišćeže pšchezo ſ mróčel padacž njechadža. Tak dha ſkóržby njeprčestanu. Š wotkal pak pomoz pšchindže? Pytaj ju w ſebi a budž ſlutniwy. Naſchi wótzojo to bēchu w wšchěch wěžach a my to wjazy njeſšmy. Tam je bur, kiž ma kubšo lědma do položy ſapćezene, ale 400 toleł ſa ſchllēczany wōš tola da. Druhi wyšče wuſchow w dołhe ſfi ale hješ žigarow a khartow a palenža njeindže a tute wěžy jeho ſkónčnje ſ dwora wucžerja. A kelko burſke hołzy na nowu modu waža? Hdyž by ſa te pjenjeſy pšchēžy nakupil, dha furu ani 8 wołow po runym czahnyte njebychu. Š temu pšchindu reje, hdžēž ſo mlodži bóle napinaju a wjazy potu pšcheliža hač na žnjach pšchi ſyčzenju a hdžēž pšchede wšchēm wjele pjenješ pšchēžinja. Tež do domu ſo wjele njetrēbneho kupuje. Wofna n. pšch. ſu ſa drohe pjenjeſy do domu ſtajene, ſo bychu ſwētku pucž do jstwy dawake. A ſčto nětko hoſpoja cžini? Ša drohe

pijenjeh beže a pišane gardiny nakupuje a s nimi sašo wokna sapowšča, so je wo istwje czma kaž w pinzy. Naschi wótzajo su slutniwišči byli a teho dla su letstotetki dołho kubka w tej samej šwójbje byle. Netko je nechtóžtuliz hižo šwoje kubko psheczinik, prijedy hacž je šo wjeknyimi wšchemi sesnal. Czincze po wótzow dobrym waschnju, dha smějeczje to šame sbože.

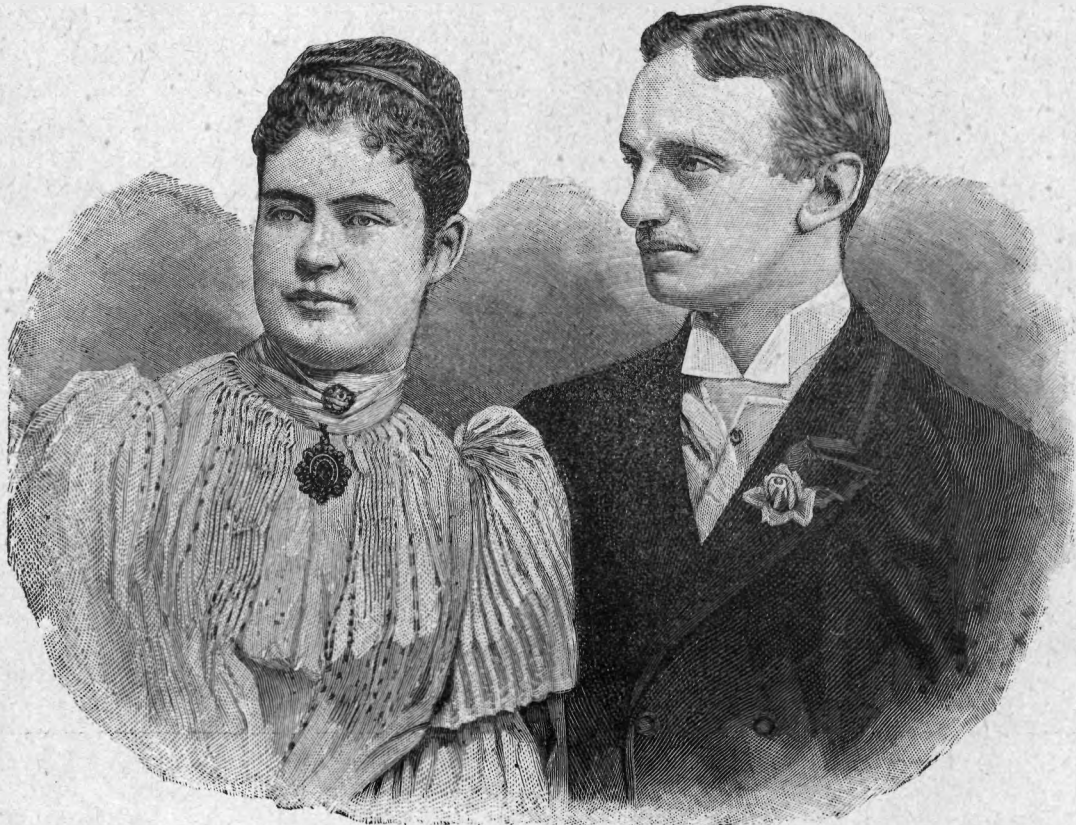
Šišczje wšhelake druge wězy bychu byle, kotrez móhli naschi lubi Šerbjo šebi wobthowacz, n. psch. naschič wótzow hospodliwoscz, sprawnoscz, czichoscz atd. Zola njech je dženka doscz. Duž dzi nett a czin po tym, šchtóž by czitał: waž šebi šwoju šerbšku rěcz, pobožnoscz a slutniwoscz a s tutyh šjoch korjeschtow czí rjenšče plody wurostu hacž je žaneho drugeho. W Božemje a niczo ša sto.

Roshlad w šwěcze.

Sašo je šo leto minyło a w jnym domje wjele, w druhim malo pschemeniko Ehtóž je w domje

je šnano sašo wjele posabył. Duž je šwěcze dobre, so šebi sašo ras psched woczí stajimy, ššto je Bóh w minjenym lecze nimo naš wjedł.

Sakša je šo sašo leto teho sboža šradowacz móhla, kiž ma derje wobknježeny lud. Nasch šwerny a mudry kral je šo ša zyteho luda šbože starał a na to hladał, so bychu šo dobre šakonje dawake a te date šakonje derje naložowake. Š kraloweho hrodu je dwoja šwješelaza powješč do luda pschishčła. Ta přenja bešče, so šo prynzej Friedrichaj Augustej 31. dezembra 1893 drugi šynł narodži, kiž bu nasajtra wušščženy a je pschi tym šwoje mjeno dostał, tak šo nett šakšeho prynzowy dom dwaj šynaj debitaj. Šdyž je psched wjele letami šakša šurwječowka Šofija pienješ šhoto- wacz dala s tym napišmom: Derje temu, kiž na šwojich džeczoch wješele doczaka, dha šebi pshejemy, so byšchtaj wyškolaj mandželskaj psches Božu mikoscz tule wěrnoscz tež w šwojim domje w bohatej měrje šhonitoj.

Prynz Jan Jurij a jeho mandželska.

wjele czežteho šhonik, wšhat šo wo to jara starał njeje, ššto je šo w šwěcze štało; a šchtóž je lute sbože měł,

Do druge, zyty šakši lud šwješelaze bē, šo šakši drugi prynz Jan Jurij, rođž. 10. julija 1869, do

mandželstwa stupi s prynzešynu Marju Szabellu, jejničkej dzowku wójwody Filipa s Württemberga. Werowanje měješće šo 5. haprjeje 1894 w hłownym měšće Württembergškeje, w Stuttgarcze, a 14. haprjeje bušchtaj mlodaj wyšoťaj mandželstaj w Drazdjanach

kiž nětko knjezi, a tšjoch wójwodowych. Ta kralowa motnoha a tej přenjej dvě wójwodowej stej lutherškej, ta tšecza wójwodowa, s kotrejež je našča mloda sakška prynzešyna, je katolska. Nětko ma württembergski kral jenož jenu dzowku. Šyn žadyn njeje, a jenož

Michal Šornik †.

s wulkim wješelom powitanaj. Bóh wobradž jimaj šbožowne mandželstwo.

Pšchispomnič chzemy tu, šo šo württembergski wjerchowski dom do 4 wotnohow dželi, jeneje kraloweje,

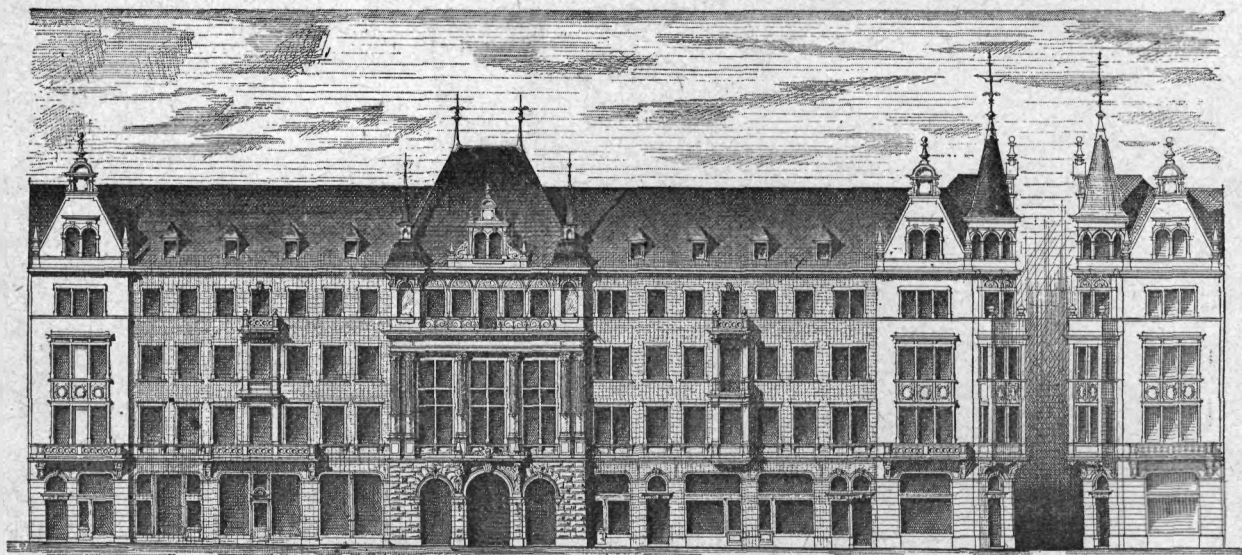
šynojo maju prawo na kralowu stoť. Taj dwaj přenjej lutherškaj wójwodaj staj pak w njerunym mandželstwje ženjenaj, šo staj šebi mandželstu wšoťaj, kiž njeje se žaneho wjerchowskeho doma, a šo teho dla

sa swój dom prawa na knježenje sa wšchón pschichod wšdatoj. Duž w swojim czaŝu iŝeczi, katholicni wójwoda, bratr sakseje mlodeje prynzeŝynny, na knježenje w Württembergu pschindze.

W Draždjanach ŝo na wulkim zentralnym dwórniŝczju s mozu dale twari. Dokelz dyrbjeshe ŝo k temu zyla reka „Weiseritz“ pschepoložicz a wjele domow swottorhacz, bš bórny widzecj, ŝo ŝo twar sa wot ŝejma swoleny pjenes njedohotuje, a duž je ŝejm, runjež s czežkej wutrobu, wjazy swolicž dyrbjaj. Ssnano budze nětko doŝcz.

Se ŝerbŝeho kraja je tón krócz pschede wšchém dwoje ŝewicz, jene ŝrudne, druge ŝwjeŝelaze. To ŝrudne je to, ŝo je dohóletny pschedŝyda Wlaczizy, kotraž Pŝchedženaka wudawa, katholicni duchowny ŝcholaŝtitus Ğórnik w Budyŝchinje, krótko do jutrow wumrjel.

je ŝo psches 18,000 hrinnow dobrowólnych darow nahromadžito a pschezo hiŝczje sa to dale ŝkaduja. Šchtož ŝo nadawacz njebudze, ma ŝo potom psches podželne liŝty nahromadžicz. Twarjenje budze wulzy rjane a pnyha zykeho ŝerbŝeho kraja. Najwážniŝche pak je to, ŝo ŝmeje potom Wlaczizy sa ŝwoju wulku a drohu knihownju a sa ŝwój rjany muŝeum tež hódne iŝtwy, ŝo budzeja Šerbjo w ŝerbŝtim domje ŝo ŝhadžowacz móž, hđžež ŝo njebudze na to hladacz, hacz je ŝchto kubler abo žiwnoŝczet, hacz je s raŝchich abo s wječornych ŝtron, ale hđžež budze kóždy Šerb, kaž w ŝwojim domje, rad widžany a lubje witany. Wadžijomnje budze k létuŝki „Pŝchedženak“ w nowym Wlacziczynym domje cziŝchžany a tam ŝo wěŝczje dwójzy tajki rjany ŝhotuje, kaž hacz dotal.

Nowy Wlaczizyn dom.

Njebočiczki bšche s zykej ŝwojej wutrobu Šerb. Dwójzy ŝo jemu wulzyčjelczene ŝaŝtojnŝtwo s wulkimi dohódomami, profekura, poŝticiž; ale wón woŝta w Šerbach, ŝo by ŝwoju dželawoŝcz dale lubym Šerbam ŝwječizil. S njebo Šejlerjom, Šmolerjom a Pfulom bšche wón psches ŝwajŝ teje ŝameje luboŝczje a ŝahorjenoŝczje sa ŝerbŝti kraj a lud ŝwjaŝany a nětko je tež s tutymi ŝwojimi ŝobudželaczjerjemi psches ŝmjercž ŝaŝo ŝjednocženy. Wšh ŝaplacz jemu jeho luboŝcz k ŝerbŝtemu narodej.

To ŝwjeŝelazy, ŝchtož se ŝerbŝeho kraja ŝhonimy, je to hibanje sa nowotwar Wlacziczneho doma. Dotal

Želeŝnizy ŝo dale twarja a po jenej budzeja ŝo tež Šerbjo woŝycz. pschetož ta Wóŝborŝ s Lubijom ŝwježe. Kotra ŝtrona tež bližichu želeŝnizu doŝtanye? S Halŝtrowa kolije w bližichim czaŝu wěŝczje dale položa a Biŝkopizy bychu je rad do ŝwojeho mēŝta položene wŝale. Hdyž pak bychu burjo Wujeŝdžanŝteje a Hódžijŝkeje woŝady ŝo bóle hibali a ŝebi želeŝnizu s Halŝtrowa do Budyŝchina abo Žicženja žadali, bychu ju wěŝczje doŝtali. Hdyž pak ničto wo nju njeproŝny, ju tež doŝtač njemóžeja.

S naŝcheho thěžorŝtwa nijeje wjele noweho powjedzicz. Ržěžorowy dom je we wŝchch ŝwojich ŝtawach

šo dobreje strowoszcze swješelik a sa ludowe sbože šo dale starał. Šchož bē šo s mjele stron žadało, je šo lonti šczyniko, Bismark je na wopyt do Barlina pšchijel a bu tam wot kšezora s wulkim poczeščowanjom a s wulkej luboszczu witany a bešče hōšej kšezoroweho hrodu. Šo jeho dothej dželawoszczj je Bismarkej s wutrobu popšhecj, šo šwōj mjeczor žiwjenja bjes staroszczow a napinanja na šwōjich wulkotnych wobšedženstwach šwjeczj. Wšchako šu šo sa jeho mēstno nowe czerstwe mozy namakate. Wjele ludzi k njemu

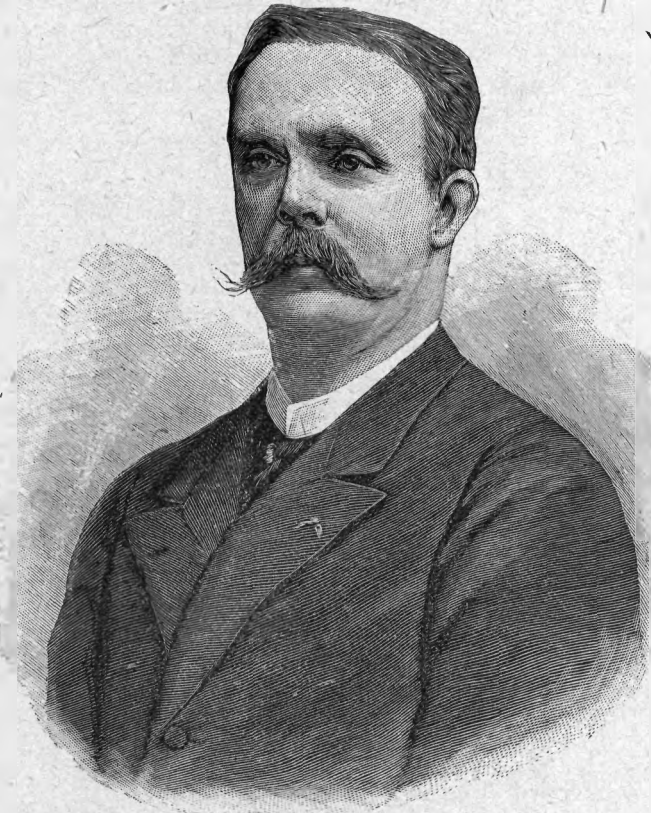
ješdži a w septembru je na 1500 s Pōsnjanskeje pola njeho pobnyło. Wēšče je tyh šamych s džela poczeščowanje tam honiko, s džela pak tež wēsta njerofomna oppozicija pšhecziwo netezišchemu knježestwu. Kōždemu wšchal žane knježestwo k woli bycz njemōže, to tež Bismark somohł njeje. Najwjazy winy k njespokojnoszczj ma netko ratarštwō. Što sa žito je šo sa ruske mjelny wot 5 hriwnow na 3 hriwny 50 np. poniziko, šchož wšchal kšetro jara na placzišnu wšched ratarškich wupłodow czišczj. A pšchi tym šu dawki sa pomjerschene wōjsko hišchje wjetšche. Duž šo přecz njehodži, šo ma ratarštwō w tu kšwilu czežke cžakšy. Wšcho wšchal by šo snjesčj hodžiko, hdy bychu na kraju jenož hišchje dželawe mozy došahate. Ale w mēstach pšchezo nowe fabricki twarja a tež druge wulkotne domy, šchož ludzi je wšy do mēstow czežnje.

Tam je netko telko, šo w tu kšwilu 50 % wšched ludzi w mēstach bydli, hdyž hišchje pšched 30 letami 70 % na kraju bydlesche. Netko šo tuto wuprōšdnjenje na kraju trochu snješe, dokelž s ranja pōlszy dželaczeryo pšchikhadzeja, sa našche ratarštwō wulka pomoz. Pouidze pak tuto wuprōšdnjenje wšow tak dale, potom budzeja na kraju drje pola, ale žane mozy, je wobdžekacz, a w mēstach budze wšcho pokne luda, ale nicžo k jedži. A tajke wobštejnōšče dyrbja njemer pldžicj. Najwjetschu prózu dyrbjaka wyschnosčj šebi bracz, šo ludzi na wšach šdžerzi, a to je jenož pšches to mōžno, šo

šo šakaze, małe statoki popupowacz a šo šo wobšedzerjo wulkich kubtow prošča, šo bychu nešcho mało statokow wot šwojeho wulkeho kubta srospschedali, kaž šo to w Pōsnjanskej czini.

Našymu bechu w Łuzicy wulke woještke wuwuczowanja, pšchi czimž mējachmy to sbože, krala a jeho bratra, kaž tež prynza Jana Šurja s jeho mlodej mandželstkej w Łuzicy powitacz. Czežne powitanje sta šo w Radworju a w Budyschjine tež po šerbskim waschnju wot czežnych knjeznow w šerbskej draščje a se šerbskim postrowjenjom.

W našich afrikanskich kolonijach mējachmy lonti wjazy njesboža hacj sboža; to pošlenje placzi pšchede wšchem wo Kamerunje. Tam knježi w mjenje nēmšleho kšezorstwa kanzler Reist. Tōn mējšche we šwojkej šlužbje 60 czornuchom, kotrychž bešche knježestwo šwojim kniesam wukupilo. Dokelž pak cži šami žanyh pjenjes nje-mējachu, dyrbjachu woni ia to nešcho let jako wojazy šlužicj. To šo našym czornucham nje-lubjesche a jako netko Reist ich žony jenu po drugej dla lenjosčje šchwifacz pšchikafa, šo wojazy šbezchju a wšche knježestwu šlužchaze twarjenja šanicžichu. Woni budju wšchal škōncz-nje pšchewinjeni z hnydom na šchibjenju spowēšeni, ale tež Reist bu wot knježestwa wotwolany, šo by šo dla teje winy, kiz jemu dawachu, šamolwik. Tež w narašchjej Afrizy prawje do předka hicj njecha.

Casimir Perier, nowy franžowski předsta.

Tola wšchal pšchezo šterje do předka hacj do šady dže.

Š Rakuskeje nicžo wošebiteho šewicj njeje. W Czeškej drje njespokojnosčj dale knježi, šo šo Czeškam sa jich rēcž runoprawosčj s nēmškej rēcžu njedowoli, tola pak žane njemery teho dla byke njeišu. W Wuherškej pak je knježestwo s džela pšhecziwo žadanjam luda živilne mandželstwo pšchikafalo a je tam teho dla kšetro wulka njespokojnosčj.

Italika je mjele se šbezłom dželaczeryow na Sizilškej kupje czinicj mēla. Wbošy ludžo wšchal šu tam jara hubjenje živi, maju hubjene bydla a jara mało

warby. Duż fu ło sbehnly, ale i tym febi niczo rolepškili njejsu. Knjezerstwo by jim rad pomhato, ale i wotkal brédkow nabrać w wofhudzonym kraju? A knjezerstwo tež kame se swojej mozu żadny sakoi mudacj njemóže, ale trjeba sa to pschikofowanie zlycho fejma. W tym pak wjele ludzi byda, kiz bóle hacj na polepszenje ludoweho sfoza na pschisporjenje swojich pjenjes hladaju. Wsycie teho je Stalska tež wopravdzite hnědo anarchistow. Żedyn wot nich, Zeronimo Zesario, bėsche ło do kuřodnejje Franzowskeje podał a je tam franzowskeho prezidentu Carnota saktól. Carnot bėsche 23. junija do Lyonu na mustajenzu pschijel a nasajtra 24. junija chyzke ło wječor 1/2 10 hodzin do dżwabka podacz, dofelz bu tam jemu k czejszi hrate. Na puczju Zesario ło k njemu pschecziščeza a jeho i nožom do jatrow kłó. Hšhčeze tón kamj džen w nozy Carnot wmmrje. Carnot bėsche mēr lubowazy duřhny muž, kiz niomu žaneje křhwdny czinił njeje. To pak bėsche srudžaze, šhtož ło po jeho křmjerdzi wo nim šhoni, so wón hšhczeny njebē a po tajkim ani křhesczijan njebē. Zesario je swoju kšocjz je křmjerdzi křhescziczj dyrhjal. Na městno Carnota ło Casimir Ferier wuřwoli. Wón je bohaty muž, kiz ma lětnje 1 million frankow dořhodow a je pjeczja wótreho duřa a rořbudženeho wařhna. Woboje je nufne. Hdy by, šhtož je tež móžno, pschi tym hšhczje bohadojajny byl, potom by nadzija byla, so budže jeho prezidentstwo wulke żohnowanie.

W Zendzelskej je wobstarny Gladston wodjenje ministertwa dla staroby wotstupil. Gladston bėsche wulkotnje wodarjenny muž a wěrjazy křhesczijan, kiz by kődu njedzela w zyrłwi džeczom něšhto i biblistich stawisnow a džeczazej Bozej řkuzbje pomjedal. Psched něšhto czařom je wón tole prajil: „Za řym w swojim dołhim žiwjenju 60 najřlawniřkich muži řesnal wot tych řamych řu 55 w křhesczijanскеj wěrje twjerdze řakozeni stali a czi pjeczjo druřy řu wjele do njeje džerželi. To bėsche mózne řwědczenje řa křhesczijanřku wěru. Šhto chřdza porńjo temu wšhē te řwědczenja hřapnych řwamlakow pscheczjo wěrje prajicz? Na Gladstonowe městno je Lord Roseberry, pschichodny řyn Rothřhilda, pschisřhōł, kiz na liberalnej stronje řteji. Židam pod jeho knježenjom wěřsze žana egyptowřka czwila njehrojn.

Ruřka řo pschezo dale wupřhěřtjewu a řo domach rořhynljuje. Wo zaru řu powjěřsze pschisřhōłe, so je řhětro na jěřhenje řhoril. Řak řhorosć wupadnje, nětko pschewidžecj njeje. So je zar mēr lubowazy muž, je řnate. Wo tym je tež psched křótkim jeho finansny minister Witte řjane řwědczenje wotpořzil. Ř jenemu redaktorj mjenujzy něhđze takle prajěche: „Ruřki zar mēr psche wřhō lubuje. W pořlenich lětach je wójna jara blřsta byla a njebudžishe zar mēr tak lubowak, budžichny wójnu mēli. Něřtōžkuli druři je

w swojich řeczach i wójnu hrořyl, zar to ženje czinił njeje a wón je řwobodniřki hacj řadyn druři wjěřch, pschetož wón njeje na řadyn řejm řwjasany”.

Řara Ruřka řwoje mozu napita, so by řeleřnizu psches řylu pokodniřku Sibiriřku do pschistawa pschi czřkim oceanu, do Wladiwostoka, dokonřata. W lěcze 1897 dyrbi řeleřniza dokonřana bycz. Potom by Ruřka to mēta, řa czimž řebi řada a řhtož trjeba, řwobodny pucz k morju. Tuta řeleřniza budže řa Ruřku i wulřim wuřtkom.

Řerbiřa je mēr mēta. Milan je řo do njeje wrōczil, wot mlodeho Aleksandra domoj řwołany, runje bėsche w swojim czařu řlubicz dyrhjal, so ženje wjazy řwoju nohu na řerbfku řemju njestaji. Řaž řo řda, mlody Aleksander knjeřicz řosumi, a je móžno, řo řwōj wjěřchowy řtoł řebi wobtwjerdži. Nětko wřhāł je kraj hšhczje w pjenjeřnych wulřocřach, do kotrychž řu jeho řaluřzy řidži pschisřhōłi. Hđžez řhto do wjěřheje nuřy pschidže, tam wěřsze řid daloto řdaleny njeje.

Woharřki wjěřch Ferdinand je řwojeho dotalnego ministra Stambulowa řpuschczil. Stambulow je wobdarjenny muž, kiz ma tež wulke řakřuzbny wo Woharřki lud. Tola chyzke nětko řam přenje řuřle w kraju hracz a je tež wřhēlate malo řhwalobne řtutki woběřhōł, kotrychž dla jeho lud řhětro hidžicz pocřināřhe, so řkōncznje wjěřhej niczo druře wřhē njewōřta, hacj jeho se řkřuzbny řuschczicz. Ruřka je to rad widžata a je móžno, řo nětko hjes Ruřkej a Woharřkej lěpshe pscheczestwo nastanje.

Griedřisři mały kraj, kiz pak chje pschezo rad wulkeho hracz, je w czeřkej pjenjeřnej nuřy. Š teple nuřy je řebi wupucz pytal, kiz jenož njesřawni ludzo czinja, řo je mjenujzy řwojim dořznikam prajil: „Za niczo nimam, duř niczo njepłaczju”. Dořznicy, kotrychž je wjele tež w Němřach, řebi to lubicz dacj njehāđza a teho dla řo nětko tam a řem jedra. Šhto řkōncznje i teho nastanje, w tu řhwilu řadyn człowjek njewē. Řařchim křajanam pak chžemy radžicz, řo njehřhju řanyh njewēřtyh řuřyh papjerow řupowali, pschi czimž móžeja pschezo řwoje pjenjeřy řhubicz, ale řo byřhu radřho řwoje pjenjeřy domach wostajili a je tu na řypořhēki wupořzili abo do dořnyh pokladnizow dawali. Řunjeř prozenty wulke njeřřu, řo tola tak řrađa řminu, řo jim pjenjeřy i danju i wōňjom na ženjeřakowidjenje řaž njehwěřny řmij wuřjedu.

Škōncznje hšhczje na Čhineřřřu a Žapaněřřřu pohladajmy.

Tej dwē křaleřtwje řteji řebi dla pokřupny Korea do wkořow řajēkej. Řōđdy by rad Koreu, kiz řřjedza hjes Čhineřřkej a Žapaněřřkej lēži, wřal a duř je Žapaněřřka Čhinje wójnu pschisřhōł. Žapan ma na 35 millionow wobydleri, Čhina na 400 millionow. Tola ma přerřřha mōž lěpshe wōřřto a řōđze, dyřli

pošleńšca. Duż żadyn dziw njeje, so bu China tak derje na morju kaŕ na kraju sbita. Wójna w tu chwilu dale dze. Schtó stóncznie s dobyczercjom wo-
stanie, nětko hišćce nichtó njemě. Móžno pak je, so tječa móz, s kotrejž Koreja mjesuje, Ruska, tu pjeczeń dostanje, wo kotruz ſo China a Japanski czahatej. Sboże by to sa Koreju bylo; pschetoz potom by Koreja

Korejskaj wojakoj.

s lěpszej kulturu tež křescijanſku wěru dostała. A to je tola to najwaźnišće.

Podawkow je wjele było, stracha wšchudzom, wjele grošy. Wojecž pak ſe niczego njetriebamy, wšchato wěmy, so bydlimy pod ſchkitom a krywom wšchekomózneho a hnadneho Boha.

Wjeczenie dawa hubjenu mřdu.

Běšce lubosne ranje nad Łużizu seštko. Sztónzo ſkhadžešce a ſwoje stote pruhi na kwětkojste łuti a selene hona wuliwašce. Schtóz chze tak prawje ſacjucz wěrnoscž pšalmiſtiſkeho ſłowa: „Anjeje, kaŕ ſu twoje ſtutki tak wulke“, tón dyrbi w juniju do herbsteje Hornjeje Łużizy pohladacž. Ta dže je ſahrodka kaŕ s Paradiſa wurějana. Wšcha tuta nalětnja kraſnoſcž tež tebdu Łużizu debješce, hdyž na hórzy pod dróbnoliſczatej brěnczku pšched rjanej wřu Rodowizy mloda, na ſdaczje

16lětna holeczka ſedžešce, hłowczku do ruki ſaprijenu, jako by w hłuboch myřlach byla.

„Tak dha tu nětko pšched Rodowizami ſteju“, mona ſama ſa ſo rěczješce. „Zenož hišćce něštko krocjel, potom ſym we nřy, hdyž chzu nětko ſwoje ſbože pytacz. Gačž tež mje mój kmoťr, bohaty wjeřny kowať, s lubořczu do domu wořmie? Wjany je jeho dom, kaŕ widžu. Pšchetoz wěcže je to to twarjenje, s kotrehož wuhnja ſo tořny kur wala. Tam wón bydlil, kotrehož je mój nan na ſmjercž hidził, kotrehož je chyzł s leřczu wo jeho kubło pšchinjełcz, kiž pak bě lěpřchi, hacž wón ſam. A nětko, hdyž mój nan ſam wofhudženu na ſmjertnym tožu ležešce, niťoho njewjedžešce, na toho by mje potaſať, hacž na tuteho mojeho kmoťra, Rodowiczaniſkeho kowarja. Dobry muž dyrbi bycz. Jenje na mnje ſabyl njeje. A hdyž ſam do naſcheho doma ſtupil njeje, je tola pšchezo ſo ſa mnu woprařchak, kóžde lěto mi ſeleny ſchtwóřtk wóřkať. A wřcha tale draſta, kiž mam, je wot njeho. Duż do přědka, chzu ſo ſběhnycz a pohladacz, tak mje w ſwojim domje wita.“

S tym ſo ſběhnu a džešce po hórzy dele do wřy. Lubořnje ſo na nju, Linatež Hanžku, hładašce. Běšce rjana rfořtna holeczka. Czermjenej licžzy jejne wobliczo debiřchtej, kaŕ lilija hřjadku w ſahrodzy puřchi. Wótrej a tola milej módrej wóczzy s woblicza do ſwěta ku-kaſchtej, kaŕ ſo czĩata ſtudniczka blyřchćzi s luteho jeleneho na luzy. Woblecžena njebě žanu drohu drařtu po noweje módze, ale jejna hnadna drařta běšce czĩata a jej jara derje ſteješce. Běšce widžecz, ſo ma Linatež Hanžka dobry ſkód ſa to, ſchto ſo hodyzi a ſchto niž, Doľho njetraješce, a jejna wořkoba ſhubi ſo w křódtu kčžejatyh lipow. Hdyž běšce najpředy ſa ſobu ſchła, nětko, jač ſo l kowařni bližešce, bóle a bóle pomaku ſtupašce, ſebi pšchemyřlujo, ſchto by kowarjej, czjeřczedostojnemu Marjentej, pšchi ſařtupjenju do jeho doma prařika. Tak pšchindže pšched kowařaju. Ta ſama pšchi dróřy ležešce a wulke wrota běchu s kurom ſczornjene, s cjehož bě pšnacž, kelko ma kowarjež miřchťr džełacz. Do bydka ſameho wjedžechu durje, rjane ſelene barbjeje, a pšched wořnami lubořne kwětki kčžejachu, czermjene róže, běte lilije a male naliki. Tařti rjany ſebi Hanžka kowarjež dom myřlika njebě. Tole wřcho pak jejnu wutrobu ſtrořchtnu ſczini; pšchetoz pšchi ſebi myřlešce, hdyž je woľko doma a na domje wřcho tajfe lubořne a mile, dha wěcže tež w domje nutřkach miřy duch knjezi. Do křeže ſtupiwřchi widžešce, ſo ſo durje wotewřichu, a hlaj, žónřta s nič wuńdže, w hřenič lětach, niž wořebna, ale czĩata ſwoblekana a s pšcheczelnym pořmėwkom. Hanžzy ruku ſticziwřchi a ju pšchimnywřchi ju do iřtwy dowjedže: „Duż dha tu řy, kaŕ je twój nan pšched ſwojeje ſmjercžu cze pšchipowjedził. Wudž rjenje witana. Hdyž je czi wóřny dom pšches nanowu a macžeřnu ſmjercž wupřořnjenu, namařch

tu druhu domisnu. Ssyn ſo a powjedaj, kak je twój nan tak rucje wumrjel a kak je ſo czi na puczju ſeſchlo. Tola najprijedy wupij ſchaltu kſoſeja. Ty budzeſch muczna, hłódna a laczna wot dołheho puczja." Takle miſchtrka Hanžku wjazy krócz ſ ruku majtajo rěczjeſche a jej na blido ſeſtaja, ſchtož runje w domje beſche; „a nětko“, tak ſ njej rjeknu, „du miſchtra ſawołač, ſo by tebje powitał. Wón w kowaŕni nomy ptuh ſa knjeja džela.“ A ſ tutymi ſłowami ſo je iſtwny ſhubi, kaž mětr.

Hanžka bě wokomik ſama. „Tajke luboſne powitanje“! pſchi ſebi džeſche, „hdy bych tola dotal tež w tajtm domje wotroſtka, kak wjele ſrudoby bych mjenje měla, kak wjele měra a radoſcže wjazy! Macž khorowata a teho dla hněwna, nan ſurowy a jaſakly a ja ſama mjes nimaj ſrjedža kaž pſchenczne ſorno bjes mlynſkimaj kamjenjomaj. A kak móžeſche mój nan na ſud beſhač, ſo by mojeho kmótra, kowarja Marjenta, wo wſcho pſchinjeſt? O, ſchto ſym wuplakala dla mojeju ſtarſheju. Tola njech ſu tute ſrudne dny ſabhte. Wſchato ſtaj wobaj ſo wujednawſchi ſ kowarjzami je ſwěta ſchloj. A derje jimaj a mi. Mam tu tola nowu domisnu.“

„Haj tu maſch“, miſchtr kowaŕ rjeknu, kiž beſche cziſche do iſtwny ſaſtupit a poſlenje ſłowa Hanžki, kotrež beſche wona w ſwojich myſlach trochu wóſſe prajila, ſtyſchal, „haj, tu maſch pola mje. Dyrbiſch mi ſa džeczo bycz, kaž wot Woſha póſtana a duž dha budž witana do naſcheje ſrjedziſny“, a pſchi tym jejne ſłabe porſcziſki kłóczjeſche, ſo budžiſche najradſcho ſaſchicžata a mjeſche cžinicž doſcz, ſo ſo wobknjezi a holoſcz ſakuhnu. Widžeſche, kak derje Marjent ſ njej měni. Dełho ſebi nětko czi tijo powjedachu wo tym a druhim, hač miſchtr ſaſo na ſwoje dželo džeſche. Hanžka bu do ſwojeje ſparneje komorki pod tſechu poſaſana, hdžež ſo jej tež wſcho rjenje lubjeſche a bórſy bě ſaſo deltach, a počza w kudinje a ſahrodzy ſobu pſchimacž, ſo bě loſcht na nju hladacž. „Ssyn, kaž jeleniza ſpěſchna“, by miſchtrka ſ loſchtom na nju hladajo wjazy hač junkrócz prajila, „wimi ſebi tola kſwile, hewał žane dželo ſa mnje nje-woſtanje, hdyž ty wſcho ſama ſpohrabach.“

„Runje to by mi najwjeteſche wjekele bylo, hdy bych to ſamohla“, by Hanžka na to wotmolwila.

Tak džeſche hač do wječora. Wječor pſchińdže miſchtr ſaſo nuts a bórſy jeho jeniczi ſyn, 24lětny młodženz, Michal, kiž beſche pola nana kowarſtvo na-wuſnył a dženſa ſa njeho dalſchi pucz cžinicž měł. Wſchitzy ſa blidom hromadže wječerjachu a potom ſo ſ měrej podachu.

Po dołhich lětach beſche to ſa Hanžku přeni wječor, hdžež wona bjes ſylſow a bjes ſdychowanja do ſłódkeho ſpanja wuſnu. Tola kaž nalětnja kwełka wječor ſwoju hłowicžku kſhila a ſebi kóždy myſli, ſo naſajtra womłó-džena ju ſ nowa poſbėhnje, — ale hižo mrós ſo na

nju lėha, ju ſaſhycz, runje tajki ſtrach hrožeſche tež kinatez Hanžzy.

II.

Měſchto dnjom bě ſo minyło. Kowarjez dom beſche bylo wulkeho ſboža, pſchetož wſchitzy w domje bechu w jenej myſli živi a to je wjazy winojte, hač ſchto druge. Wſchitkich wjekele pał beſche nowy hoſcz, kinatez Hanžka. Kano by přenja byla a kóždy by ju cžiſtu ſhotowanu widžal, wo dnjo by džela hładała a pſchi tym pſchezo wjekele woblicžo poſaſowala, a ſa blidom mjeſche ſa kóždeho pſcheczelne ſłowcžo. Kowarjez miſchtr beſche hewał jara doſtojnny muž a ſ kóždym derje mēnjeſche a njeby na niſcho rad hněwnje pohladal. Ale jeho dołholětna ſtóržba ſ kinatem, kiž w bližſhim mēſcže bydleſche a beſche jeho daloki wuj, beſche jeho kſětro poſhmurjeneho ſčiniłka. Wulli hněw wſchaf mējeſche pſches tutu ſtóržbu. Kinat beſche ſyn bohateju ſtarſheju byl, ale dokeł beſche ſo do hracža dał, bórſy wotkudzi. Nětko njemožeſche widžecž, ſo jeho wuj Marjent, kiž beſche kſhudy byl, jako wuſchitny kowaŕ pſchezo dale do přėdka pſchińdže. Wón pytałche jwadu ſ nim a ta ſo namaka, rěcznika tež dojta a tak nětko wo dnjo a w nozy na Marjentowe njeſbože myſlejeſche. Wucžinił wſchaf ničzo njebě, tola bu Marjent, kiž mējeſche tehdy dla teje ſtóržby na ſud beſhač a ſo dacž pſchekſtychowacz, wot teho cžaſa njeſłóchtny a njeby huſto ſa zyly džer ſe ſwojimi ničzo popowjedal. Huſto by go jeho jeho mandželka praſchala, hač je kſhory, ale zenje ničzo ſhonila njeby. Tajki beſche kowaŕ woſtał. A nětko, tajki džiwi! Šchtož lėta ſamohle njebechu, to dokonja Hanžzynie pſcheczelne waſhnje. Kowaŕ bě ſaſo prjedawſchi, dželaſche ſ loſchtom a rěczjeſche kaž něhdy rad ſe ſwojimi a tež ſ tymi, koſkiž grat do kowaŕnje noſchachu. Najwjeteſchu radoſcz mējeſche nad tym miſchtrka.

„De tola lube džeczo, kiž ſmy do domu doſtali. Njebych ſa móžno dzeržala, ſo by w kinatez domje, kiž beſche wopravdžity cžernjomy keč, tajka luboſna róža ſačžela.“ Tak miſchtrka, hdyž miſchtr do kowaŕnje ſtupi, dženſa wječor prajeſche.

„To je“, miſchtr wotmolwi, „džiwi Woži pſched naſchimaj woczomaj, ſnano je to tež wuſklyſhenje mojich a twojich próſtwow, kiž ſmy ſa nju a ſa naju njeſpſhecžela cžiniłoj. Mi je pſchezo derje, hdyž jenož na nju pohladam. A woſebje ſo mi lubi, ſo je tež pobožneje myſle. Ja ju dženſa wuſhladač, hdyž nutrnje ſwoju modlitnu ſama wucžita. Š njej je Wóh ſbože do naju doma ſwjedł.“

„Ssyn“, miſchtrka dale rěczjeſche, „to wſcho tež hižo wobkedžbowala. A kajke by bylo, hdy bychmoj“, a ſ tym miſchtrou ruku pſchimny, „ſo na wumjerſk podakoł a ſyn by twoje měſto a Hanža moje na ſo wſala. Mojei ruzy drje móžetej hiſchcže pſchimacž a

twojej też, ale naju swn Michal by wescze sbozowny i Hanzku byl. Praj mischtrje, scto menisch i temu?"

"Sym, hm, stary hischce njeschym, ale też ja bych na wumjeniu wutra. Esym cziscze jeneje myśle i tobu. Tola ta wcz njesme so pscheshwatacz. Namakataj so wobaj hromadze, dha njech je tak a ja chzu jimaj swoje nanowe zohnowanje dacz a kowarnju wotstupicz. Tola netko je czasz i wjeczeri, hewaf Hanzka pschewocho je swojej jedzu na naju czata. Duż dzimoj!!" Wobaj wotrudzeschtaj i kowarnje do jstwy. "Teho", mischtrka pschi febi myšlesche, "so so njenamakataj, so njeboju. Hizo dawno swn widzaka, so Michal najradscho i Hanzku reczi a so wona wot njeho njeczeta. Boh dat, so by so wscho derje radzito."

III.

Nasajtra besche sašo rjany dzeni a w Radowizach wiki. Wjele ludu so seudze w malej zyrkwinej wby; pschetoz Radomczanste wiki mejadu se starych czasow dobru khwalbu a duż so pschezo hischce jara wopytowachu. Hanzka besche też popoednju na torhoschczo psched zyrkwiczku wuschta, dofelz chyzsche też wjedзец, scto na wifach je. Duż, jako nimo wjekneje forcymy dzesche, so do wofna buchafche. Wona so wobroczi a wuhlada snate wobliczo. Ale hnydom też weczj wotwobroczi a bjes dalschego wuhlada domoj khwatasche, kaz by ju smijiza kloa. "Se dha tuton moj pscheschchar", pschi febi na zytym czele tschepotajo, reczesche, "sa mnu też sem pschischol? Domoch je nana nabbehowak, so by nan mje jemu dat, a mje je nabbehowak. Ale ja tuteho knjezeho schofarja, kiz drje ma lesnu hubu, ale falschnu wutrobu, njerodzu. Njech febi wošebnichu pyta. Eke swedomnje wescze też ma; pschetoz i woczomaj mernje na nikoho ani pohladacz njemoze. A tak rad w forcymje syda! Też dzenša so jecho wobliczo wscho paleche, a je tola halle popoednju. Wsch febi myšlila, so swn jecho pasoram czekta. A netko tu tola sašo je, kaz schraholz, kiz hohlja scheri." W tajkich srudnych myšlach domoj pschindze.

Tamny pak, Wornarjez Arno, schofar na knjezim dworje w bližichej wby, i wješohymi kumpanami w forcymje sa blidom fedzesche, pschi czimz jena blescha po drugej swój napoj psches ich krki sczeslesche, hacz skoncziuje wschitzy khetro harowacz poczachu.

"A ja ju tola dostanu", pocza Wornarjez Arno i pjašču wo blido pracz "a dyrbial ja ju kowarje i jecho palazeho wuhla wuczahnycz".

"Zeno so febi pschi tym swój czerwjeny noš njesprazisch", pocza drugi sa blidom jecho naczahowacz.

"Daj febi radzicz", iseczj pschispomni "dzenša ju blisko i wohnju njendz, ty mohł explodirowacz, dofelz by se spiritusom napjelnyeny".

"Ha ha", so na tuton zort wschitzy wotšje smejachu, "to by rjany napohlad byl. Tola kowar

by cze sašo hromadze stowak, wschako ma saplatow a hoshdzi dofej a ty by czorny, kaz moras sašo i kowarnje pschischol."

"Wesch", jedyn i nich wofasche, "potom by so do naschich afrikanskich kolonijow hoshit a by tam bjes morami kral bycz mohł a tu sy jenož schofar".

Takle dale bajachu. Arno, dofelz besche wjazy pil, hacz be dobre, so dale njeroshnewa a skoncziuje rjeknu: "Reczce, sctoz chzecz, rjana Hanzka budze borsy moja a wy budzeczce so njemalo dzimacz, hdyž budzeczce to šami widzecz. Netko pijmy na nasche wschich sboje."

Tak tam hara dale dzesche, hacz skoncziuje noz wschej harje konz shotowa.

Nasajtra Hanzka po swuczonym waschnju popoednju w sahrodzj plejesche. Buny so hizo na koliczki plecachu a woboda a druha trawa jim sadzewasche, morchej chyzsche teho runja plena bycz. Duż besche Hanzka cziscze do swojeho dzela podnurjena. Na Arnoa febi wjazy dale njemyšlesche, dofelz febi myšlesche, so je sašo domoj a ma netko ruzy polnej dzela. Tak chyzsche runje bumowy kolik trochu hłubje do semje stoczicz, duż jady sahrodka so hloš sbehnje:

"Pomhaj Boh, luba Hanzka, swn cze dołho pytal a netko cze namakam. Esmem tola do sahrodka stupicz a i tobu poreczecz, wschako smoj snatej."

"Arno", tak tuton njeluby hloš wuštyšchawšchi Hanzka sdychnu, "mje tu sašo pscheschcha. Kak jecho najšepje wotbudu." "Njeby so pschistejalo, so mje", tak Hanzka pocza, "wo dnjo wot dzela wotdzerzujesh. Esym khuda holza a se šmilnowsche do tuteho doma pschijata a mam swój dzak i tym pokasacz, so dzelam a czas i reczemi njespšechzinju!"

"Jenož na krotke šlowczko swn pschischol", Arno wotmolwi a pschi tym njedztywajo na Hanzžyne sapowjedzaze šlowa do sahrodka stupi, "a swn febi pschede wsak, so je pošledni krocž, so i tobu reczu. Za so dzenša cze praščam; chzesh moja bycz a šobu so mnu na kubro czahnycz. Dyrbišch so pschi mni derje mecz."

"Wjazy hacz juntrocz swn czi prajiza, so to nječinju. Duż wostaj mje na pokoj."

"Dha drje chzesh w kowarni wostacz, a febi skoncziuje mlodeho kowarja wosmjesh, kiz ma ruzy kaz bar, a wobliczo czorne kaz wuhenjowy mjeczec. Na, wjele sboža sa czorne mandželstwo", takle Arno hanjesche a Hanzku wušmewasche. Esy drje i mladym Marjenkom hizo po šlubje? Dha budzesh borsy jemu saplaty na kary kšacz pomhacz a podkowny dzelacz? A potom — "A potom tebje hłupeho njerodaša sa khornat hrabnjemy a do kloa czijnjemy" — takle mlody kowar, kiz besche wscho i wofnom won widzak a štyšhak, prajiwšchi, Hanžzy na pomoz pschibeza a se swojej moznej ruku Arnoa sa khornat hrabnu jecho

trochu potkaży a jęho na haſku ſchmórny. „Tu leż abo stań abo cziń, ſchtoż chęſch, do naſcheje bliſkoſce pał wjaży nięſtup, ſo ęo czi nicęo hōrſche ſtałe njeby.“ A ſ tym ſ Hańżku do domu woteńdę. Twjerdę ju ſ ruku pſchinnu a jej do woblicza pohłada a wobaj wjedźęſchtaj, ſchto jedyn ſa druhęcho cęuje a wot teho dnja ęebi pſchwiſtuscheſchtaj. Arno pał wonkač ſtanu a trochu ęwoju draſtu ſrjadomawſchi ęo wotęali a ſ: ſubami ličipjo, ſ jaſnykom ſelo hrojęſche: „Dęenęniſchi dęeni wamaj njeſabudu. Wobnjo a w nozy chzu ęebi na wječęenje myęlicę, hač ja njeſboęe na wobęju pſchinjeęu, ſo ſmęjetaj doſčę. Eſym ęam njeſboęowny, njemōžu teę teju ſboęownęju widęčę. A nętko hiſčęje tuto hanibęe wuhnacęe ſe ſahrody! Nę, ſa waju cęaę pſchindę, hđęę budęetaj wōj żalōſčęcę ſ bolōſčę, kaę ja dęenięa ſchępotam ſ hnęwom.“

ę tym dęęſche ęwōj pučę.

IV.

Nęſchto dnjow bę bęę tym ſaſchto. Arno ęedęęſche w ęwojeje jtwęje. Wobnjo bęęche wjele cęinicę męł, doęelę ęo wſcho na žnę hotowawęe a męjeſche chętro wjele pſchihotow na to cęinicę, doęelę bęęche to kublo, na kotruny bęęche, jara wulke. Duę dręe budęiſche ęo najradęjo lehnęł. Ale myęł na wječęenje ſpanju wobaraſęe, a teho dla hiſčęje w pońnozy ſa ęwojim bliđom ęedęęſche a myęleſche a myęleſche — nię na dobre ale na ſęe. „Takle“, ſkōncęnje wuwōta „ta węę pōńdę. Nętko ęom na cęiſte. Ale njebudęe to njeprawda, cęłowjeka do hańby pſchinjeęč? Njebudęe njeprawda? — Ach ſchto, njeprawda? Bęęche dha prawda, mje takle ſe ſahrody ludęom k hanibęe wuhnacę? Za chzu ęo wječęicę. Potom njech Hańęa ęebi jęho wōjmęe, hđyę ęo ſ jaſtna wrōcęi po wjele lętač — hđyę ęebi pręedy wocęi wupłakata njeje. Tak to pōńdę. A jutęje chzu węę ſapleſčę — a żadyu cęłowjeł mi winy dacę njebudęe.“ ę tym ęo ſęleka a ęo lehnęe a cęert ęo wjekeleſche, ſo ma ſaęo jęneho, kię jęho ſtutki cęini.

Mano ſtanuwſchi won dęęſche na polo, kię ſ Radowicęanſkimi leęomnoſčęmi mjeſuje. Tu męjeſche rycęękubto wjeęſji ſahon a k njemu ſtorakęe rjany kruk Radowicęanſche kowarja. Męęniki bęęu trochu hłuboko ſajęę, doęelę je ničto dale w kędębu njemęjeſche a ženje žana hadrija bęęe wobęedęerjemi była njebę. Wjeſa bęęche jara ſchęrota a teę ſ cęernjemi ſarōſčęna a ęrjedęa męęniki ſtejadęu.

ęo pſchi ęebi ęmęękotajo Arno po mjeſy horje a dele kłodęęſche a ęebi męęniki wobhladowawęe. „Haj“, tak dęęſche w ęwojeje hęleſkej wutrobje, „tak ta węę pōńdę. Tute ięi męęniki lohko won dęęja. Chzu ſpytacę“, a nętko ſe ęwojim małym kōpacęom pręni wuſbęhnęe, „to bę lohka prōęa. Nętko k druhemu“, — „tak, — to teę ničęo cęęęke njebę. Duę pohładajmy

na ſčęci. Nętko ęu wſchę won.“ Na to ęo wōſpjet wobhladowawęe, hač ničto jęho pſchi dęęle widęł njeje. „Nę, tak je prawje. Tu ničto njeje, a ſo ja męęniki wſchęſtajam na mojeho knjeſa ſchłodu a na mojeho njeſchęčęela wuęitk, to węęęe ničto na ęwęęęe we mni njepyta. Nętko haladajmy, hđęe byę te ięi męęniki tyknęł. Tu je lohko: dęęera wuręta, a tam a tam teę. Hōđno wſchak tuto pſchemęnenje je. ę najmęęniſcha kōrę pola ſ pſchękadęęnjom, kowar dobudęe a to hiſčęje ſpizę, doęelę ničęo wo tym njewę. Kowar wjele do Boęęeho piſma dęęęi, hiſčęje wōńđano naſchęho hętmana wucęęęe a męnjęſche, ſo w bibliji ſteji: ęwojim pſchęčęelam dawa Bōh w ſpanju Ha, ha, to je ęo na nim doęęniłko — ale ſa to młody kowar nęſchto pſchitrdņje, ſchtoę ęo ſtaremu lubięę njebudęe, ha, ha, ha. ęe tola ęłōđka węę, ęo prawje wječęicę.“

Takle ręčęęſche a hanjeſche a pſchi tym męęniki na druge męęto tyknę a wſcho rjenje hładkowa, ſo ničęo widęčę njebę. Stare męęnikowe dęęery ſ dornom wuſadęa, tola pał w ničę ſchłęncęane cęręopy, kię bęęu pod kōđym prawym męęnikom, po ſtarym waſchņju, wōſtaji. ę teho dyrbjeſche widęčę byęč, ſo ęu pſchęſtajene. Nętko bę wſcho hotowe a Arno ſaęo domoj dęęſche. „Pocęil wſchak ęo ęom, hđyę cęęęke krukę ſe ſemje cęahach. Nad pał kuſt potu pſchelięu, doęelę węm, ſo budęe ęo kowaręę lehnidlo ſ bolōſčęu ſumny pōt pocęicę, hđyę budęe węę cęięęe wuhrata.“ Na to ęo Arno na ęwoje wſchęđne dęęko poda, kaę budęiſche ęo ničęo dale njeſtalo.

Naſajtra rano pſchikafa pohōncęej, ſo by na polo pſchi Radowicęanſkię mjeſach woracę jęł a ſo by po-połńnję włōcęil a ſo by ęebi brōńje hnyđom ſobu wſak. Pohōncę cęinjeſche a ſchōſar poda njemu ſtare brōńje, wot kotrunęę bęęche wječęor pręedy nęſchto ſubow wotbił. Pohōncę to njeptytnę a ſchōſar cęinjeſche, kaę by teę ničęo njewjedęł.

Pohōncę jędęe won a nęſchto do połōdnja pſchindęe ſchōſar teę won. Tu ęo pohōncę jęho wopraſęa: „Eſym ſ woranjom hotowy a chęęch runje do brōńjow pſchahacę. Duę ęo dohladach, ſo je ęo ſ brōńjow nęſchto ſubow ſhubiło. Wjeſ ničę tola włōcęicę njemōžu. ęchto mam nętko cęinicę?“ ęchōſar ęo na ſdacęe jara dęiwaſęe, ſo ęu brōńje do krukow a ſwarjeſche pohōncęa: „Cęemu dha njeſęy lępęe ſa gratom hladał, pręedy hač ęy wujęł? Ale taęta cęeledę je, ſpizę wſcho cęini, a hđyę potom wſcho pręki dęę, ęebi žaneje rady njewę. Wocęinjeę tola bōle ęwojeje wocęi. Nętko kęđębuj, Domoj brōńje wōſpęę tola wjaży njemōęęſch. Najlępęe budęe, ſo nęſchto pręedy domoj jędęęſch a ſo ja do Radowicę pōſčęelu, ſo by kowar won pſchikſchōł a bęę połōnjom bręōńje do rjada ſtajił, ſo mōhło ęo po-połōnję ſ nimi dale dęękacę. Duę jędę domoj a pſchijędęe po-połōnję ſaęo won.“

Pohōncę jędęęſche.

Schohar wjesyła sa nim hladasche: „Dak duschnje ho wscho czini. A kowar drje tež do pašlow polěse. Tola njespšchindže žnawo stary won, tu wěz porjedzicz? Temu doscz doměrili njebychu, so w swojich wyškolicz lětach mėsniiki pshestaja, bjes tym mlodemu, kiž pschezo sa tym steji, so by s pschilupjenjom swoje wobšedzenstwo powjetschil, to skerscho doměrja. Myšlu pak žebi wěscze, so stary wot wobjeda prjecz njeponidže, a so mlody tutón pucz czini. Eso saporjedzicz wěscze njemóžesche, dokelž s naschego dwora jara wjele džeta dostawa. Najchemu knjesej dyrbi k woli bycz. Arno! Arno! ty žy mudry muž a žy paśle rjenje powlakt a dženska wěscze kowarjecz mlodu myšč do pašlow bježecz widzisch.“

Tak se žobu rěczo domoj džesche a do kowarjnje póšta: Wjele dobrego wot knjesa, a so by kowar brónje wonkach porjedzicit. To žo sta a pohoncz won dojewšchi widžesche brónje hotowe a s nimi wóčzesche njedaloko teje mjesy, na kotrejž bēsche Arno džejn prjedy mėsniiki pschepadžowal.

V.

Něščto dnjow po dołkonjanym žywje, hdyž bēsche trochu žhwile, Arno a mėsčezanski polowmērjet s dwora wunđzeschtaj a mėsčestaj mery w schnurach a kelikach a wscho, sčtož k mērjenju polow žluscha, žobu.

Sčto dha čžyschtaj?

„Esym, knjes komiřar, žo na wjazy mėsťnadh dohladał, so mėsniiki wjazy widžecz njesju. To potom naschi ludžo a tež žubodža njewjedža, tak daleko maju žyz a woracz. Duž žym knjesa prožyl, so bychmoj ras mjesy pschodžitol, a so bysčezje wy wscho do rjada stajili a s nowa wuměrili. Ešebi myšlu, so je wscho w rjedze. Ale nusne tela je, so žo sa mėsniikami s čžakami hlada.“

„Macze žyle prawje, knjes schoharjo, so sčze knjesej to radžili, pschetož runje mėsniiki žu kóšćožiwu wěz a my ženje husto doscz sa nimi hladačz njemóžemy.“

S tajtimi rěczemi na pola džeschtaj a tu a tam mērjeschtaj a mėsniiki wurjeschtaj, ale wschudžom bē wscho w rjedze. Skóncžnje tež na tu mjesu stupischtaj, kiž kowarjecz a knježe džesche.

Komiřar na mėsniik pohlada a jón s žhartu pschiruna, a sažo na mėsniik pohlada a jón sažo s žhartu pschiruna.

„Tu“, skóncžnje rjeknu, „něščto w rjedze njeje.“

Schohar žo džywa: „To žebi myščlicz njemóžu, sčto dha by tu mėsniiku pschestajecz dyrbjal? Wy žo myščlicze. Tón mėsniik wěscze na prawym mėsťnje steji. Bójmoj dale.“

„Nē, nē“, komiřar wobkrucžesche, „to žebi wučecz njedam. Pohladačze na žhartu. Po tej wón

wjele dale do kowarjecz pola dožaha. Čžzemój jón wuczahnycz.“

Schohar žo w wutrobje žmēsjesche, prózowasche žo pak, so by swonkownje to njespšcheradžil a rjeknu: „Hdyž wy poruczicze, knjes komiřar, dha hinať njeńdže, ale próza budže podarmo.“

Duž žo na džeto podaschtaj a ryjeschtaj, hačz mėsniik wucžeschtaj.

„Dožto won dže“, prajesche komiřar, „a hladačze, wokoło njeho džje je widžecz, so dorn hisčezje doscz wobrostł njeje. A tule, pschladačze, pod mėsniikom žane schłencžane čžrjopy njeleža. Haj, mėsniik je halle pscheb kótkim pschestajeny.“

„Nětto dyrbju“, schohar pschibkewowasche, pschezo hisčezje ludajo, so to hisčezje prawje wéricz njemóže, „to tež pschidacz. Sčto pak je dyrbjal to čžinicz? Ešebi na ničcho myščlicz njemóžu.“

„Wo to“, komiřar mēsjesche, „posdžisch. Nětto hladačmy, hdyž je mėsniik prjedy stal. To čžzu s pomozu žharty bóršy namačacz. Dyrbi wot jow s najmjeńšcha 10 krocžel bycz. Wutrocžje je, knjes schoharjo. Takle — tu je stary mėsniik byl.“

Na to komiřar pytasche, hačz skóncžnje blecžť nadeńdže, hdyž dorn hisčezje doscz serostł njebē. Jón sbehnyschmi ryjesche trochu do semje a nětto wumola: „Tu wamy stare mėsniikowe mēsto. Žowle žu schłencžane čžrjopy, wēšte dopořasmo, so je tu mėsniik byl.“

Na to dale džeschtaj a pila druheho a tšeczeho mėsniika to žame nadeńdžeschtaj. Pschi tšeczim pak komiřar w mėsniikowej džezzy manschetowy knesł, kiž mēsjesche snamjo pschyczeje hłowy na žebi, namako. Schohar bēsche runje jemu s žhribjetom wobrocženy; duž komiřar knesł wot njeho njewidžany do saka tykny, žebi myšlo, so žnawo je lepje, hdyž wo tym schoharjej ničžo njepřaji, ale to žubniřtwu pschepoda.

Na to wobaj mėsniiki dale wobhladowaschtaj, a namačaschtaj wschē w rjedze.

Wjecžor s knjesom sa blidom žezdo jemu wscho wupowjedaschtaj. Wschitzy tam a žem hubachu, sčto je mėsniiki pschestajil byl, a knjes bē jara hněwny, so žu jeho tak wobtrahnycz pytali a hrcžesche, so žebi mēra popschecz njecha, doniž skóstniika wustěwžil njeje. Wē žo, so najbóle na kowarja tukachu; pschetož tón je tola tón jeniczi, kiž ma s pschepadžjenja mėsniikow wužitł. „Wē žo“, knjes wobkrucžesche, „skero wéricz njecha, so je sčto s kowarjoweho domu tole čžinik; pschetož to žu pobožni ludžo a na tajke něščto wěscze njesju pschischli. Sčto žebi wy myščlicze, knjes schoharjo?“

„Ja tež kowarja sa čžiscze sprawnego džeržu. Stary tež wěscze byl njeje. Ešnawo mlody, kiž wschak, sčtož s jeho njespšchestawazeho pschilupowanja widžimy, ženje doscz nima. Tola ložto mi tež njeje, jemu tajke něščto pschizpicz. Wbo je žo žnawo tola

to tehdy wot kowarja stalo, hdyž je pschipołdnju brónje wonkach porjedžil na přenich bywach? Swjadnjena trawa na dornje na tón čas pokasuje."

"Sm, hm", knjes pschi hebi bórčesche, "stónčnje tola hinał njemožemy, hač so žandarnej wošjewimy. Njech młodeho kowarja do pschepyttanja wošmje."

Na to powjeczjerjachu a Arno jenu schlenzu po druhej do šo lijesche; pschetož wulle wješele jemu myhl čzinjesche, so nětko bórsh swojeho njepšcheczela w jastwje widži.

VI.

Drugi džen rano kowarjezy pschi knědanju hebzachu, wšchitzy jenat šbožowni.

"Ralěto", Hanžka, "budžesh ty hosposa w demje, a ja čzu mēra hladacž", rjekau mištrka s lubosnym pohladanjom na Hanžku, "pschetož bórsh po jutradh dyrbi kwaš bycz. Šym hižo plata nakupita a draštu cži w symje schwadlicža seschije; w džěle wšchal šo posbžišcho wjele frostorcha a bórsh po kwašu kupowacž, to pola tehje bycz nješmē."

Hanžka šo sacžerwjeni a by rady šłowa džafa prajika sa mištrzynnu lubošč. tola mjelčesche, dofelž wjedžesche, so ani mištr, ani mištrka tajše džafne šłowa rad nimataj. Še šwojim pohladnjenjom pał wobšwědcži, kał šo na pschichodne nalěčžo wješeli. Štoro šo jej sesda, jako by to šbože pschewulle bylo, a wěšta bojosč ju jimasche, so šnano šo jej tuto wulle šbože stónčnje tola njeboštanje. Šdyž pał šašo na Michala a na stareho kowarja pohlada, šo tuta bojosč šhubi. "Wonaj", to wjedžesche, "wěšče šłowo džeržitaj."

Pschi tym poš saschčowka a kowat s wołnom won pohlada, šcho by šo domoj bližik.

"Tam", rjeknu, "žandarm dže a hebi runje na nasche durje mēri. Šcho tež tón čže? Wěšče čže pał šašo teho abo drugeho prošcherja dla něšcho wjedžecž, tiž je pola naš pbył a prošyl."

W tym bēšche žandarm hižo šastupik.

"Mam", rjeknu, "dženša jara cžežti pucz, tiž mje t wam do domu wjedže. Prjedy hač praju, šcho čzu, dajče hebi wšcho smērom powjedacž. Do přědka pał čzu prajicž, so ja nišcho bjes wami sa winowateho njedžeržu, tola pał dyrbju po šwojej pschibšluchnosčzi čzinicž."

"Powjedajče jenož", stary kowat rjeknu, "hdžez je dobre šwědomnje, tam bojosč njeje."

Na to žandarm wobšchērnje powjedasche, kał je šo s mēšnikami mēlo a so je schošat stónčnje mēnił, so nišcho wužitka wot teho nima, šhiba kowat, a so je tam tón našymu šam žyle pschipołdnjo džēkał a so je šo jemu nětko wot wyšchnosče pschikasało, młodeho kowarja na pschepyttanje do mēšta wotwjesč.

Jako tuto pošlenje wupraji, Hanžka a mištrka

saschicžeschtaj a ruzy lamajo počeschtaj žaloscicž a njewjedžeschtaj, šcho wyschtaj se šrudobu šapoczaloj.

Młody kowat drje woblēdnju, ale pschi šwojim dobrym šwědomnju mērnj wošta a rjeknu: "Čžinče po šwojej pschibšluchnosčzi, žandarmo, ja šym tu bjes winy, a wěšče prawda na šwētko pschidže. Duž smērom du. Šo pał wēm, so je ta wēž někajši skutk wjecženja knježeho schošarja." Š tym wotehdže, šo šhotowa a je žandarmom džēsche.

Sa nim wošta šrudny kowarjež dom.

Kowat drje bēšche štrošhtny, ale mištrka a Hanžka w šylsach pluwaschtej. Hanžka njemēšesche žaneje mērneje nozy, pschēžo bēču jejne myšle pola jejneho nawoženje

"Šcho dža šym", by husto prajika, "šawinowaka, so mi tajše šbože tečžesche a nětko na jeho mēštno tajše njesbože pschidže?"

Kowat ju štrošhtowasche. Tola to bē wšcho pobarmo.

Arno šam bē pošny wješela. Šał husto hač by mohl, by nimo kowarjež domšeho schoł a šo tež pola kowarja, džělbracže lubawšči, ja jeho jatym šynom poprashal. Nunjež šwoje wješele tajesche, dža to tola došč njesamōšesche, a kowat, tiž lubži šnajesche, s teho wšchego špōšna, so šady žyleje wēzy lešny schošat teži. Šole tež žandarnej wupowjeda, tiž tež do hordeho schošarja wjele njedžeržesche, a tón šašo šo pola komišara wobhonjowasche a wot njeho manschetowy knesł dosta, tiž bē šo w mēšnikowej džerje namał.

Tōnle w ruzy mējo šo žandarm dopomni, so je tajši na schošarjowych manschettach widžal a hebi pschewesa, wo tejele wēzy šo dale wobhonjowacž. Šdyž bēšche nětko šhonil, cžeho dla je schošat na kowarjež Michala šy a kał bē wot Hanžki wotpošasany a wot Michala je šahrody čžihnjeny, mēšesche sa wucžinjene, so je schošat mēšniki pschēšadžil, so by tu wēž na Michala štorcžik a tón sa to do kšostanja pschichol.

Šał stónčnje džen pschidže, hdžez dyrbjesche šo mēšnikipschēšadženje šudžicž. Michal bu jako jatny pschēd šud wjedženy a wjele šwēdkow bē šo šesčlo, tiž mējachu w tej wēzy šwēdcžicž. Michal bē mērnj, a mērnje na wšche praschena wotmolwi. Šudnizy jeho s woprēdka wšchitzy sa winowateho džeržachu a nětko šo wušudženje šapoczā. Přēni šwēd bēšche Arno. Wšchōn wješely, kał budžische se šwojim šwēdcženjem něšomu najwēšische šbože pschinjescž mēł, wōn wšcho wobšchērnje powjedasche, šchož pschēcžiwō Arnowej rēcžesche, tał so šo po jeho šłowach sa Michala wšcho šhubjene šbasche.

Duž bu žandarm na šwēdcženje žabany. Šōn nětko najpršōžny wobšwēdcži, so je kowat pschēžo šprawnj był a potom rjeknu: "Nēšcho mam hiščče

tu pschistajicź. Komisar je w jenej mėsnikowej dzėrzy manschettowy knesl namatal — a pschi tym jon wuczeje a na blido polozi. „Tajke je schopat nobyl a hym wot mėsčycjaniskeho pschekupza sponil, so je schopat Arno lėtja na swwach pola njeho byl a hebi sašo jedyn teje sameje družiny kupil, dofelz bė, kaź je prajil, tón druhi shubil. S teho je widzecź, so je Arno te mėsniki pschepodzil a niz kowar“, a na to powjedasche, czeho dla je to czinil a wscho na kowarja walil.

Arno pschi tym woblednu. Shubil bėsche tón knesl, ale so bėsche to runje do mėsnikoweje dzėry bylo, na to hebi pomyslil njebė. Kaź wosyzowe lisce, tak jemu wschė stawy tschepotachu. Dofelz bėsche wscho nėtto na njeho tak nahle pschischlo, nijewjedzesche, s czim so wurėczecź a stejesche tam snamjo pschepokafaneho njetnicjomnita a hebi žaneje rady nijewjedzesche.

„Scho na to prajicze?“ so kudnik woprascha.

„Prjedy hacź scho wotmolwi, žandarm praji: „A tu hym biščce druheho swėdka koby pschijedł, knježeho hejtmana, praschecze so jcho.“

To so sta a hetman praji: „Bėch džen prjedy, hacź je kowar tam wentach brónje porjebzał, na pelu a sa kerkem hebi nėscho wjerbomnych witow rėsch. Duź widjach, so schopat na mjesu dze a tam dzeła a kopa. Scho je tam czinil, to njewėm. Ženo to wėm, so je na tjoč mėsnych kopat.“

„S teho je widzecź“, kudnik sudzachu, „so je schopat to czinil, so by so na kowarju wjeczil.“

„Bėrta“, tak pschikafa pschedsbyda kudnistwa, „wotwjedzce schofarja do jastwa a puschce kowarja. Wschterženy je bjes winy, a wobskoržowar je w winje.“

Kaź czeło blėdy a bjes mozy, žane płowczlo sa sakitanje njepliknywschi, bu schopat wotwjedženy a bórny na wjazy lėt do jastwa czisnjeny.

Kowar pał smėdžesche domoj, hdzeź jcho luboscź witasche a swwly wjebełoscze jstwu maczachu.

VII.

Bėsche Boži džen. Swony kinczachu psches kraj a do domow.

Teź w jastwe buchu swwšane a Arno pschi hebi se subami kschipjo prajesche: „Schtóž druhemu jamu ryje, kam do njeje padnje“. To bėchu srudne hody.

Teź do kowarjeź doma hodowne swony swoje swuki sczelechu. A tam wscho w lutyh swožu pkuwasche. Njane dary bėsche jedyn druhemu wobradzil.

„Najrjeńschi dar pał je, so hym sašo wschitzy w domach“, miščtrka rjelnu a hebi se schoržuchom swwlsu džała s woczka wutė.

„Bohu budź sa wscho dzał“, stary kowar płowowfa, „schitóž s nim dze, pschezo s czimoweho na swėtko

wichidze, kaź je najscheho Michala s jastwa pob swėtky Božodžeczwow sctom dowjedł. Nėtto pał“, a s tym s prawizu Michala a s lėazju Hanžu pschimnu, „motaj teź nėscho wote mnje. Tschitaj hebi tutať pwerschczenej na porst sa snamjo swwbjenja. Njedh je waju mandželstwo stajnje pucź w swėtkle džecza Božeho, kaź dženja w swėtkle swėtkleho hodowneho sctoma stejitaj, a sbože budze waju džel.“

Wobaj dostaschtaj pwerschczen — a snano bėsche tón džen w zykej wzy najssbožownischi dom — kowarjeź dom.

Rapaki — Boži pólki.

W Belgiskej skale wjele ludzi dželasche. Nėtotti s nich so, kaź hewat pschezo, pod wulki kamjen, tiź je skaty daloko won stejesche, swwnychu, so bychu tam swwaczili. Swwaczina wobstejesche s kšleba, twarozfa a mjaša. Na jene dobo wjazy rapakow pschileczi. Swwdom so na twarozł a mjašo dachu a s nim prjecź lecžachu. Dofelz bėchu dželaczerjo nėtto bjes swwacziny, so s molom sa kschidlatymi rubjeźnikami puschczachu, so bychu jim swoju jedź sašo rubili. Pschi tym rapaki dželaczerjam kaź klubu czinjachu. Swwto bychu so na wysoki sctom puschczile a dželaczerjam cziscze blisko pschicicź dale, potom pał sašo dale lecžachu. Stónczine dželaczerjo wschu nadziju swwbichu, so swoju swwaczinu dostanu, pschetoź rapaki so na wysoku skatu swwnychu a swoje rubjenstwo jedžachu. Swnėwni dla swwbjeneye jedze a swwbjeneho czaša wrócizchu so dželaczerjo do swojeje skaty. Tola kať so džiwachu, hdyž tam wot teho mēsta, hdzeź chychu swwaczicź, niczo wjazy njemu-hladachu! Pschwewiřowaty kamjen bėsche so wotorhnył a runje tam prasnył, hdzeź bėchu dželaczerjo psched s mjenšchinami bedželi a wscho do czjita samjatl. Scho bė jim nėtto swwbiena swwaczina? Rapaki bėchu nėhdy Eliabej kšleb pschinjeke, so by so jemu žiwjenje sderžalo, tamnym bėchu rapaki swwaczinu wsake, so bychu pschi žiwjenju wostali — to bėsche Boža ruka. Woh rėczi ł nam na wschelake waschnje. Pořluchajmy na jcho kšob.

Mrowja.

Mrowja swwscha do-najwuzitnischid pschelařanzow. Žizo biblija na nju spomina; pschetoź tam rėka: „Ty lėni, dzi ł mrowi, wohladať jeje waschnje a wukł. Hacź runje žaneho ferschtu, hetmana abo knjeja nima, tola pschihotuje hebi swój kšleb w lėczi a nahromadzi hebi jedź wo žnje. Ale sctó dha mrowija hromadzi? Ssnano roźku, pschėnzu, řad abo druhe dobre wėzy? Niczo wot teho. Schtóž chze to sšonicź, njedh jich lėhwa w mrowisčczach pschepnta. Tam namaka bruczki, muři, pawki, huřanzy, waki a druhe schłóne pschelařanzu, tiź řu s dzeła 50 krócť tak czeťke kaź mrowja. Wschė tute swėrjatka mrowja se swojeť kšalinu nacžini,

so potom derje traja. Ale s wotkal dha mrowja to wscho hromadze nanoscha? Wo tym hym so lětka sam pschewědczic. Sapoczatt meje bėchmy sbebi swoje pucze s pėstom pošypali. Nasajtra widzjach pschės pucz mału smuhu. Mrowje w niej jako po swojim pucziku thodzachu, tak so so wscho czornjesche. Ale wone pródne njebėchu. Róžda njebesche nėscho do mrowiszcza, nėtotre bychu wjetichu hušanzu sa sobu wlatke. Ale s wotkal to wscho noschachu? Za sa smuhu džėch, a ta wjedzesche t młodej jablonje, kotraž najrjenischo kězjesche. Tu nėtto swoje mrowje w polnym džėle wuhladach. Na haložkach a łopjenach mrowje sa hušan-
zami łojachu. Te pak swojich pschesczėharjow snajachu; pschetoz jara rucze bychu so po niczach dele na semju puschczite. Ale tam druhe mrowje łatachu. Snydom bychu so na nje dale, je kusnyte a kaplu swojeje wótřeje kšaliny na nje puschczita a hušanza by morwa ležala. Na to ju po swojej schczėzzy do mrowiszcza wleczechu. Nasajtra so sašo t jablonje podach. Na nej žana mrowja wjazy njebė, ale teź žanu hušanzu tam wjazy njeuwuhladach. Mrowje bėchu je wschė frumowale. Hdžj hu mrowje nėhdze na schtomje, hu tam druhe schłódnje pschekafanzy teź; pschetoz mrowja rad štódnoscz zyza, kaź pschede wschėm štódnku brėczku selenych łopjenowych wschow. Wschelazy sbebi myšla, so mrowja młode haložki a plody nakuša, temu pak tak njeje. Wona jenoź do nakušaných plodow salėsn a štódnku brėczku wuzyza. Najhóršchi njepshczel je mrowja, hadam a smijizam. Tak rucze hacj mrowje smijizu wuhladaju, so sa nej s czėrdami puschcza, jej woczi wufušanaju a se swojimi kšėczemi tak do nej schczipaju, so smijiza wuspróznj a kónz wosmje. Ze morwa, so do jejneho mjaša dadža a kruch po kruchu do swojeho mrowiszcza noscha, hacj wscho wotnošyte njesbu. Ženoź koža a w nej nutštach koscje ležo wostanje. S teho wscheho widžič, so je mrowja wužitne swěrjo, runje kaź knot. Hdžj czi teho dla s mrowiszcza nėtotre sabłudžene wowzki do zokora abo na tykanž salėsu, so dale njehnėwaj. Wužit, kiz wone hewal czinja, jim se wschėm swojim zokorom a se wschėmi swojimi tykan-
zami sapłaczic njemóžesch.

Dobre wobsamtnjenje.

W tutym lėcze je so 300 lėt minyło, so bu Filippo Neri rodženy. To bėsche dohabojajny muž, wo kotrymž so wjele prajicž hodži. Ženoź jedyn powawł s jeho žiwjenja njech so tu sdželi:

Junu t njemu wješety młodženz pschibėža a wysłache: „Wješel so so mnu, mój nano. Štónćnje je mi mój wuj dowoliz, so smėm na wyšoku schulu a prawisna studowacž. Nėtto je mi sbožowne žiwjenje wėšte.“

„Derje, mój syno“, starz wotmolwi, „nėtto budžesch ty pilnje studowacž, tola — sčto potom?“

„Sa 3 lėta swoje pruhowanje wotpołozu a wėšcze s czescju schulu wopuschczu, a so na swoje powołanje podam.“

„A potom?“

„Potom čžu so prózowacž, a ludžo budžeja moju radu pytač a mje kšwalicž a moje mjeno wusbėhowacž.“

„A potom?“

„Potom čžu lutowacž, so budu bóršy bohaty muž, čžu sbebi duschnu žonu wsacz a sam swoj dom mēcž.“

„A potom?“

„Potom čžu swoje džėczi wotczahnyč, so by s nich nėscho prame było, a wone so wėšcze poradža a budžeja po mojim pschikladze žiwe.“

„A potom?“

„Potom čžu so t mėrej synyč, na swojich džėczi sbožu so wješelicž, jich luboscz wužitwacž a sbožowny wjeczor žiwjenja kšwjećicž.“

„A potom?“

„Potom — haj — potom —, pschėzo wschaf na semi wostacž njemóžju, haj, potom wschaf dyrėju wumrjecž.“

„A potom?“ praschesch so schėdžiwz dale a pschimny młodženza sa ruku a hladasche jemu do woczow: „Mój syno!“

„A potom?“

Duž wješety młodženz wobłėdnju a pocza tschepotacž a kšly so s woczow ronjachu a rjektu: „Mėj džaf, luby nano, ja bėch to najwajnische sabyl, so je człowjekaj postajene, junu wumrjecž a potom — to budženje. Ale wot džėnšnischego čžu na to spominacž.“ —

Haj, luby czitarjo, sčto potom? Dwať dněj w protyzy njestejitaj, a staj tola hódnaj, so wschėdnje na nej spominasch — Šsudny džėń a twój šmjertny džėń.

Łóse džėczi.

Džėczi kame domach su,
Nan bė wuschol kšwiltczicžku.

Sčto sbej džėczi wumyšla?
Trubku sbebi sažehla.

Njeprawda pak na kšwėcze
Róždom' schtrafu pschimjesche.

Nan so wróćzi do czaša,
Łóse džėczi wuhlada.

Trubki s huby štėtachu,
Pust mózne padachu.

Džėczi, budžcze poškuschnje,
Trubku starym wostajcze.

Sdieržeje hebi swoje suby!

„Jurjo, hdyže dha sy ty w pułkach był, so masch pot hłowy sawjasany a lizo sacžekale?“ talle so wónbano pscheczal swojeho pscheczela woprascha, hdyž jeho domach s wulkimi boloscžemi wobczježeneho šedžo wuhlada.

„Hdyže sym w pułkach był, so praschesch“, Jurij s hñewom wotmolwi, „hdyž mje tola sa mërneho a rõbneho wot małosce snajesch? Sa tutu stósčž chypł cži moje boloscže na khowilku popscheczž; ty by so bórny tajkich rěczow wostajil. Suby mje bela a duž sym šbity doščž; jěščž njemóžu, sparž njemóžu, džělacž njemóžu a hebi je swutorhačž dacž so boju, dofelž mam wjele nakaženyč.“

Tajkile podawł drje so kóždy džěń wjazw dužli juntrócž stanje. A tola buchu wschitzy hebi boloscže subow šalutowačž móhli. Kał dha to? Šlaj, ludžo hebi swoju draštu cžěšaju a šchłornje šwětla, hebi swoje wlošy s pomadu masaju a hebi woblicžo myja, a to je prawje — ale suby hebi nješladaju, a to je jara njeprawje.

Hdyž šu prěnje 20 subow w džěczazyč lětach šwupadake, jich 12 małych naroscže. Suby jedyn pschi druhim steja. Nětko hebi suby žadaju, so so s najmjeńšcha po wječžeri, najlěpje pak po kóždej jědži se šchžětku a wodu wurjedža; tež so k temu subjazy pulwer naložicž hodži. Nječžini so to, dha džěle wot jědže hortach na šadnych subach abo hjes subami wostanu, tam hñija, psches cžož so sub nakajy. Je-li so nakajy, tuto hñicže dale pschima a je-li hačž na nerv pschischto, potom so subowolenje šapocznje, kotrež cžłowjeła cžwiluje, hačž sub pschebolany abo wutorhñjenu njeje. Je šchto wjazy subow šhubil, s cžim kušacž? Wón jědž w hubje wot jeneho boła do druheho žwanča a mjese, tola hiščeje njepšchędžělanu do žotbka pschinyješe, kiž ma nětko tež to džěle wobstaracž, kiž by hewał na suby padačo; a je potom džiw, so žetdł bórny wofšladni a šchori a cžłowjeł je potom hjes subow hiščeje na žotdł cžěrjazy.

Wšyche teho so tež temu, kiž je suby šhubil, jara hubjenje rěči. Duž je nusne, so starschi swoje džěcži s cžasom nawucža, swoje suby hebi rjedžicž. Za próža so pschdžichu najbohatšcho šaplacži. Hdyž pak pschi wschěm rjedženju pytnjesh, so je něhdyže mały šchłropawy dypcžł na subje, hdydom dži k subjazemu lěkarjeł a daj hebi tam plombu do njeho tykacyč. To žaneje boloscže nječžini a šchtož wjele pjenješ nima, tón može hebi tunju plombu položicž dacž. Hdyž k tajkemu subjazemu lěkarjeł džěsch, kiž swoju wěž rošnyti, cži tajka plomba 30 lět leži a hiščeje dlěje a ty sy psches nju šwój sub wobthowal a so boloscžyno wobrół. Šchtož pak je swoje suby hižo šhubil, njech hebi kħumschne našadžecž da. Sa něščto cžasja so cžłowjeł na nje šwucži, a wón može

s nimi wscho kušacž. S tym, so na suby kędžbujesh, móžesh hebi swoje žiwjenje pschidłěščicž a so pschęd wjele boloscžemi wobarnowačž.

Ludžo tež to w nowym cžasju bóle wobkędžbujaj; cžehož dla maju subjazy lěkarjo wjele džěla a rjanu šakłuzbu. Šchtož runje nětko na subjazyho lěkarja wutnje, směje w swojim cžasju džělacž doščž.

Raponija.*

Bola Hermanez je hora, kiž Raponija rěła. Něhdy mlědy kowar psches Raponizu k swojimaj staršchimaj domoj džěšče, wječkeje myšle, so jeju skoro wuhlada, dofelž běšče doško w zubje pschěbyłat. Pucž wjedžěšče jeho wot Łupoje k Hermanezam. Hdyž pak cžiščeje blisłko k špomnjenej horje pschindže, na kotrejš běchu runje kšójcži nimale kóhčž wyške, stejo wosta, dofelž so na něščto dohlada, šchtož prjedy ženje widžal njebė. Šlaj, pschęd nim džěchu wulke wjelbowane wrota do hory nuts, kiž běchu wocžinjene. Wón hebi myšlešče, so hñadž šu tu hewjerjo, kotšž w tej horje džěłaju a cžyšče hebi je bliže wobhladačž. Jako pak so bližěšče, wuhlada tam šchěroho mužika s dohkej šchěrej brodu šaroscženeho; tón jemu kiwa so by bliže pschishočł. K njemu pschishedschi štróži so kowar jeho, dofelž tón s wótrymaj wocžomaj na njeho hladašče, a cžyšče šako cžeknyč. Šchěracžł pak jemu pschimoła, so so bojecž njetrjeba a praschěšče so jeho, hačž je kowar. Jako pucžowar to wobkruzči, jeho dale prošěšče, so by jemu, prjedy hačž domoj džě, šlužbu ščžinił a hebi na pucž hiščeje něščto šakłuzil. Kowar bė k temu šwólniwy a džěšče sa nim s wrotami do hory. Tam běšče wyškeja wjelbowana hróbž a rjana šwětłoscž knježěšče, runjež tam žane šłonžo nješwěcžěšče. Na lěwym boku stejěšče polł pěščłow wobronjenyč w cžorněj draščje na cžěle a w štróžkatnyč kłobučach na hłowje, starožitne lebije pschęd šebu do semje šachčapjene w rukomaj džeržo špacu stejo šchilimšchi hłowu. Dolha bėła broda bė jim hačž k semi šrostka. Na prawym boku pak stejěšče, polł jěšdnnyč w cžěrwnjenej draščje a rycžěškich kłobučach, wobró-njenyč s rycžěškimy mjecžemi na lěwym bjedrach; woni šedžachu wschitzy na cžornnyč konjach a špacu na wocži šlehnjeni, dohke bėke brody jim po prawym boku konjow bele wišachu. Šchěry mužik kowarjeł praji, s ruku na jěšdnnyč pošasujo: „Tutym dyrbišch konje wobłowačž; ščžinišch-li swoju wěž berje, doštanjesh sa kóždu nobu krosch; póbłowy leža tudy, a grat pschinyješu tebi hnydom, trjebasch jenož pschibijecž.“ S tym so wotšali. Hdyž šako pschindže, pschinyješe kowarški

* Bajta s luda, kiž je wěščje s teho nastala, hdyž buchu Šerbio pschewinjeni a jich tralojo morjeni. Těhdy so Šerbio nadžijachu, so drusy na jich měšto poštanu a šerbiški lud k dobyčju powjedu.

stól s gratom a pschawjedže jeneho pšchka hobu, kiž dyrbjesche konjom nobi dđeržecz. W wokomiku pał, jako mužik s gratom a wojakom pschiridže. faczinichu ƒo wrota a kował bėsche wot swontowneho ƒwėta wotrėjněny. Wón ƒo jara naboja a bėsche jara srudny, ƒo je do teho swolik. Mužik pał jeho smėrowa: „Njebej ƒo, tebi ƒo ničo njestanje, a japocėn jenož kowacz, ƒo ƒy slerje lėpje hotowy. Jenož to cħy tebi radžicz, ƒo ƒo žaneho wojała njebótknjesh, pschetoz dótknjesh-li ƒo jeneho, dyrbišch ƒydom cħašow tudy wostacz; dótknjesh-li pał ƒo dwójzy, dyrbišch sa ƒydom cħašow wumrjecz, dótknjesh-li pał ƒo trójzy, dyrbišch na měicze duschu s cħėła srušcħczicz a tudy wostacz; teho dla bjer ƒo na ledžbu.“ Kował pocħa kowacz a cħinjeshche ƒwoje džėlo derje a kħwatnje, pódla pał bė jara ledžbliwy, ƒo ƒo njeby žaneho wojała dótknył. Žedyn rjad bė bižo wobkowany a džėchu ł drubemu. Duž storciz jeneho wojała do nobi. Na to sħėry mužik jastona: „Ni, aj!“ Wojał pał wozuczi, sħėze ƒo na konju a woprašča ƒo: „Je nětko cħaš?“ — „Nė“, džeshche mužik, „nětko hišcħe niž! Leħn ƒo sašo a spi!“ Wojał pał japlaka a storžeshche: „Kał dołho, adħ kał dołho dyrbju tu hišcħe psħebymaczł Njeħu dħa psħezoz hišcħe te džėkacz dołhič cħašow nimo?“ Potom ƒo sašo sħili a wuħny. Mužik pał kowarja ƒwarjo džeshche: „To nječėn wjazy, ale bjer ƒo na ledžbu!“ Kował po tym jara ledžbliwje kowasche, doniž bė stoncėnje hotowu, a bė wjeħely, ƒo ƒo žaneho wjazy dótknył njebė. Cħaš bė jemu ruče jashčł a myħlesche, ƒo je lėdma 7 hodžinow tralo. Sħėracħł ƒo s kowacħkim gratom a wojakom wotħali, pschiridže potom ƒam sašo a pschinjesh kowarjey pjenjesh a wuplaczł jemu sa kóždu nobu krosch. Kował msa pjenjesh a mějeshche zyħł měšchł poħny. Mužik wjedžeshche jeho sašo na městao, hďžez bėsche jeho nuts pschawjedł, a prajeshche jemu: „Ty ƒy ƒwoje džėlo derje doħonjal, praj wšchaf mi tola, hač hišcħe te cħorne ptaki s cħetwjennymi wuħemi wonkach wokoło hory lėtaju?“ Na cħož kował wotmolwi: „Haž, te tu hišcħe lėtaju“. A mužik storžo rjekny: „Ach, duž dyrbju ja tu tež hišcħe dołho wostacz; prjedy njebubu pusħcħěny, hač ƒo te ptaki njeħubja.“ Na to ƒo s kowarjem ƒo pokonjo roščohnowa. A jako ƒo pokoni, wocznicħu ƒo wrota sašo a kował wuštupi s hory; lėdma pał bėsche wuštupil, soproħnychu sa nim sašo wrota a na jich měicze widžeshche wulku pšřowu jamu.

Eszo na pucz winywsħi, po kotrymž bėsche pschisħol, wuhlada — kajł dħiw! — ƒo ƒu kħójczł, kotrež bėchu prjedy jenož nimale kħeč wyħoħe byħe, nětko na wóħom kħečzi wyħoħe a tola bė wón po staczju jenož ƒydom hodžincw w horje brł. Hďžž nětko lėtne srostki na kħójczlach licžeshche, naliczł jich ƒydom. Na tym ipóšna, ƒo je ƒydom lėt w horje psħebyl, a ƒo ƒu ƒo mužikowe ƒłowa depjelnike. Duž do ƒwojeje narod-

neje wħw kħwatašche. Jako džeczł jeho wuhladaču, psħed nim cħėkadu; psħetoz wulka dołha broba, kotraž bė jemu w horje narosħla, je sħerjeshche. Wón kħwatašche do ƒwojeho staršisħkeho doma, a hďžž do jstwy pschiridže, spodžiwany stejo wosta: zyħł ludžo jemu napšħecħiwoz hładaču a muž w ƒrėnich lėtach ƒo jeho prašeshche, saħto cħze. Wón pał wotmolwi: „Ja ƒym tu w ƒwojim staršisħkim domje, hďže pał staj mojej staršei?“ Pšħi tym jeju mjeno mjenowasħe. Na to muž rjekny: Dħa scħe wy Kowarjež Handrij? Wasħej staršej staj psħed iħtyrjoml lėtami se stuskom a starosczju wo waš wumrjeloz a my ƒmy ƒebi waschu kħėžu wotnajeli.“ Kowarjež Handrij płatasħe psħe ƒwojej staršej horze ƒylsħ. Potom byħlesħe w ƒwojim domje sħožowny.

Snot.

Runjež je knot po zyħł starej semi roščerjěny, tola ničo lóħke njeje, w nim něšto drobnišche a wěščisħe sħonicz, dokelž je stajnje pod semju žiwy, a wšchelake ste je ƒo wot starych cħašow knotej pschipikato, hač runje ƒu to drube pod semju ƒo žiwjaze swėrjatta, kaž troški, wódně myħe atd. sawinowake. Knot je najradšcho žiwy w płódných płoninach. Žeho zyħł cħėlny twar cħini jeho kħmaneho w semi ryč a hrjebacz. Hďže knot je, to ƒam s tym psħeradzł, ƒo knoczisħcħza se semje wuštorkuje, ƒo móħł ƒam w semi žiwy byčž. Najħumsħtnišche pał je jeho byħł. Žeho byħł je pod najwjěšħim knoczisħcħzom, kiž ƒu wot njeho wuštorkane. Tam ma knot rjanu kulojtu a kħetro rumnu komoru, kotruž ƒebi se wšchelakej mjehkej trawu pokladže. Wokolo tuteje komory staj dwaj kħodaž, jedyn sħėřsħi a druhi wužsħi. Wobaj staj s komoru psħes wšchelake přeczne kħody swajasanaj a s nej potom tež wjele druhich kħodom do pobocznych dalsħich knotomych kħodom wjedže.

Se ƒwojeje komorki kħodži knot ja džen trójzy na hoħtwu a to rano, pschipoħdnju a wječzor. Hďžž je ƒo teho dla radžito, kħóħ namakacz, po kotrymž knot ješđzi, móže ƒo wón s wěstosczju wotakacz a do-ħahnycž. Do knotoweħo byħł ƒo powėtra došč po kħodach cħėħnje, ƒo ƒo saduħyč njetreħa. Tola trjeba tež knot wodu ł piczu. Sa to stajnje jedyn kħóħ do rėki abo hata ryje abo ƒebi wóħbitu jamu sħotuje, do kotrež ƒo deščezowa woda hromadzi. So cħze ƒo knotež mišctrej jara wody, je najbóle s teho widžecz, ƒo móže ƒo psħi trajazej ƒuħocze wjele tajšch cħorných wujow w kħodach popadnyč, kotrež do rėki abo do řuže wjedu. Hryebanje je knotej lóħka wėž. Pšħes lóħki pšř ryje ƒo knot nimale tak spěšħnje, kaž ryba w wodze pluwa. Hišcħe bóle móže wón w ƒwojich kħodach kħwatač. To ƒu jeho dróħi a tam wón, kaž ƒo powjeda, tak ruče ješđzi, kaž kóń, kiž w stotu dže. Tež wody ƒo ƒomoczany majuħ nješřózi. Pluwa

psches ščërofe rëki, šamo psches mórfe wuscziŋy. Šłowna jëdž wobšteji w rybjazych wakach, šchlifkach a wšchelatikach podsemislich pschëfažanzach a larwach. Nimo teho šebi kundrošy, brunki, stonožki a podobny drobjas šłodžicž oara. Šeho jara dobra czuchawa pomha jemu, tutych šwërajtkow statof štonicž, a potom ša nimi dže paš bóle šwëřcha paš bóle do šłubiny. Ale knot jenož w šemi njełoji, wón tež na šemi tu a tam pjeczeři došahnje, haj šamo do wodny ša njej kłodži. Šdyž myšch abo trošf, abo ješchczëřza, abo wrjeczëřza abo had šo do jeha twara šabłudži, šu šhubjene. Šusto šo štanje šo žaba do knotoweje mozy pščiřdže; potom ju czornuch ša nobu do šwojeho podsemisłeho kłoda czëhnje a jeje wobaranje ješ ničo njepomha. Šłód maleho knota je psche wšchu měru wulki. Wón wšchëdnje tak wiele zyrobny trjeba, kaž wiele šam waji, a 12 hodžinow bješ jëdže njewutraje. Pšchirodošpytnik Šleurens bëšche tšji knoty do wulkeho kašcžja tytnył a jim jenož korusčti a kobjena k jëdži dał. Wone šo tuteje jëdže ani njedóštknydu a bëchu bóřny kłodu wumrjete. Te paš, kotrymž mjašne wali dawasche, žiwe wostachu. Ras tutón muž džëřacz knotow do mjeiščije jštwy šadži bje wšcheje zyrobny. Dołho njetrajesche, šo šylniški knot na šłabsčeho da a jeha bóřny žracž pocža. Našajtra bë knot šëřrany a tak dale džëšche hacž šłóncznje jenož dwaj wostasčtaj. A tež wot teju budžišche šylniški šłabsčeho ššmutaž, njebudžišche-li šo jimaj mjašna jëdž dała. Druhi pšchirodošpytnik ras knota do maleho kašcžjita šadži, kotrehož dno bëšche přjedny k pštkom pohypał. Šhlëb, žaktu, korusčti a kobjesčta wón njerodžesche, ale š wulkim appetitom wali, kundrošny atd. žerjesche. Šłóncznje šo wrjeczëřza do kašcžjita položji. Knót šo hnydom na nju wali a ju kušacz pocža, potom wulku džëru do njeje wukuša a ješ wutrobu, jatra a czëřjewa wucžehuje a ju šëřza a potom tež wšcho druhe na njej; jenož kofcže a kožu ležo wostaji. To bëšche knót ješněwał. Pšchipołdnju mějesche hižo šašo hłód a došta něšcho wulkišchlifkown. Ale šewczor bëšche hižo šašo hłódnny a něšto jemu do kašcžjita wulkeho 80 cm. dołheho hada položidnu. Tak ručje hacž knót wulkeho hošcža šëřna, šo do njeho da bje wšcheje bojofcže, jeha šakufa a w nozy šëřra, tak šo na ranje wot hada ničo widžecž njebë, kšiba kšicž a koža. Ale knót bëšche hižo šašo hłódnny.

Š teho wšcheho je jašnje widžecž, šo je knotež kajes w pšchimërje k šwojej wulkošczi woprawdže njenašny rybježnik. Wón je džiwu, křwëlačny, hrubny a po prawym še žanyj šwëřczecjom w mërje žiwu njeje, kšiba še šwojej šańczku a š tej tež jenož ša czaš lehujenja a tak dołho hacž šu mlóde hišcže maše. Šewak knót šam w šwojej jamje bydli a njeczëřpi tam žaneho druheho. Trjedi šo něhdže š druhim knotom pšchupadnje, dha šo hnydom do njeho da, a jeha pšchewinjje a šëřerje. Šusto paš šo wobaj tak šranitaj, šo dnyřbitaj

wobaj na to šwifnyč. Ššancžka po 4 njedzelach tšji hacž do pjecz mlódných wulehnye, kšž šu tak wulke kaž wjetscha buna a do czışta nabe. Wot špoczatka paš maju wulki hłód. Duž šu ša tšji njedzele hižo poť tak wulke kaž stare a na pšchodne lëto móža runje kaž stare kónzowacz a hrjebacz. Přecz šo njehodži, šo knót š kobjenjom rybjazych wakow, kundroškow a druheje šwëřiny wulki wužitk pšchinjješe a teho dla wón do najwuzitnišchich šwëřjatow šłuscha. Ščłodži wón jenicžy š tym, šo knoczíšcžja tocži a wšchi šwojim tocženju něšcho korusčtkow roškuša; abo šo hacženja pšchetocži, šo móže šo woda psches jeha kłody žóřlicž a pušolicž, hacž šłóncznje žyke hacženje podmljeje. Na polach a kufach a w lëřach paš je knót š wulkim wužitkom a jenož njerošom jemu tam pašle wlecže. Knót ma nimo człowjeka hišcže wiele druhich njepšchëczelow. Wščka, kohliza, smija, šowa, šokol, rapaš, twór šu jeha njepšchëczeljo a na njeho žakaju a jeha šłónzuja. Tež mjeiščim pškam czini wulke wješele, knotež žakaja wotžakacz a še šwojimi pašorami jeha š jeha kłoda wucžšnyč a šakufacz. Duž popšchej czornema šomoczënemu wujej wjele šboža a wiele lët ša jeha podsemisłe a ša tehje jara wužitne žiwjenje, a njeszël na knota — knotarja!

Ššmëřti.

Wucžomny: Wjele dobreho, a tu mój miščtr wam nowe woblecženje šcžele.

Knjëš: Dobre, ale hdže dha je to, ščtož je wón wšche mët. Ša bëch tola š najmjenscha pođra kobjca pšchewjele kupit.

Wucžomny: To mi mój miščtr šobu dał njeje.

Knjëš: Duž drje je šebi šo šthowak. Ale praš, njeczini šebi twój miščtr š teho žane šwëdomnje?

Wucžomny: Në, knježe, to njewërju. Wjele bóle šebi wón š teho ša šwojeho najštarsčeho šynka laž czini.

Ščewzez wucžomny: Ty, wëřch ty, wczera je mój miščtr š pjecz błëřkami bajerškeho po šthodže dele padnył a njeje žanu rošbit.

Krawzez wucžomny: Ale kak dha je to móžno?

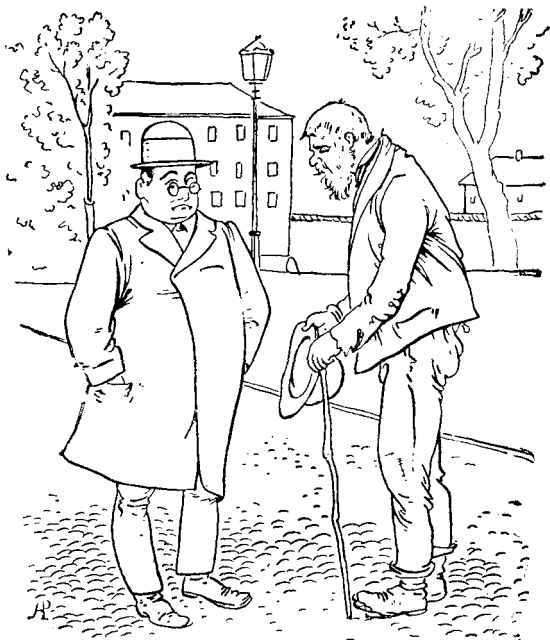
Ščewzez wucžomny: Haj, wëřch, wón mějesche w brjuřche.

Wopitž: Ščto jenemu tola pjanošcž do nahladnošcže njeda? Tež najwošebnišchi ludžo jenemu na hašach š pučža džeja!

Nježenjeny: Še wërno, šo š žëženi dlëje žiwu hacž njëženjeni?

Ženjeny: Najšferscho šo jim to jnož dlëje šda.

Rnježna, kiž pschladuje, tak režnik swoje šwinje sa wuſki s wofa czaha: „Ale miſtrje, ſchto dha ſebi myſlicze, wy tola s tutymi ſwinjami ſtoro tak ſle ſakhadzeczje, jako bychu to waſki wuczomni byli.

Proſchet: Ach, knježe, budzeczje tak dobry a dajcze mi něſchto maſo, ſym jara hlódnny.

Rnjeſ: Čžeho dla dha nježělajſch?

Proſchet: Haj, dha bych hiſchczje wjeſchki hlóbd dojka!

Hoſpofa (č židej, kiž čže jej runje žadany płat wotméricz): „ale wy macze tola jara kuſchu měru“.

Žid: „Ničžo wo to, ſa to je moja měra čzim toliſcha.“

Balenzež Matij: Čdyž ſym něſchto wupit, ſym do džeta čzilice njechmany. Duž jo radſcho woſtajn.

Bėnikež Pėtr: To picze?

Balenzež Matij: Ně to dželanje.

Rnjeſni č kucharzy, kotruž ie ſebi runje pschſtajila: To čžu čzi prajicz, jo ſo pola naſ žane ſbytki prajicz njeſjetaju.

Kucharčka: Teho ſo njebojczje, ſbytnje kruſchki ja hižo ſa waſ ſchowam.

Šudnik: Budzeczje nětko ſkóncznye č ſwojemu njekaſanſtmu ſtač?

Wobſkorzenny: Rnjeſ ſudniko, mój režnik je ſe ſwojej rianej režcu tež mje wo mojej njeſwinowatoſczzi pschewėdčzil.

Rhory: Rnjeſ lėkarjo, ja žaneho ſpanja nimam a widomnje ſlabnju.

Lėkar: Šm, to je ſle, pokazczje mi ſwój jaſyk. — Sa žaneje khoroſczje njeſwidžu. Šnano ſo rudziczje, ſo mje hiſchczje ſe ſwojejeſ poſlednjeye khoroſczje pschew dwėmaj lėto.naj ſapłaczili njeſſczje.

Macž č džėczju, kiž je loſe byto: Čdyž budžeſch hiſchczje junu loſa, čže do kurjenza tytnu. Šklyſchich, Emma?

Emma: Derje, mama, ale to čzi praju, jeja ja njeſcz njebudu.

Podwyschł: Puſſke, ty mohł tež bóle lutowacz! Dyrbiſch dha pschėžo komiſchłėb s butru maſacz, kaž pryz?

Gódnocz' wſchelatik pjenjeſ.

W Belgijej	1 frank	płaczji	—	hr.	81	np.
w Danſtej	1 króna	=	1	=	12	=
w Franzoſkej	1 frank	=	—	=	81	=
w Gričijej	1 drachma	=	—	=	81	=
w Italiſkej	1 lira	=	—	=	81	=
w Kałuſkej	1 ſchėſnat	=	1	=	70	=
w Zėdželſkej	1 punt	Šterlinga	płaczji	20	=	40
w Ruſoſkej	1 papjerjany	rubel	=	2	=	23
	=	1 ſloty	rubel	=	3	=
w Španiſkej	1 piaſter	=	4	=	—	=
w Połnožnej	Amerizy	1 dollar	=	4	=	25

Statistiske a genealogiske powješčje.

Po poslednim licenju luda w lécze 1890 ma:

Němski kraj: 545,086 □km. a 49,422,928 wobydł.; kžězor Wylem II., rodž. 27. wulf. r. 1859; kžězorski kónprynz Bjedrich Wylem, rodž. 6. meje 1882.

Sakška: 14,993 □km. a 3,500,513 wobydł.; kral Bjedrich Albert, rodž. 23. haprleje 1828; ženjenu s prynzešynu Karolu s Wasa, rodž. 5. aug. 1833. Kónprynz Bjedrich August Jurij, rodž. 8. aug. 1832; bě ženjenu s portugalskej prynzešynu Samu Marju, wudomž wot 5. februara 1884.

Rusška: 348,354 □km. a 29,959,388 wobydł.; kral Wylem, rodž. 27. wulf. r. 1859.

Bajerška: 75,898 □km. a 5,589,382 wobydł.; kral Otto, rodž. 27. hapr. 1848, nježenjenu, kotrehož město, dofelž je na duch kžorj, jako prynz-regent fastupuje prynz Luitpold, rodž. 12. měrza 1821.

Würtembergška: 19,503 □km. a 2,035,443 wobydlerjow; kral Wylem II., rodž. 25. febr. 1848.

Badensška: 15,081 □km. a 1,656,817 wobydł.; wulfowójwoda Bjedrich, rodž. 9. septembra 1826.

Awstrija: 673,463 □km. a 40,968,412 wobydlerjow; kžězor Franz Josef, rodž. 18. augusta 1830.

Stalsška: 287,220 □km. a 28,460,931 wobydlerjow; kral Humbert I., rodž. 14. měrza 1844.

Franzowška: 528,572 □km. a 38,219,000 wobydlerjow; präšident republiki Casimir Perier.

Šendželsška: 315,279 □km. a 37,242,000 wobydlerjow; kralowa Viktorija, rodž. 24. meje 1819.

Španiška: 497,244 □km. a 16,952,600 wobydlerjow; kralowa Marija, wudowa 25. nov. 1885 femrjeteho krala Alfonso XII., fastupuje swojeho šyna krala Alfonso XIII., rodž. 17. meje 1886.

Portugalška: 91,260 □km. a 4,576,000 wobydlerjow; kral Korla, rodž. 22. meje 1863.

Rusška: 5,389,627 □km. a 88,356,000 wobydł.; kžězor Miklawš II., rodž. 18. meje 1868.

Turkowška: 172,224 □km. a 4,658,000 wobydł.; kžězor Abdul Hamid II., rodž. 22. sept. 1842.

Grichiška: 64,688 □km. a 2,019,000 wobydlerjow; kral Jurij I., rodž. 24. dezembra 1845.

Rumunška: 129,947 □km. a 5,376,000 wobydlerjow; kral Rhorla I., rodž. 20. haprleje 1839.

Szerbija: 48,586 □km. a 1,952,000 wobydł.; kral Alexander I., rodž. 14. augusta 1876.

Bošharška: 63,856 □km. a 1,965,500 wobydł.; wječch Ferdinand Koburgski, rodž. 26. februara 1861.

Čjornohórška: 9030 □km. a 245,000 wobydlerjow; wječch Mikita (Miklawš) I., rodž. 25. septembra 1841.

Poknóžna Amerika: 9,068,272 □kilom. a 57,000,000 wobydł.; präšident republiki Cleveland.

Čgyptowška ma: 1,021,354 □km. a 5,586,280 wobydlerjow; wječch Abbas Pašcha; 14,000 wojakow; najwjetšje města: Kairo 350,000 wobydł.; Alexandrija 212,000 wobydł.; Suez 50,000 wobydł.; Rhartum 50,000 wobydł.

Afgħanistan: 1,049,866 □km.; 6,000,000 wobydlerjow; wječch Abdharaman, 70,000 wojakow; najwjetšje města: Kabul 60,000 wobydł.; Kandahar 50,000 wobydł.; Herat 85,000 wobydł.; Kelat 12,000 wobydł.

Čhinesiška: 8,562,880 □km.; 437,600,000 wobydł.; kžězor Kwang Sii, rodženy 1872; 800,000 wojakow; najwjetšje města: Peking 2 mill. wobydł.; Tientšin 950,000 wobydł.; Nanjing 500,000 wobydł.; Shanghai 1,500,000 wobydł. atd.

Japanška ma: 379,711 □km.; 34,338,400 wobydł.; Mikado abo wječch: Muthuhito, rodž. 1852; 35,400 wojakow; najwjetšje města: Jeddo 1 mil. wobydlerjow; Fokodode 112,000 wobydł.; Jokohama 64,000 wobydł.

Něrmušče w sakskej a pruskej šerbiskej hornjej Łužicy na lěto 1895.

25. augusta: Wóšborf. — 8. septembra: Budyščka šerbiska katoliska wošada, Šodžij. — 22. sept.: Balow, Bórkhamory, Wojerecy, Šchwif. — 29. septembra: Budeštecy. — 6. oktobra: Dotha Bórkčez, Kulow, Kadwof, Wjelecjin. — 13. oktobra: Šbjelst, Horni Wuješd, Mužakow. — 20. oktobra: Huska, Ketzlyz, Khróscyzlyz, Lupoj, Lubij, Nješwacizdlo, Šchprejzlyz, Šcheženiz, Čělno, Wotrow, Welzej. — 27. okt.: Bukazy, Drětwej, Šrodžičečo, Žašeň, Kotezy, Kšchischow, Lejno, Kóšacizlyz, Kadichow, Barzow, Šklepo, Wufrancizlyz. — 3. nowembra: Bart, Budyščka Michalska wošada, Budyšchint, Delni Wuješd, Šuczina, Klětno, Rholm, Čjorny Rholmž, Luczo, Maleichecy, Bórkšizlyz, Rychwałd, Šmilna, Šdžary, Šty Komorow, Žarnow. — 10. nowembra: Jablonz, Klufsch, Minakaf, Njebjelcizlyz, Ptaczezy, Katezy. — 17. nov.: Blunjo, Bukow, Kamjeňz, Kriebja, Łas, Kalbizy, Šamory, Wochošy, Wóšplint. — 1. dezembra: Šipkarjezy.

